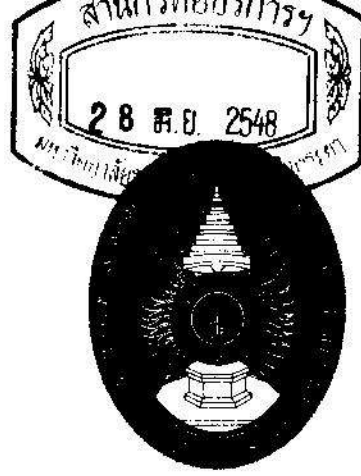

**การวิเคราะห์สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหาร
โรงเรียนวัดจันทน์ใน**

**THE ANALYSIS OF INFORMATION FOR DECISION MAKING OF
WAT CHANNAI SCHOOL ADMINISTRATOR**

**วิทยานิพนธ์
ของ
นางเสาวลักษณ์ ดอกชูรุ่ง**

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

รับพิมพ์ปี 28 ส.ย. 2548

เลขทะเบียน 00197625

เลขประจำตัวผู้พิมพ์
๐๘๕๓๐๘
๙๙๔๖๖
๕๖๓๖
๐.๒

**เสนอต่อสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)**

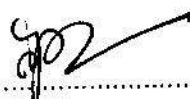
พ.ศ. 2546

ISBN 974-373-297-7

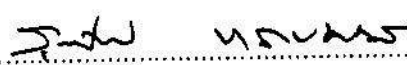
ลิขสิทธิ์เป็นของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนวัดจันทร์ใน
โดย นางสาวลักษณี ดอกขุขันธ์
สาขา การบริหารการศึกษา
ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.สุเมธ แย้มมน
กรรมการ ดร.ภูซังค์ วัฒมา
กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงน้อย สุตดี

บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

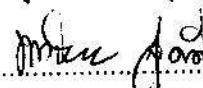

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.สราวุธ ศรีสุขจร)
วันที่ 14 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2546

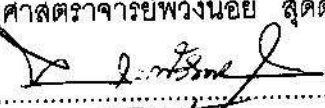
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

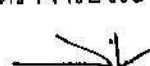

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ นลาบมาลา)

..... กรรมการ
(ดร.สุเมธ แย้มมน)

..... กรรมการ
(ดร.ภูซังค์ วัฒมา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงน้อย สุตดี)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิระ ประเสริฐศิลป์)

..... กรรมการและเลขานุการ
(ดร.วิโรจน์ วัฒนานิมิตกุล)

ลิขสิทธิ์ของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความกรุณาให้คำปรึกษาช่วยเหลือ แนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ด้วยดี จาก ดร.สุเมธ แย้มมนุญ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.ภูซงค์ วัฒมาญ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงน้อย สุดดี กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิระ ประเสริฐศิลป์ และ ดร.วิโรจน์ วัฒนานิมิตกุล คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) และขอกราบขอบพระคุณ ดร.สุนันทา เลहनันท์ ที่ได้พิจารณาตรวจสอบบทความภาษาอังกฤษให้ถูกต้อง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คุณอุดมศักดิ์ นาดี หัวหน้าฝ่ายทดสอบและประเมินผล กองวิชาการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร คุณสิทธิชัย ลีวงษา ศึกษาธิการเขตบางนา สำนักงานเขตบางนา และคุณสุธีร์ วรรัตน์ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดใหม่ยายนุ้ย สำนักงานเขตธนบุรี ที่กรุณาตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณบุคลากรโรงเรียนวัดจันทรีใน สำนักงานเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร ที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการตอบแบบสอบถาม ทำให้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วนสมบูรณ์

ขอขอบคุณ คุณสนธิ สวัสดิ์เสรี ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการค้นคว้า ตลอดจนแนะนำ และเสนอแนะแนวทางการดำเนินงาน

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นสิ่งบูชาพระคุณ บิดา มารดา ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

เสาวลักษณ์ ดอกขุรุ้ง

การวิเคราะห์สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนวัดจันทรีใน

THE ANALYSIS OF INFORMATION FOR DECISION MAKING OF
WAT CHANNAI SCHOOL ADMINISTRATOR

บทคัดย่อ
ของ
เสาวลักษณ์ ดอกชูรุ่ง

เสนอต่อสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

พ.ศ. 2546

ชื่อเรื่อง	การวิเคราะห์สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนวัดจันทรีใน	
ผู้วิจัย	นางสาวลักษณี ดอกชูรุ่ง	
กรรมการควบคุม	ดร.สุเมธ แย้มมน	ประธานกรรมการ
	ดร.ภูซังค์ วัฒมาญ	กรรมการ
	ผศ.พวงน้อย สุตดี	กรรมการ
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	
โปรแกรมวิชา	การบริหารการศึกษา	
สถานศึกษา	สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	
ปีที่พิมพ์	2546	

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เฉพาะ 3 ประการ คือ 1) วิเคราะห์สภาพปัญหา การตัดสินใจ และการใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน 2) วิเคราะห์ความต้องการข้อมูลสารสนเทศในการบริหารภายในโรงเรียน และ 3) กำหนดแนวทางในการพัฒนาระบบสารสนเทศที่เหมาะสมกับการบริหารโรงเรียนวัดจันทรีใน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนวัดจันทรีใน ประกอบด้วย ประธานฝ่าย 6 คน หัวหน้าหมวดวิชา 6 คน หัวหน้าสายชั้น 7 คน และคณะกรรมการโรงเรียนวัดจันทรีใน 9 คน รวมทั้งสิ้น 28 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. ปัญหาในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนวัดจันทรีใน มีปัญหาที่สำคัญ คือ 1) ครูต้องรับภาระหน้าที่อื่นมากนอกเหนือจากภาระหน้าที่การสอน 2) ระเบียบข้อบังคับของทางราชการบางประการไม่เอื้อต่อการปฏิบัติและการตัดสินใจ และ 3) การตัดสินใจโดยขาดข้อมูลข่าวสารที่มีคุณภาพ

2. ปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียนวัดจันทรีใน คือ ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบจัดเก็บข้อมูลโดยตรง ผู้ที่รับหน้าที่อยู่ขาดความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดเก็บจึงไม่เป็นระบบไม่เป็นหมวดหมู่ แหล่งข้อมูลกระจัดกระจาย ไม่มี

การปรับปรุงแก้ไขข้อมูลที่จัดเก็บไว้แล้วให้เป็นปัจจุบัน ทำให้ข้อมูลที่มีอยู่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจ

3. ความต้องการข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียนวัดจันทรีใน โรงเรียนมีความต้องการข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญ พอสรุปได้ดังนี้ 1) ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับนักเรียน ได้แก่ ข้อมูลชื่อและสกุล ข้อมูลความสามารถพิเศษ 2) ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับครู ได้แก่ ข้อมูลวิชาที่สอน และงานที่ปฏิบัติ ข้อมูลชื่อและสกุล 3) ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ข้อมูลแผนการเรียนการสอน ข้อมูลอัตราส่วนครู : นักเรียน จำแนกตามชั้นเรียน 4) ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่ พัสตุ ครุภัณฑ์ การเงินและงบประมาณ ได้แก่ ข้อมูลงบประมาณที่โรงเรียนได้รับจัดสรร ข้อมูลบริเวณแสดงที่ตั้งหรือสิ่งก่อสร้างติดบริเวณโรงเรียน 5) ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม – ชุมชน ได้แก่ ข้อมูลวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น ข้อมูลอาชีพในท้องถิ่น

THE ANALYSIS OF INFORMATION FOR DECISION MAKING OF
WAT CHANNAI SCHOOL ADMINISTRATOR

ABSTRACT

BY

MRS. SAOWALAK DORKCHOOROONG

Presented in partial fulfillment of the requirements
For the Master of Education program in Educational Administration
At Rajabhat Institute Bansomdejchaopraya

2003

TITLE	THE ANALYSIS OF INFORMATION FOR DECISION MAKING OF WAT CHANNAI SCHOOL ADMINISTRATOR		
AUTHOR	SAOWALAK DORKCHOOROONG		
ADVISORS	Dr.Sumate Yamnoon,	Chairman	
	Dr. Phuchong Watthayu,	Co-advisor	
	Assistant Professor Paungnoi Suddi,	Co-advisor	
DEGREE	Master of Education		
PROGRAM	Educational Administration		
SCHOOL	Rajabhat Institute Bansomdejchaopraya		
YEAR	2003		

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the problems of decision making and the utilization of data for decision making, 2) to study the needs for information regarding the internal administrative work, and 3) to set guidelines for the development of appropriate information system for Wat Channai School.

The population of 28 persons included 6 school chairpersons, 6 cluster area heads, 7 level heads, and 9 school committees. The questionnaire was devised to collect data which, in turn, were analyzed by means of frequency, mean, and standard deviation.

The research findings were concluded as follows :

1. The problems relating to the decision making of the school administrators reported at high level were due to 1) heavy work load apart from teaching load, 2) rigid rules and regulations, and 3) lack of sufficient relevant data to support quality decision making.

2. The problems regarding the management of information were cited as the lack of personnel responsible for collecting data, lack of resource personnel with experience in data processing, scattered sources of data, and outdated information. The available information was therefore inefficient for decision making.

3. Based on the analysis, the needs of the information relevant for administrative decision making were composed of 5 areas ; namely, 1) information of students, 2) information of the teachers, 3) information of instruction, 4) information of school buildings, equipment, and finance, and 5) information of school environment and community.

สารบัญ

	หน้า
ประกาศคุณูปการ.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗-๘
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๙-๑
สารบัญ.....	๗-๘
สารบัญตาราง.....	๙
สารบัญแผนภูมิ.....	๑๐
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่จะได้รับการจากการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
การบริหารและการจัดการศึกษาโดยยึดหลักการกระจายอำนาจ	
และการมีส่วนร่วม.....	8
การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศกับการตัดสินใจ.....	19
ความสัมพันธ์ของผู้บริหารกับการใช้สารสนเทศ.....	25
แนวคิดเกี่ยวกับสารสนเทศ.....	26
ระบบสารสนเทศในโรงเรียน.....	35
การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนวัดจันทรีใน สำนักงานเขตบางคอแหลม	
กรุงเทพมหานคร.....	48
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	55

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	61
ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และการใช้ข้อมูล ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนวัดจันทร์โน.....	61
ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ความต้องการข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงาน ภายในโรงเรียนวัดจันทร์โน.....	62
ขั้นตอนที่ 3 กำหนดแนวทางพัฒนาสารสนเทศที่เหมาะสม เพื่อการตัดสินใจ ของผู้บริหารโรงเรียนวัดจันทร์โน.....	65
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม.....	66
ปัญหาในการตัดสินใจของผู้บริหาร.....	68
ปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน.....	69
ความต้องการข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน.....	75
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	94
สรุปผลการวิจัย.....	95
การอภิปรายผล.....	97
ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	102
บรรณานุกรม.....	104
ภาคผนวก.....	109

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	66
2 ปัญหาในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน.....	68
3 ปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	69
4 ปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน ขั้นการตรวจสอบข้อมูล.....	70
5 ปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน ขั้นการประมวลผลข้อมูล.....	71
6 ปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน ขั้นคลังข้อมูล.....	72
7 ปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
8 ปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน ขั้นการนำข้อมูลไปใช้.....	74
9 ความต้องการข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับนักเรียน.....	76
10 ความต้องการข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับครู.....	79
11 ความต้องการข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน.....	83
12 ความต้องการข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียนข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์การเงินและงบประมาณ.....	87
13 ความต้องการข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม – ชุมชน.....	91

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2 ความสัมพันธ์ของผู้บริหารกับการใช้สารสนเทศ.....	25
3 ระบบสารสนเทศ.....	27
4 ข้อควรคำนึงในการจัดทำระบบสารสนเทศ.....	30
5 การพัฒนาระบบสารสนเทศ.....	32
6 กระบวนการพัฒนาระบบสารสนเทศตามขั้นตอน.....	32
7 องค์ประกอบพื้นฐานของการจัดการศึกษา.....	35

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

การศึกษาเป็นกระบวนการวิธีการ หรือเป็นเครื่องมือที่ช่วยทำให้บุคคลเจริญงอกงามสมบูรณ์ ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและจิตใจ ให้เป็นผู้ประกอบด้วยสติปัญญา มีความรู้คุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรม สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข การศึกษาช่วยพัฒนา ประเทศให้เจริญรุ่งเรืองทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม ศิลปวัฒนธรรมและการใช้เทคโนโลยี ต่าง ๆ รวมทั้งเสริมสร้างให้ทรัพยากรมนุษย์ถึงพร้อมด้วยศักยภาพ และคุณภาพแห่งชีวิตครบถ้วน

โรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคมที่ทำหน้าที่ให้การศึกษาแก่เยาวชน การดำเนินการตามภาระหน้าที่ เพื่อให้โรงเรียนบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหาร ซึ่งจะต้องมีนโยบายหรือแนวทางในการปฏิบัติที่แน่นอน และจะต้องมีความรอบรู้ในทุกๆ ด้าน มีข้อมูลที่เที่ยงตรง ชัดเจน ทันสมัยและเพียงพอ เพื่อการตัดสินใจในการวางแผน สั่งการ และดำเนินการบริหารโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพสูง สิ่งสำคัญที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจวางแผน สั่งการได้ดีและถูกต้อง คือ ข้อมูลสารสนเทศ ดังที่ อุทัย บุญประเสริฐ (2526 : 45) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสารสนเทศ ว่ามีบทบาทมากในการวางแผนและการตัดสินใจ ซึ่งการตัดสินใจที่ดีควรเป็นการตัดสินใจด้วยหลักการและเหตุผล อาศัยข้อมูลสารสนเทศเป็นพื้นฐานหรือปัจจัยหลัก หลีกเลี่ยงการใช้สามัญสำนึก การตัดสินใจวินิจฉัยสั่งการที่ดี ขึ้นอยู่กับระบบข่าวสาร ข้อมูล ถึงร้อยละ 90 ใช้สามัญสำนึกเพียงร้อยละ 10 เท่านั้น

สำหรับข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียนถือได้ว่า เป็นแหล่งปฐมภูมิหรือแหล่งต้นตอของข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาของหน่วยงานทุกระดับ ที่จะต้องนำข้อมูลของโรงเรียนไปใช้เพื่อการบริหารหรือปฏิบัติการในการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2537 : ก) การตัดสินใจในการกำหนดนโยบายและวางแผน ตลอดจนการควบคุม ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นข้อมูลสารสนเทศจึงเปรียบเสมือนเส้นเลือดของระบบ ซึ่งมีส่วนสำคัญต่อการบริหารงาน และเป็นเครื่องมือช่วยชี้หรือแนะทิศทางให้ผู้บริหาร ในการเลือกดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (สำราญ สำราญวงศ์ 2535 : 1)

การบริหารโรงเรียน เป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องรับผิดชอบดำเนินการ โดยทั่วไปโรงเรียนมีงานที่จะต้องดำเนินการอยู่ 6 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และงานสัมพันธ์กับชุมชน

ทั้ง 6 งานดังกล่าว แบ่งออกเป็น งานวิชาการหรืองานหลัก กับงานสนับสนุนวิชาการ

งานวิชาการหรืองานหลัก มีดังนี้

1. งานด้านหลักสูตร ได้แก่ การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น การสร้างหลักสูตรเพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่น การจัดทำแผนการสอน จัดตารางสอน จัดนักเรียนเข้าชั้น จัดครูเข้าสอน การผลิตสื่อและอุปกรณ์การสอน และจัดกิจกรรมในหลักสูตร

2. งานการเรียนการสอน ได้แก่ การพัฒนาเทคนิควิธีการสอน การจัดกิจกรรมการสอน การใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน

3. งานการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ได้แก่ การสร้างข้อทดสอบ การวัดและประเมินผล งานทะเบียนวัดผล และรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน

งานสนับสนุนวิชาการ เป็นงานที่สนับสนุนหรือส่งเสริมให้งานหลัก ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีดังนี้

1. งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การใช้ประโยชน์ในบริเวณโรงเรียน อาคาร ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางวิชาการต่างๆ ห้องแนะแนว ห้องโสตทัศนูปกรณ์

2. งานธุรการ การเงินและพัสดุ ได้แก่ การปฏิบัติงานเกี่ยวกับเอกสาร เช่น รับ - ส่งหนังสือ ออกเลขที่หนังสือ พิมพ์หนังสือ ปฏิบัติงานด้านการเงิน เช่น รับ - จ่ายเงินและเก็บเงิน ประมาณการ ค่าใช้จ่ายต่างๆ ทำบัญชีการเงิน ปฏิบัติงานด้านพัสดุและครุภัณฑ์

3. งานกิจการนักเรียน ได้แก่ การจัดกิจกรรมนักเรียน การบริการด้านสุขภาพอนามัย โครงการอาหารกลางวัน

4. งานสัมพันธ์กับชุมชน ได้แก่ การศึกษาเกี่ยวกับชุมชน การบริการชุมชน

การบริหารโรงเรียน ทั้ง 6 งาน ดังกล่าวจะสำเร็จและบรรลุเป้าหมายต้องอาศัยกระบวนการ

4 ขั้นตอน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2532 : 6 - 7) คือ

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ

2. การวางแผน

3. การดำเนินการตามแผน

4. การประเมินผล

โรงเรียนวัดจันทรีใน เป็นโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สำนักงานเขตบางคอแหลม เป็นส่วนราชการของกรุงเทพมหานคร มีโรงเรียนอยู่ในสังกัด จำนวน 7 โรงเรียน มีผู้อำนวยการเขตเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างของกรุงเทพมหานคร

รับผิดชอบการปฏิบัติราชการภายในเขต มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอ และอำนาจหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่ง ได้แก่ การจัดการศึกษาภายในเขต

กรุงเทพมหานคร มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 การบริหารราชการกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย สภากรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ในการดำเนินการกิจการ ในเขตกรุงเทพมหานคร มี 27 ประการ และหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่ง ได้แก่ หน้าที่ ในการจัดการศึกษา การบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ในส่วนของการประถมศึกษา จัดในลักษณะของสายการบังคับบัญชา ผู้มีอำนาจบังคับบัญชาสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการเขต และผู้บริหารโรงเรียนตามลำดับ โดยมีสำนักงานการศึกษาเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเป็นที่ปรึกษา ส่งเสริม สนับสนุนในระดับกรุงเทพมหานคร และมีฝ่ายการศึกษาเป็นส่วนราชการรับผิดชอบเป็นที่ปรึกษา ส่งเสริม สนับสนุนในระดับสำนักงานเขต

ผู้วิจัย เป็นข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนวัดจันทรีในสังกัดสำนักงานเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร ในการปฏิบัติหน้าที่บริหารโรงเรียน ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่นที่จะบริหารจัดการให้การสอนของครู การเรียนของนักเรียน การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย เกิดผลดี บรรลุวัตถุประสงค์ของโรงเรียนและทางราชการ การบริหารงานได้กระจายอำนาจดำเนินงาน ให้ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าสายชั้น หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้างานฝ่ายต่างๆ ทั้ง 6 งานรับผิดชอบ ยกเว้นงานนโยบายและการบริหารงานบุคคลที่สำคัญในการดำเนินการและ ปฏิบัติงาน ได้ส่งเสริม สนับสนุนบุคลากรทางการศึกษาทุกคน ให้ใช้ข้อมูลสารสนเทศ เป็นเครื่องมือประกอบการตัดสินใจ แต่ในการปฏิบัติงานนั้น ยังมีอุปสรรคและปัญหาหลายประการที่ไม่เอื้ออำนวยให้การปฏิบัติดำเนินไปด้วยความสะดวก รวดเร็วและได้ผลดีเท่าที่ควรสาเหตุของปัญหาประการหนึ่ง ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับข้อมูลและสารสนเทศ ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญ เพราะในการบริหารงาน โรงเรียนนั้น นอกจากผู้บริหารจะต้องเป็นผู้มีความรู้ มีความสามารถรอบรู้ในทุกๆ ด้านแล้ว ผู้บริหารจะต้องมีข้อมูลที่ชัดเจน เทียบตรง ทันสมัย ถูกต้องและเพียงพอเพื่อให้ประกอบการตัดสินใจ

การดำเนินงานบริหารของผู้วิจัย มีอุปสรรคและปัญหาในด้านข้อมูลสารสนเทศ ดังนี้

1. การจัดเก็บเอกสารต่างๆ ทั้งเอกสารธุรการทั่วไป และเอกสารที่ใช้เป็นข้อมูลตลอดจนสิ่งอื่นที่จะใช้เป็นข้อมูลได้ การจัดเก็บไม่เป็นหมวดหมู่ ทำให้ลำบากในการค้นหา สล่าช้าไม่ทันการณ์
2. ข้อมูลส่วนหนึ่งเป็นข้อมูลดิบ ยังไม่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ประมวลผล จึงเป็นข้อมูล

ที่ไม่เชื่อมั่นว่าจะนำไปใช้ประโยชน์ ประกอบการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยสาเหตุและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้บริหารโรงเรียนวัดจันทรีใน สังกัดสำนักงานเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติงาน การดำเนินงาน ด้านต่างๆ ของโรงเรียน ซึ่งจะต้องมีการตัดสินใจในการกิจต่าง ๆ จำเป็นต้องหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้หมดไปโดยเร็ว ด้วยการศึกษาหาความรู้เรื่องข้อมูลสารสนเทศ และดำเนินการวิเคราะห์สารสนเทศ เพื่อประกอบการตัดสินใจที่ดี รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ จะเป็นการช่วยให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนวัดจันทรีใน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะวิเคราะห์สารสนเทศ เพื่อใช้สนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนวัดจันทรีใน เพื่อให้ผู้บริหารจะสามารถเรียกใช้สารสนเทศสำหรับการตัดสินใจในการบริหารงานของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้

1. วิเคราะห์สภาพปัญหาการตัดสินใจ และการใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ
2. วิเคราะห์ความต้องการข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานภายในโรงเรียน
3. กำหนดแนวทางในการพัฒนาระบบสารสนเทศที่เหมาะสมสำหรับการบริหารโรงเรียน

วัดจันทรีใน

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ได้สารสนเทศใช้ในการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ
2. บุคลากรของโรงเรียน สามารถนำสารสนเทศไปใช้ปฏิบัติงานการศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. การพัฒนาสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจในการบริหารโรงเรียน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนอื่นได้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพการใช้และความต้องการ ในการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานและปฏิบัติงานการศึกษาของโรงเรียนวัดจันทรีใน สังกัดสำนักงานเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร ในด้านต่างๆ 6 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านวิชาการ

- 1.2 ด้านบุคลากร
- 1.3 ด้านธุรการ การเงินและพัสดุ
- 1.4 ด้านกิจการนักเรียน
- 1.5 ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
- 1.6 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน
2. ประชากรในการวิจัย ในครั้งนี้ จำนวน 28 คน ได้แก่
 - 2.1 ประธานฝ่าย จำนวน 6 คน ได้แก่
 - 2.1.1 ประธานฝ่ายวิชาการ
 - 2.1.2 ประธานฝ่ายบุคลากร
 - 2.1.3 ประธานฝ่ายธุรการ การเงินและพัสดุ
 - 2.1.4 ประธานฝ่ายกิจการนักเรียน
 - 2.1.5 ประธานฝ่ายอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
 - 2.1.6 ประธานฝ่ายความสัมพันธ์กับชุมชน
 - 2.2 หัวหน้าหมวดวิชา จำนวน 6 คน ได้แก่
 - 2.2.1 หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย
 - 2.2.2 หัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์
 - 2.2.3 หัวหน้าหมวดวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
 - 2.2.4 หัวหน้าหมวดวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย
 - 2.2.5 หัวหน้าหมวดวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ
 - 2.2.6 หัวหน้าหมวดวิชาภาษาอังกฤษ
 - 2.3 หัวหน้าสายชั้น จำนวน 7 คน ได้แก่
 - 2.3.1 หัวหน้าสายชั้นอนุบาล
 - 2.3.2 หัวหน้าสายชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
 - 2.3.3 หัวหน้าสายชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
 - 2.3.4 หัวหน้าสายชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
 - 2.3.5 หัวหน้าสายชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 - 2.3.6 หัวหน้าสายชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 - 2.3.7 หัวหน้าสายชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 - 2.4 คณะกรรมการโรงเรียน จำนวน 9 คน ได้แก่

2.4.1 กรรมการที่ปรึกษา	จำนวน 2 คน
2.4.2 ประธานกรรมการ	จำนวน 1 คน
2.4.3 รองประธานกรรมการ	จำนวน 1 คน
2.4.4 กรรมการผู้แทนสมาชิกสภาเขต	จำนวน 1 คน
2.4.5 กรรมการผู้แทนศิษย์เก่า	จำนวน 2 คน
2.4.6 กรรมการผู้แทนผู้ประกอบการ	จำนวน 2 คน

3. สถานที่และเวลาทำการวิจัย ทำการวิจัยในโรงเรียนวัดจันทรีใน ใน พ.ศ. 2545

นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหาร หมายถึง การจัดการปกครอง การเรียนการสอน การปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับกิจการการศึกษา ให้ดำเนินไปด้วยดีตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกปฏิบัติทางใดทางหนึ่งที่ดีที่สุด จากทางเลือกหลายๆ ทาง เพื่อให้การปฏิบัติหรือการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด

ข้อมูล หมายถึง ข้อเท็จจริงที่ยังไม่ได้จัดกระทำ หรือประมวลผลให้อยู่ในรูปที่นำมาประกอบการตัดสินใจในการวางแผนหรือการบริหารได้โดยตรง

สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการประมวลผล หรือผ่านการจัดกระทำด้วยวิธีการต่างๆ แล้วนำเสนอรูปแบบที่สื่อความให้ผู้ใช้งานนำไปใช้ประโยชน์ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้ เช่น อัตราส่วนครูต่อนักเรียน เป็นต้น

วิเคราะห์ หมายถึง การใคร่ครวญ แยกข้อมูล และสารสนเทศที่เหมาะสมสำหรับการสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้การตัดสินใจถูกต้อง รวดเร็ว และทันเวลา

ประธานฝ่าย หมายถึง ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานในงานแต่ละด้าน ทั้ง 6 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบุคลากร ฝ่ายธุรการ การเงินและพัสดุ ฝ่ายกิจการนักเรียน ฝ่ายอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม และฝ่ายสัมพันธ์กับชุมชน

หัวหน้าหมวดวิชา หมายถึง ผู้รับผิดชอบการเรียนการสอนของครู 6 หมวดวิชา ได้แก่ วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต วิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย วิชาแรงงานและพื้นฐานอาชีพ และวิชาภาษาอังกฤษ

หัวหน้าสายชั้น หมายถึง ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานของครูในแต่ละสายชั้น ได้แก่ หัวหน้าสายชั้นอนุบาล หัวหน้าสายชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หัวหน้าสายชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หัวหน้าสายชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หัวหน้าสายชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หัวหน้าสายชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และหัวหน้า

สายชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คณะกรรมการโรงเรียน หมายถึง บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งเพื่อทำหน้าที่กำกับ ส่งเสริมและสนับสนุนกิจการของโรงเรียน ได้แก่ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของโรงเรียนและผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีผู้บริหารโรงเรียนเป็นกรรมการและเลขานุการ

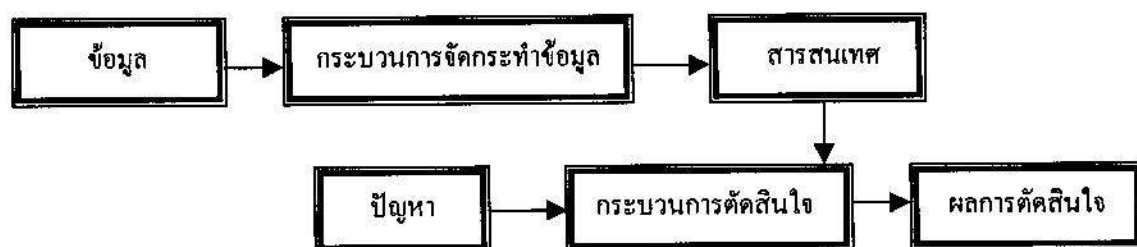
กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีกรอบแนวคิดที่สำคัญ ดังนี้

1. สารสนเทศ คือ ข้อมูลที่ผ่านกระบวนการจัดกระทำข้อมูลหรือประมวลผลข้อมูลแล้ว
2. การตัดสินใจ โดยใช้สารสนเทศประกอบการพิจารณา ทำให้ผลการตัดสินใจ

มีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดดังกล่าว แสดงให้เห็นได้ดังแผนภูมิที่ 1 ดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

3. การวิเคราะห์สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนวัดจันทรีโน โดยการตรวจสอบความเหมาะสมและความเพียงพอต่อการเรียกใช้ข้อมูลสารสนเทศ

ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ยึดกรอบการจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาของหน่วยงานระดับโรงเรียน ตามกระบวนการบริหารของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งมี 6 ขั้นตอน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2537 : 16) ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล (Collecting Data)
2. การตรวจสอบข้อมูล (Checking Data)
3. การประมวลผลข้อมูล (Processing Data)
4. คลังข้อมูล (Organized Data or Storage)
5. การวิเคราะห์ข้อมูล (Analyzing Data)
6. การนำข้อมูลไปใช้ (Using Data)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การบริหารและการจัดการศึกษา โดยยึดหลักการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วม
2. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
3. แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ
4. แนวคิดเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศกับการตัดสินใจ
5. ความสัมพันธ์ของผู้บริหารกับการใช้สารสนเทศ
6. แนวคิดเกี่ยวกับสารสนเทศ
7. ระบบสารสนเทศในโรงเรียน
8. การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนวัดจันทรีใน สำนักงานเขตบางคอแหลม

กรุงเทพมหานคร

9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การบริหารและการจัดการศึกษา โดยยึดหลักการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติวางหลักให้รัฐและหน่วยงานของรัฐ ได้ยึดเป็นแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมไว้ ดังนี้

1. การจัดการศึกษาอบรมของรัฐ ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน
2. รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ฯลฯ
3. รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง ฯลฯ
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ย่อมมีสิทธิจัดการศึกษาอบรมและฝึกอบรมตามความเหมาะสมและความต้องการในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ ฯลฯ

5. รัฐต้องจัดการศึกษาอบรม และสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรม ให้เกิดความรู้ คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ฯลฯ ซึ่งบทบัญญัติตามความในข้อนี้เป็นเหตุ ให้มีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ เพื่อเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและจัดการศึกษา อบรม ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กฎหมายดังกล่าว ได้แก่ พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการ กระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไว้ เช่น

1. การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักให้มีการกระจาย อำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงาน การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง

สรุปได้ว่า ในการบริหารและการจัดการศึกษา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 อันเป็นกฎหมายแม่บท และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนด ให้ดำเนินการโดยให้มีการกระจายอำนาจและการให้มีส่วนร่วม โดยให้กระทรวงกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหาร ทั่วไป ไปสู่สถานศึกษาให้มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการโดยตรง

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

หลักการและแนวคิดพื้นฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM)

ดร.เสาวนิตย์ ชัยมุสิก (2544 : 1 – 26) ได้เสนอหลักการและแนวคิดดังต่อไปนี้

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) เป็นการปฏิรูป การศึกษา ที่มุ่งเน้นการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้โรงเรียน เพราะการศึกษาเกิดขึ้นที่โรงเรียน ผู้บริหารควรมีอำนาจในการบริหารจัดการ การตัดสินใจและมีอิสระในการจัดการศึกษาร่วมกับชุมชน โดยให้ความสำคัญแก่ครูและนักเรียน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

ความหมายของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

นักการศึกษาได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) พอสรุปได้ว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นการบริหารโดย

การกระจายอำนาจ (Decentralization) การบริหารที่มีองค์ประกอบ 3 ส่วน ไปสู่โรงเรียน ได้แก่ 1) อำนาจขององค์การ 2) การบริหารจัดการ 3) การดูแลระบบโรงเรียน โดยให้โรงเรียนรับผิดชอบในสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนของตน และให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบโรงเรียน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา กำหนดนโยบาย วางแผนและตัดสินใจในภารกิจและพันธกิจของโรงเรียน

การปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นการปฏิรูปการศึกษาใน 3 ลักษณะ คือ 1) การให้ความสำคัญอิสระในการตัดสินใจแก่โรงเรียน 2) การให้โอกาสผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3) การให้โรงเรียนกำหนดความต้องการของโรงเรียนเอง โดยมีการ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา โดยคณะกรรมการโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ตัวแทนชุมชน ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน ตัวแทนศิษย์เก่า และตัวแทนครู

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) กับการกระจายอำนาจ (Decentralization)

กระบวนการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) เป็นวิธีการกระจายอำนาจ (Decentralization) ทางการศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นการถ่ายโอนความรับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผนการบริหารจัดการ การจัดสรรทรัพยากรจากส่วนกลางลงสู่หน่วยงานเครือข่ายที่มีขอบข่ายของความรับผิดชอบทั้งหมด

การกระจายอำนาจ เป็นการถ่ายโอนอำนาจ (Devolution) โดยถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ไปจากส่วนกลาง ให้บริหารจัดการตนเอง (Self managing schools) การตัดสินใจเป็นการตัดสินใจที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. ด้านความรู้ (Knowledge) เป็นการกระจายอำนาจการตัดสินใจในเรื่องการจัดหลักสูตร การจัดประเมินนักเรียน การเตรียมข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน
2. ด้านเทคโนโลยี (Technology) เป็นการกระจายอำนาจการตัดสินใจในเรื่องกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ด้านอำนาจหน้าที่ (Power) เป็นการกระจายอำนาจการตัดสินใจในเรื่องของการใช้เครื่องมืออำนวยความสะดวก วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ต่าง ๆ
4. ด้านบุคลากร (People) เป็นการกระจายอำนาจการตัดสินใจในเรื่องทรัพยากรบุคคล ในด้านการจัดการเรียนการสอน และการสนับสนุนการเรียนการสอน
5. ด้านเวลา (Time) เป็นการกระจายอำนาจการตัดสินใจในเรื่องการกำหนดแผนการ ดำเนินการและการบริหารเวลา

6. ด้านการเงิน (Finance) เป็นการกระจายอำนาจการตัดสินใจ เรื่องการจัดสรรงบประมาณ

การดำเนินงานของโรงเรียนในด้านต่างๆ โรงเรียนจะต้องจัดทำเป็นแผนกลยุทธ์ (Strategic Plan) หรือแผนแม่บท (Master Plan) หรือธรรมนูญโรงเรียน (School Charter) ซึ่งถือเป็นแผนแม่บทที่ระบุวิสัยทัศน์และกลยุทธ์วิธีการดำเนินงาน รวมทั้งทิศทางของการนำไปสู่ความสำเร็จของโรงเรียน

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับอำนาจการตัดสินใจ (Decision Making)

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เปิดโอกาสให้โรงเรียนเลือกใช้วิธีที่จะเดินไปสู่เป้าหมายหลายวิธี โดยโรงเรียนสามารถกำหนดระบบการบริหารตนเองได้ ภายใต้โครงสร้างและนโยบายหลัก แต่มีอิสระในการคิดริเริ่ม พัฒนางานในความรับผิดชอบได้อย่างเต็มศักยภาพ ทั้งในการพัฒนาการเรียน กำหนดยุทธศาสตร์การบริหารให้บรรลุเป้าหมาย โรงเรียนจึงจำเป็นต้องกำหนดระบบโครงสร้างที่ชัดเจน กำหนดบทบาทความรับผิดชอบอย่างชัดเจน โดยยึดนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียนเป็นสำคัญ

ผู้บริหารโรงเรียนกับการตัดสินใจ

1. หลักสำคัญในการบริหารโรงเรียน การตัดสินใจในระดับโรงเรียน เป็นปัจจัยสำคัญในการบริหาร ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1.1 ประสิทธิภาพในการบริหาร คือ การตัดสินใจให้เกิดการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

1.2 ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา กระจายอำนาจให้เกิดมีการร่วมคิดในเรื่องหลักสูตร ยืดหยุ่นมากขึ้น สามารถตอบสนองต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.3 การมีส่วนร่วม คือ การตัดสินใจให้เกิดการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนจากทุกฝ่าย

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนต้องเป็นหน่วยงานหลักในการตัดสินใจ ผู้บริหารจึงต้องตัดสินใจข้อบังคับประกอบต่าง ๆ คือบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และการจัดการหรือเทคนิคในการบริหาร ดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่โรงเรียน ครูและนักเรียน ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2. หลักสำคัญในการดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรม ในการดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ดำเนินการโดยยึดหลัก 3 ประการ คือ

2.1 การกระจายอำนาจ โดยถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ไปจากผู้บริหารโรงเรียน ให้ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายชั้น หัวหน้าหมวดวิชา รับผิดชอบ

2.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยในการดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการจัดงานของโรงเรียน ให้ชุมชน กรรมการโรงเรียน ผู้ปกครอง ครู นักเรียน เจ้าหน้าที่ การโรงเรียน ได้มีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ

2.3 การใช้ข้อมูลสารสนเทศ เป็นเครื่องช่วยประกอบการตัดสินใจ บุคลากรของโรงเรียน ตั้งแต่ผู้บริหารไปจนถึงครูปฏิบัติการ จะต้องเห็นความสำคัญและใช้ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนให้เกิดประโยชน์ และให้ถือเป็นภาระหน้าที่ของทุกคนในการจัดเก็บข้อมูลที่มีขึ้นมาหรือเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตน ส่วนหนึ่งเก็บไว้ใช้ส่วนของตน อีกส่วนหนึ่งส่งไปให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านข้อมูลสารสนเทศเป็นผู้เก็บ เพื่อจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน

สรุป การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) เป็นการบริหารโดยการกระจายอำนาจ (Decentralization) การบริหารไปสู่โรงเรียน เป็นการปฏิรูปการศึกษา ใน 3 ลักษณะ คือ 1) การให้ความสำคัญอิสระในการตัดสินใจแก่โรงเรียน 2) การให้โอกาสผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3) การให้โรงเรียน กำหนดความต้องการของโรงเรียนเอง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนเป็นหน่วยงานหลักในการตัดสินใจ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ตัดสินใจใช้องค์ประกอบต่างๆ คือบุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ และการบริหารจัดการ ดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่โรงเรียน นักเรียนและครู ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ

การตัดสินใจ เป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งกระทำอยู่ตลอดเวลา ด้วยวิธีการต่างๆ บางครั้งตัดสินใจด้วยการพิจารณา บางครั้งตัดสินใจด้วยอารมณ์ปราศจากเหตุผล บางครั้งเป็นการตัดสินใจเพื่อตนเอง และบางครั้งเป็นการตัดสินใจเพื่อส่วนรวมหรือตัดสินใจในฐานะที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร

การตัดสินใจเรื่องที่ได้สั่งการไปแล้ว มักจะเกี่ยวโยงหรือมีผลกระทบต่อส่วนอื่นเสมอ เพราะการตัดสินใจแก้ปัญหาของส่วนใดส่วนหนึ่งของระบบ มักจะมีผลเกี่ยวโยงกับระบบอื่น เช่น การตัดสินใจใช้ลิฟท์แทนการใช้บันได ย่อมมีผลกระทบต่อรายจ่ายค่าลิฟท์และค่าไฟฟ้า เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับระบบจะเป็นเครื่องช่วยให้เกิดการแก้ปัญหาได้ตรงจุดและทั่วถึง การตัดสินใจอย่างเป็นระบบคือการตัดสินใจที่คำนึงถึงผลกระทบไปถึงหลายฝ่าย ดังนั้นในการพิจารณาตัดสินใจจึงควรให้ฝ่ายต่างๆ ที่ได้รับผลกระทบมามีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วย ซึ่งจะทำให้การตัดสินใจสมบูรณ์และถูกต้องมากกว่าจะมองเพียงปัญหาเดียว แล้วตัดสินใจแก้ปัญหานั้นเฉพาะส่วนเดียวหรือแต่ฝ่ายเดียว (บรรจบ เนียมมณี 2523 : 108 – 112)

ความหมายของการตัดสินใจ

นักวิชาการหลายคน ได้กล่าวถึงและให้ความหมายของการตัดสินใจไว้ หลักใหญ่ให้ความหมายไว้เหมือนกัน อาจแตกต่างกันในข้อปลีกย่อย ดังนี้

การตัดสินใจ เป็นเทคนิคที่ลดจำนวนทางเลือกให้เหลือทางเดียว (Chester O. Barnard 1938 : 10)

การตัดสินใจ เป็นกระบวนการของการหาโอกาสที่จะตัดสินใจหาทางเลือกที่พอเป็นไปได้ และเลือกทางเลือกจากทางเลือกต่างๆ ที่มีอยู่ (Herbert A Simon 1950 : 1)

การตัดสินใจ เป็นการกระทำที่ต้องทำเมื่อไม่มีเวลาหาข้อเท็จจริงอีกต่อไป (Paul Moody 1983 : 4)

การตัดสินใจ เป็นกระบวนการเลือกแนวปฏิบัติจากทางเลือกที่เป็นไปได้ 2 หรือ 3 ทางเลือก เพื่อให้ได้แนวทางแก้ไขปัญหาที่ต้องการแก้ไข

การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกทางเลือกที่มีอยู่หลายทางโดยอาศัยทางเลือกที่ดีที่สุดเพียงทางเลือกเดียว ที่สามารถตอบสนองเป้าหมายหรือความต้องการของผู้เลือกได้ (วิชัย โสสุวรรณจินดา 2535 : 185)

สรุปได้ว่า การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกปฏิบัติทางใดทางหนึ่งที่ดีที่สุด จากทางเลือกหลายๆ ทาง เพื่อให้การปฏิบัติหรือการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ความสำคัญของการตัดสินใจ

การตัดสินใจ เป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งของผู้บริหาร เพราะมีผลกระทบ ต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของหน่วยงาน ผู้บริหารจึงต้องใช้ดุลยพินิจและความระมัดระวังรอบคอบ ในการตัดสินใจ เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

การตัดสินใจ เป็นเหมือนสมองและระบบประสาทขององค์การ (Richard L. Daff 1989 : 344)

กิจวัตรประจำวันของผู้บริหาร คือ การเผชิญปัญหาและแก้ปัญหาทั้งที่ตนเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับปัญหาเหล่านั้น (Ubben and Hughes 1987 : 38)

สรุปได้ว่า การตัดสินใจมีความสำคัญและจำเป็นต่อการบริหารงานของผู้บริหาร การตัดสินใจแต่ละครั้งต้องมีความชัดเจน โดยอาศัยความรู้ความสามารถ ประสบการณ์และภูมิหลังของผู้บริหารประกอบการตัดสินใจ เมื่อตัดสินใจไปแล้วต้องเกิดผลดี มีข้อผิดพลาดน้อยที่สุด นำไปสู่การบริหารงานที่ดีต่อไป

ประเภทของการตัดสินใจ

ประเภทของการตัดสินใจอาจแบ่งได้เป็น 3 แนวทาง คือ

1. ประเภทของการตัดสินใจที่จำแนก โดยลักษณะความยากง่ายของการตัดสินใจ ซึ่งแยกได้ 2 ประการ คือ

1.1 การตัดสินใจจากโปรแกรม (Programmed Decision) เป็นการตัดสินใจในเรื่องที่เกิดขึ้นเป็นประจำ ซ้ำกับการตัดสินใจครั้งก่อนๆ ปัญหาไม่ยุ่งยากซับซ้อน มีกฎเกณฑ์แน่นอน การตัดสินใจได้ง่ายเหมือนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เมื่อใส่ตัวป้อน (inputs) คือเรื่องที่จะต้องตัดสินใจ เข้าไปก็จะได้ผลผลิต (outputs) คือผลการตัดสินใจออกมา

1.2 การตัดสินใจแบบไม่ใช่โปรแกรม (Non - Programmed Decision) เป็นการตัดสินใจเรื่องที่ยุ่งยากซับซ้อนเกิดขึ้นไม่บ่อย มีผลกระทบต่อองค์การอย่างมาก ไม่มีกฎแน่นอนในการตัดสินใจ

2. ประเภทของการตัดสินใจ ที่จำแนกจากระดับของการตัดสินใจในองค์การ ซึ่งแยกได้ 2 ประการ คือ

2.1 การตัดสินใจเชิงนโยบาย (Policy Decision) เป็นการตัดสินใจที่เกี่ยวกับนโยบายของหน่วยงาน

2.2 การตัดสินใจเชิงจัดการ (Managerial Decision) เป็นการตัดสินใจในขอบเขตวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และเป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับการขึ้นา การอำนวยการ การจัดการ การควบคุม และการดำเนินงานขององค์การ

2.3 การตัดสินใจเชิงปฏิบัติการ (Operational for Decision) เป็นการตัดสินใจในการปฏิบัติงานตามภารกิจในทุกระดับขององค์การ เป็นการตัดสินใจที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน เกิดขึ้นเสมอ วนิจฉัยสั่งการได้ง่าย

3. ประเภทของการตัดสินใจ จำแนกตามโอกาสในการตัดสินใจ (Occation for Decisions) ซึ่งแยกได้ 3 ประการ คือ

3.1 การตัดสินใจเมื่อได้รับการวินิจฉัยสั่งการจากเบื้องบน (Intermediary Decision) เป็นการตัดสินใจเมื่อได้รับนโยบายหรือคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาในระดับสูง

3.2 การตัดสินใจเมื่อได้รับการเสนอหรือร้องเรียนจากข้างล่าง (Appellate Decision) เป็นการตัดสินใจสั่งการเมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาเสนอมา อาจเป็นเรื่องร้องเรียน เรื่องที่ผู้บังคับบัญชาสั่งการแล้ว แต่ไม่ชัดเจน

3.3 การตัดสินใจริเริ่มเสริมสร้าง (Creative Decision) เป็นการตัดสินใจที่ริเริ่มจากผู้บริหารซึ่งต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหน่วยงานให้ดีขึ้น โดยกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายใหม่มีผลกระทบต่อหน่วยงานมาก

รูปแบบของการตัดสินใจ

การตัดสินใจอาจทำได้หลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละแบบก็เหมาะสมกับการตัดสินใจแต่ละเรื่อง ผู้บริหารจึงต้องเลือกใช้รูปแบบการตัดสินใจให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของปัญหา พินิจจรรยา นามวัฒน์ (2525 : 263 – 265) ได้จำแนกรูปแบบของการตัดสินใจเป็น 2 รูปแบบ คือ

1. การตัดสินใจโดยบุคคลคนเดียว เหมาะสำหรับการตัดสินใจที่กำหนดไว้ล่วงหน้า จำเป็นสำหรับการตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉิน การตัดสินใจอาจทำได้จากข้อมูลที่มีอยู่ หาข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ร่วมงาน หรือรับฟังความคิดเห็นจากผู้ร่วมงานก่อนแล้วจึงตัดสินใจ

2. การตัดสินใจโดยกลุ่ม เหมาะสำหรับการตัดสินใจที่ไม่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า เป็นเรื่องที่ย่างยากซับซ้อน การใช้กลุ่มตัดสินใจจะช่วยให้ได้ความคิดกว้างขวางจากผู้มีประสบการณ์และความรู้ต่างๆ กัน การตัดสินใจอาจทำได้โดยกลุ่มผู้บริหาร โดยคณะกรรมการหรือโดยกลุ่มร่วมระหว่างผู้บริหารกับผู้ร่วมงาน

การตัดสินใจโดยกลุ่ม มีวิธีตัดสินใจ 4 วิธี คือ

1. สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิ์ออกเสียง 1 เสียงเท่าเทียมกัน
2. สมาชิกเพียงแต่เสนอข้อคิดเห็นแนะนำประกอบการตัดสินใจแก่ผู้บริหาร
3. การตัดสินใจโดยได้ข้อยุติเป็นมติเอกฉันท์
4. การตัดสินใจโดยได้ข้อยุติเป็นมติเสียงข้างมาก

ข้อดี ของการตัดสินใจโดยกลุ่ม คือ

1. ทำให้ได้ข้อมูลและความรู้กว้างขวาง
2. การกำหนดทางเลือกกระทำ得多ากกว่า
3. ผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจยอมรับการตัดสินใจ ทำให้ลดปัญหาความขัดแย้งลงได้
4. ผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจได้มีโอกาสรู้เหตุผลในการตัดสินใจ

กระบวนการในการตัดสินใจ

ได้มีนักวิชาการ ให้แนวความคิดในการแบ่งขั้นตอน หรือกระบวนการในการตัดสินใจ หลายแนวทาง เช่น ฟิลิปโป (Fillippo 1980 : 36 – 39) ได้แบ่งกระบวนการตัดสินใจออกเป็น 5 ขั้นตอนใหญ่ ๆ คือ

1. การสืบสวนให้ได้ข้อเท็จจริงและพิจารณาปัญหาต่างๆ อันอาจเกิดขึ้น เช่น ความขัดแย้ง ผลกระทบต่อองค์การโดยอาศัยความรู้ความสามารถและด้วยความรอบคอบ
2. การพิจารณาเลือกแนวทางการแก้ปัญหาต่างๆ โดยอาศัยประสบการณ์และความรู้ความสามารถ
3. รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการแก้ปัญหาให้ครบถ้วน เพื่อเป็นการประหยัดเวลาและจำกัดวงของปัญหาให้แคบเข้า
4. พิจารณาผลดีผลเสีย ที่อาจจะเกิดจากการเลือกวิธีแก้ปัญหา นั้น โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบ แล้วเลือกวิธีการที่ดีที่สุดเป็นแนวทางแก้ปัญหา
5. นำผลการตัดสินใจแนวทางเลือกที่เลือกไว้ไปปฏิบัติ

พิมลจรรย์ นามวัฒน์ (2525 : 266 – 271) กล่าวว่า โดยหลักการ กระบวนการการตัดสินใจ ที่ถูกต้องและสมบูรณ์จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลและปราศจากการใช้อารมณ์ โดยการวิเคราะห์และพิจารณาข้อเท็จจริง พิจารณาทางเลือกที่เป็นไปได้ การตัดสินใจที่ถูกต้องและสมบูรณ์แบบดังกล่าว เรียกว่า การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล (Rational decision)

การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล เป็นกระบวนการที่พัฒนาอย่างมีขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนที่สำคัญ 6 ขั้นตอน คือ

1. การรับรู้ปัญหา (Recognition of problem) เมื่อมีการรับรู้ปัญหา ย่อมจะมีความพยายามที่จะแก้ปัญหา ซึ่งเป็นขั้นตอนแรกที่มีความสำคัญต่อกระบวนการในการตัดสินใจ
2. การระบุปัญหา (Identification of problem) เป็นขั้นตอนชี้ให้เห็นชัดว่าปัญหานั้นคืออะไร กล่าวกันว่า “การระบุปัญหาได้อย่างถูกต้องเป็นการแก้ไขปัญหได้แล้วครึ่งหนึ่ง”
3. การสร้างทางเลือก (Generation of alternatives) ทางเลือกหมายถึงการเสนอแนะวิธีหรือแนวปฏิบัติต่างๆ สำหรับแก้ปัญหา
4. การประเมินทางเลือก (Evaluation of alternatives) ผู้บริหารจะต้องประเมินผลของทางเลือกว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด โดยคำนึงถึงเป้าหมายและทรัพยากรขององค์การ
5. การเลือกทางเลือก (Choice of Best Alternatives) ผู้บริหารจะต้องตัดสินใจเลือก

ทางเลือกจากทางเลือกไม่น้อยกว่า 2 ทางเลือก โดยใช้ความรู้ ดุลยพินิจ และประสบการณ์ช่วย ในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด

6. การดำเนินการและติดตามผล (Implementation and follow – up) เมื่อเลือกทางเลือก ได้แล้ว ผู้บริหารจะต้องดำเนินการตามที่ได้ตัดสินใจไว้ โดยมีการติดตามประเมินผลเป็นระยะ เพื่อทราบปัญหา อุปสรรค ข้อขัดข้อง ข้อผิดพลาด จะได้ดำเนินการแก้ไขทันการณ์ก่อนที่จะเกิด ผลเสีย

ลักษณะการตัดสินใจที่ดี

การตัดสินใจที่ดี คือ ความสามารถที่จะเลือกทางที่มีอยู่หลายทาง ให้ได้ทางเลือกที่บรรลุ วัตถุประสงค์ที่ต้องการและมีความเป็นไปได้มากที่สุด สายฝน เจริงเชาว์ (2536 : 48 - 49) ได้เสนอ ลักษณะการตัดสินใจที่ดี ดังนี้

1. ระยะเวลาของการตัดสินใจ มีความพอดีและเหมาะสม ไม่มากไม่น้อยหรือรวดเร็ว จนเกินไป การใช้เวลามากไปอาจไม่ทันการณ์หรืออาจกระทบกระเทือนงานอื่น การตัดสินใจเร็วเกินไป อาจเกิดการผิดพลาดได้

2. ความแน่นอนของการตัดสินใจ ลักษณะการตัดสินใจที่ดี จะต้องมีความแน่นอนและ ถูกต้อง

3. ความรู้ความสามารถของผู้บริหาร ผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถย่อมตัดสินใจได้ รวดเร็ว ถูกต้องและแม่นยำ โดยอาศัยหลักการและทฤษฎีต่าง ๆ เป็นแนวทางในการตัดสินใจ

4. ประสบการณ์ในการทำงานของผู้บริหาร ผู้บริหารที่ตั้งใจปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานนานปี และหลายด้าน ได้พบเห็น สัมผัสบุคคล เหตุการณ์และปัญหาต่างๆ จำนวนมาก การตัดสินใจ โดย อาศัยประสบการณ์เป็นลักษณะการตัดสินใจที่ดี

5. ทักษะคติ การมีความรู้สึกหรือทัศนคติที่ดีต่อผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อน ร่วมงานและความพอใจในงานที่ปฏิบัติอยู่ ผู้บริหารจะสามารถใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจได้ดี และถูกต้อง

อุปสรรคของการตัดสินใจ

สายฝน เจริงเชาว์ (อ้างถึงใน ประสิทธิ์ ปริญา 2539 : 19) แยกพิจารณาอุปสรรคได้ 2 ประการ คือ ปัญหาข้อขัดข้อง และสาเหตุที่ทำให้การตัดสินใจผิดพลาด ดังนี้

ปัญหาข้อขัดข้อง ได้แก่

1. การขาดข้อมูลข่าวสารที่มีคุณภาพ ประกอบการตัดสินใจ
2. การขาดเวลาวิเคราะห์ก่อนที่จะตัดสินใจ เนื่องจากเป็นเรื่องเร่งด่วน

3. การขาดความรู้และประสบการณ์ในเรื่องที่ตัดสินใจ

4. การขาดข้อมูลของผู้ปฏิบัติงาน

สาเหตุที่ทำให้การตัดสินใจผิดพลาด ได้แก่

1. ผู้ปฏิบัติงานพูดนอกประเด็น ทำให้เกิดการเข้าใจไขว้เขว

2. มีการพูดให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความกลัวหรือวิตกกังวล

3. การถูกอิทธิพล หรือบุญคุณครอบงำ

4. ใช้เหตุผลส่วนตัวมากกว่าที่จะใช้ข้อมูลและเหตุผลส่วนรวมประกอบการตัดสินใจ

5. การสั่งการกำกวมหรือสั่งการไม่ชัดเจน

ข้อควรคำนึงในการตัดสินใจ

สมยศ นาวิการ (อ้างถึงใน วีระพงษ์ ไชยรา 2539 : 11) ได้เสนอข้อควรคำนึงในการ

ตัดสินใจ ดังนี้

1. คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม

2. มีการกระจายอำนาจการบริหารในหน่วยงาน

3. สั่งการชัดเจนไม่กำกวม และไม่ขัดต่อระเบียบปฏิบัติ

4. มีการวางแผนล่วงหน้า

5. ตัดสินใจโดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

6. การตัดสินใจ เป็นการนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

7. เมื่อตัดสินใจสั่งการแล้ว ต้องติดตามผลแห่งการตัดสินใจนั้น ๆ

8. การสั่งการไม่ชักช้า และตั้งอยู่บนพื้นฐานข้อมูล

9. หากเกิดการผิดพลาด ไม่ควรโทษผู้อื่น

สรุป แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ

การตัดสินใจ เป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งกระทำอยู่ตลอดเวลา ด้วยวิธีการต่างๆ

ความหมายของการตัดสินใจ การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกปฏิบัติทางใดทางหนึ่งที่ดีที่สุด จากทางเลือกหลายๆ ทาง เพื่อให้การปฏิบัติหรือการดำเนินงาน เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ความสำคัญของการตัดสินใจ การตัดสินใจ มีความสำคัญและจำเป็นต่อการบริหารงาน การตัดสินใจต้องมีความชัดเจน โดยอาศัยความรู้ความสามารถและประสบการณ์ประกอบการตัดสินใจ เพื่อให้เกิดผลดีและมีความผิดพลาดน้อยที่สุด

แนวคิดเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศกับการตัดสินใจ

ความรู้ความสามารถและประสบการณ์เป็นปัจจัยที่อาจจะช่วยในการตัดสินใจได้ในบางเรื่อง บางกรณี แต่ผู้บริหารควรเข้าใจ และรู้จักใช้ปัจจัยหรือเครื่องมืออีกหลายอย่าง เพื่อช่วยให้การตัดสินใจมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ปัจจัยหรือเครื่องมือดังกล่าวประการหนึ่ง ได้แก่ ข้อมูลสารสนเทศ

ความหมายของข้อมูลสารสนเทศ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของข้อมูลสารสนเทศไว้หลายคน ผู้วิจัยขอนำเสนอ ดังต่อไปนี้

ข้อมูล (Data) หมายถึง ข้อเท็จจริง เหตุการณ์ที่เป็นมาหรือเป็นอยู่ตามความจริงเกี่ยวข้องกับสิ่งของ ความคิด สถานภาพ สถานการณ์ และปัจจัยอื่นๆ ข้อมูลอาจใช้ในรูปแบบของตัวเลข ตัวอักษร รูปภาพ เสียง หรือสัญลักษณ์ ที่มีความหมายเฉพาะตัวเอง “สารสนเทศ” (Information) หมายถึง ข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับการประมวลผล ผ่านการวิเคราะห์ไตร่ตรองและสรุปเป็นข้อความรู้ใหม่ สื่อความหมาย ให้ความเข้าใจ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในกิจกรรมหนึ่งกิจกรรมใดได้ (บุญเรือง เนียมหอม และ ยุรวัฒน์ คล้ายมงคล 2537 : 2)

ข้อมูล (Data) หมายถึง เอกสาร ข่าวสาร ข้อเท็จจริงทุกรูปแบบ ทั้งที่เป็นข้อความ ตัวเลข หรือสัญลักษณ์ ที่ยังไม่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์และประมวลผล มีลักษณะเป็นข้อมูลดิบ

สารสนเทศ (Information) หมายถึง ข้อมูลที่จัดระบบแล้วหรือผ่านกระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลแล้วอยู่ในรูปแบบที่สามารถจะนำไปใช้ประโยชน์ หรือประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้ทันที ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (ชโลมใจ กิงคารวัฒน์ และสุพล หวังดี 2531 : 1)

ข้อมูล (Data) หมายถึง ข้อเท็จจริง (Facts) และตัวเลข (Figures) ซึ่งไม่ได้ใช้กระบวนการตัดสินใจ ปกติจะถูกบันทึกเก็บไว้ ยังไม่ถูกเรียก (Retrieve) ออกมาใช้ประกอบการตัดสินใจ ส่วนความหมายของสารสนเทศ (Information) หมายถึง ข้อมูลต่างๆ ที่ถูกเรียกออกมาประมวลผลตามวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นสารสนเทศ ข้อสรุป ข้อโต้แย้ง หรือเป็นฐานเพื่อทำนายหรือตัดสินใจ (สุพล จุนแสนดี 2537 : 16 อ้างถึงใน Rass 1975 : 9)

พิจารณาจากความหมายและคำจำกัดความข้างต้น พอสรุปได้ดังนี้

ข้อมูล (Data) หมายถึง ข้อเท็จจริงต่างๆที่เป็นตัวเลข สัญลักษณ์ และตัวหนังสือ แทนปริมาณ หรือการกระทำต่างๆ ซึ่งยังไม่ผ่านการประมวลผลหรือการวิเคราะห์

สารสนเทศ (Information) หมายถึง ข้อมูลที่ได้ผ่านการประมวลผล หรือการวิเคราะห์แล้ว อยู่ในรูปแบบที่มีความหมาย สามารถนำไปประกอบการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ได้ ตามวัตถุประสงค์ (เกรียงศักดิ์ พราวศรี, ภาสกร เกิดอ่อน และคณะ 2544 : 1)

คุณสมบัติของข้อมูลและสารสนเทศ

ในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศนั้น จะต้องมีความคุ้มค่าใช้จ่ายไม่มากเกินไปเป็นธรรมดาและสารสนเทศที่ได้จะต้องคุ้มค่าและจะต้องมีคุณภาพ มีลักษณะหรือคุณสมบัติที่ดี คุณสมบัติที่ดีของสารสนเทศ ได้มีผู้กล่าวไว้ ดังนี้

อาร์ง จันทวานิช, ภาณุรัตน์ รัตยาภาส และเจษฎ์ อนรรฆมงคล (2527 : 19) ได้กล่าวไว้ว่า สารสนเทศที่ดีนั้นจะต้องมีคุณสมบัติ 3 ประการ ดังนี้

1. ทันต่อเหตุการณ์ (Timely) คือต้องทันต่อการนำไปใช้ประโยชน์ไม่ชักช้าจนไม่สามารถบอกถึงสถานการณ์ หรือแนวโน้มการเกิดเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งข้างหน้าได้

2. ตรงต่อความต้องการ (Relement) กล่าวคือ สารสนเทศที่ดีต้องมีคุณสมบัติในการสื่อความหมาย ความรู้ ความเข้าใจ ให้เกิดการปฏิบัติที่ถูกต้อง เช่น รายงานต่างๆ ซึ่งครั้งหนึ่งมีความต่อการบริหารงาน แต่ในปัจจุบันไม่เป็นสารสนเทศที่ตรงต่อความต้องการของผู้บริหารแล้ว ก็ไม่ควรนำมาใช้งานอีกต่อไป

3. ถูกต้อง (Accurate) ความถูกต้อง คุณค่าและประโยชน์ของสารสนเทศนับว่ามีความสำคัญมาก ถ้าขาดความถูกต้องแล้วจะหาประโยชน์ไม่ได้เลย กลับจะนำไปสู่การตัดสินใจที่ผิดพลาด และเกิดผลเสียต่อองค์กรได้ ความไม่ถูกต้องของสารสนเทศ อาจมีสาเหตุมาจากการออกแบบระบบผิดพลาด การเตรียมข้อมูลผิดพลาด หรือการควบคุมเครื่องจักรไม่ถูกวิธี ซึ่งมีสาเหตุทั้งจากคนและเครื่องจักร

บุญเรือง เนียมหอม และ ยศวัดณ์ คล้ายมงคล (2537 :4) ได้กล่าวถึงสารสนเทศที่ดีมีลักษณะ ดังนี้

1. ความถูกต้อง สารสนเทศเป็นผลลัพธ์ที่ได้จากการประมวลผลข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง ย่อมมาจากข้อมูลที่ถูกต้อง ละเอียด แม่นยำ ชัดเจนและไม่ลำเอียง การเตรียมข้อมูลมีความสำคัญมาก หากไม่ถูกต้องจะทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการวางแผนและตัดสินใจ

2. ความสมบูรณ์ สารสนเทศที่ช่วยในการตัดสินใจจะต้องมีความสมบูรณ์ มิฉะนั้นจะทำให้การตัดสินใจไม่แน่นอน เกิดความผิดพลาดได้ ความสมบูรณ์ของสารสนเทศ ได้มาจากการประมวลผลข้อมูลที่มีขอบเขตรอบคลุม กว้างขวาง ข้อมูลที่เกี่ยวข้องและกระจัดกระจาย จะต้องได้รับการรวบรวมอย่างดีและเพียงพอสำหรับการผลิตสารสนเทศที่ต้องการ

3. ทันเหตุการณ์ ข้อมูลจะต้องได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัย หรือทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ ทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลจะต้องมีการปรับแฟ้มข้อมูลให้ทันต่อการผลิตสารสนเทศทันต่อการนำไปใช้ประโยชน์ อย่างใกล้ชิดจนการปรับปรุงข้อมูลบางเรื่อง รวมทั้งการผลิตรายงานหรือ

สารสนเทศต้องใช้เวลาและค่าใช้จ่าย จึงต้องกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมในการปรับปรุง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเร่งด่วนของการนำสารสนเทศไปใช้งานของผู้บริหารและขึ้นอยู่กับลักษณะหรือประเภทของสารสนเทศ

4. ความกระหัดรัด สารสนเทศที่นำไปใช้งานควรแสดงเฉพาะสาระที่สำคัญเป็นการสรุปเฉพาะสิ่งที่ผู้บริหารต้องการเท่านั้น มีความสมบูรณ์ในตัวเอง ได้ใจความ สามารถนำไปใช้ได้ง่ายและรวดเร็ว สารสนเทศที่มีความละเอียดมากเกินไปจะเกิดผลเสียมากกว่าผลดี เพราะผู้บริหารจะต้องเสียเวลานาน เสียเวลาค้นหาสิ่งที่ต้องการ ซึ่งคงไม่ทันต่อการใช้งานได้ โดยทั่วไปความกระหัดรัดของสารสนเทศขึ้นอยู่กับระดับของผู้บริหารด้วย ผู้บริหารระดับสูงต้องการสารสนเทศที่มีความกระหัดรัดมาก ส่วนผู้บริหารระดับกลางและระดับปฏิบัติการ ต้องการสารสนเทศที่มีความละเอียดมากขึ้นและมีความกระหัดรัดน้อยลงตามลำดับ นอกจากนั้นความกระหัดรัดจะต้องตรงกับความต้องการของผู้บริหารด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 19 – 20) ได้กำหนดคุณสมบัติของสารสนเทศที่ดี ควรมีคุณสมบัติที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. ความถูกต้องแม่นยำ (Accuracy) หมายถึง สารสนเทศที่บอกลักษณะความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ไม่เอนเอียงหรือชี้นำไปทางใดทางหนึ่ง ปราศจากความรู้สึกของผู้จัดทำสารสนเทศนั้นๆ ดังนั้น ความถูกต้องแม่นยำจึงต้องมีพื้นฐานที่ดีจากการรวบรวม การตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรง สมบูรณ์ของข้อมูลดิบ เพื่อให้ได้สารสนเทศที่ดี ถูกต้อง แม่นยำ เที่ยงตรงและสมบูรณ์ ควรตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการประมวลผลด้วย

2. ตรงกับงานที่ต้องการใช้ (Relevancy) สารสนเทศที่ดีควรมีเนื้อหาที่ต้องการจะรู้ เป็นสารสนเทศที่สามารถสื่อความหมายได้ มีรายละเอียดต่างๆที่เหมาะสม มีความกระหัดรัดและชัดเจนเพียงพอ

3. ทันต่อการใช้งาน (Timeliness) สารสนเทศที่ดีนอกจากจะต้องมีคุณสมบัติทั้งสองประการดังกล่าวแล้ว แต่เวลาก็เป็นเรื่องสำคัญ เพราะสารสนเทศที่จะนำมาใช้ต้องทันต่อเวลาและเหตุการณ์ จึงจะเกิดประโยชน์สูงสุดและมีประสิทธิภาพ

เกรียงศักดิ์ พราวศรี, ภาสกร เกิดอ่อน และคณะ (2544 : 4) กล่าวว่าสารสนเทศที่มีคุณภาพ ควรมีคุณสมบัติ 3 ประการ ดังนี้

1. ความถูกต้อง สารสนเทศที่มีคุณภาพจะต้องมีความถูกต้อง สมบูรณ์มากที่สุด เพื่อเป็นสารสนเทศที่มีคุณค่าสำหรับผู้บริหาร ความไม่ถูกต้องของสารสนเทศอาจมีสาเหตุมาจากความผิดพลาด ของคนหรือเครื่องจักร เช่น การได้รับข้อมูลผิดพลาด การเตรียมข้อมูลผิดพลาด

2. ตรงกับความต้องการ สารสนเทศจะต้องตรงกับเรื่องที่ใช้แต่ละคนต้องการใช้ โดยมีรายละเอียดต่างๆ เหมาะสม ชัดเจนและเพียงพอ

3. ทันต่อการใช้งาน สารสนเทศควรจะรวดเร็วทันต่อเวลาและการใช้งาน การจัดเตรียมสารสนเทศให้ทันต่อเวลาที่ต้องการใช้ อาจทำได้ 2 ลักษณะ คือ การจัดทำสารสนเทศล่วงหน้ากับการจัดทำสารสนเทศตามกำหนดเวลาที่เหตุการณ์นั้นกำลังเกิดขึ้น การจัดทำสารสนเทศจะต้องมีความยืดหยุ่น สามารถรองรับความจำเป็นเร่งด่วนในการใช้สารสนเทศ

กล่าวโดยสรุป สารสนเทศที่ดีนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะงานเฉพาะอย่าง เพราะงานแต่ละอย่างจะเน้นคุณลักษณะของสารสนเทศคนละจุด แต่หลักสำคัญยังคงคล้ายคลึงกัน ซึ่งสามารถสรุปใจความสำคัญได้ว่า สารสนเทศจะมีคุณค่าต่อผู้ใช้นั้น จะต้องมีการจัดระบบ การวิเคราะห์ความต้องการ ความจำเป็นของระบบที่จะสนับสนุน โดยยึดขอบข่ายงานของผู้ใช้เป็นหลัก และจะต้องคำนึงถึงความเกี่ยวข้อง คือ ความแม่นยำ ครอบคลุม ทันต่อเหตุการณ์ รวดเร็ว สะดวกต่อการนำไปใช้ ไม่ลำเอียงหรือปกปิดข้อเท็จจริง และชัดเจนเข้าใจง่าย

ความสำคัญของสารสนเทศกับการตัดสินใจ

ปัจจุบันจัดได้ว่า เป็นสังคมแห่งยุคข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ข้อมูลสารสนเทศ ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก ดังนั้น ข้อมูลสารสนเทศ จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น ที่จะช่วยให้หน่วยงานสามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักวิชาการหลายคน กล่าวถึงความสำคัญของสารสนเทศไว้ ดังนี้

ครรชิต มาลัยวงศ์ (2538 : 135) กล่าวถึงความสำคัญของสารสนเทศว่า เป็นข้อมูลที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานต้องการ เพราะปัจจุบันการบริหารงานในหน่วยงานมีความเร่งด่วนในความต้องการใช้ข้อมูล อีกทั้งข้อมูลในหน่วยงานมีมากขึ้น ซึ่งต้องการทราบรายละเอียดและข้อสรุป ที่สามารถนำไปใช้ในการบริหารและการตัดสินใจตามความต้องการได้อย่างรวดเร็ว

ณรงค์ บุญมี (2525 : 11) ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของสารสนเทศต่อผู้บริหารว่า ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในหน่วยงานของตน ถ้าหน่วยงานใดขาดระบบสารสนเทศที่ดีแล้ว หน่วยงานนั้นก็จะบริหารงานไปอย่างไร้จุดหมายและล้มเหลวในที่สุด

อุทัย บุญประเสริฐ (อ้างถึงใน วิวัฒน์ วงศ์ตระกูล 2532 : 14) ได้ให้ความสำคัญของข้อมูลและสารสนเทศในการตัดสินใจว่า ในการตัดสินใจที่ดีต้องเป็นการตัดสินใจโดยหลักการและเหตุผล และวิธีการที่จะช่วยให้การตัดสินใจเป็นไปด้วยหลักการและเหตุผลนั้น ปัจจุบันเน้นเรื่องข้อมูลสารสนเทศเป็นพื้นฐาน หรือองค์ประกอบที่สำคัญและมีบทบาทมากขึ้นเรื่อยๆ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2532 : 63) กล่าวถึงความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศว่า ข้อมูลและสารสนเทศเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการกำหนดนโยบาย การวางแผน การควบคุม กำกับ การตัดสินใจ และการบริหาร

โดยสรุปแล้ว ข้อมูลสารสนเทศมีบทบาทสำคัญและจำเป็นต่อการบริหารงาน การวางแผน การตัดสินใจ และการพัฒนาการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง กระบวนการการตัดสินใจในการบริหารย่อมมีข้อมูลสารสนเทศเป็นหัวใจที่สำคัญในทุกเรื่องทุกขั้นตอน

แหล่งที่มาของข้อมูลสารสนเทศ

ข้อมูลที่นำมาใช้เพื่อเปลี่ยนแปลง หรือจัดกระทำให้เป็นสารสนเทศจะอยู่ในรูปของตัวเลข หรือเอกสาร และข้อมูลทั้งสองลักษณะดังกล่าว กัญญา สว่างเรืองศรี (2533 : 33) กล่าวว่า ข้อมูลทั้งสองลักษณะ คือ ตัวเลขและเอกสาร มักจะได้อาจมาจากแหล่งข้อมูล 2 แหล่งสำคัญ คือ 1) แหล่งข้อมูลภายในองค์กร 2) แหล่งข้อมูลภายนอกองค์กร

สนอง เครือมาก (2536 : 116) ได้กำหนดแหล่งที่มาของข้อมูลที่จำเป็นทางการศึกษาของโรงเรียน แยกเป็น 2 ประเภทตามวิธีที่ได้มา คือ

1. ข้อมูลแบบเป็นทางการ คือ ข้อมูลที่ได้มาโดยวิธีการที่มีแบบแผนอยู่ในฟอร์มการสำรวจ ที่ออกแบบใช้ในหน่วยงานมีรายการต่างๆ ทั้งที่เกิดจากแหล่งข้อมูลภายในและภายนอกกระบวนการศึกษา ตลอดจนสภาพการณ์ปัญหา เป็นต้น

2. ข้อมูลแบบไม่เป็นทางการ คือ ข้อมูลที่ได้มาอย่างไม่มีแบบแผนแน่นอน เช่น ได้มาจากการคิดเห็น การวิพากษ์วิจารณ์ และประสบการณ์ของบุคคล ข้อมูลประเภทนี้ไม่มีแบบฟอร์มที่แน่นอน และไม่สามารถนำไปประมวลผลได้

ชโลมใจ ภิงคารวัฒน์ และสุรพล หวังดี (2531 : 4) ได้จำแนกแหล่งสารสนเทศออกเป็น 2 แหล่ง คือ แหล่งปฐมภูมิ และแหล่งทุติยภูมิ

1. สารสนเทศจากแหล่งปฐมภูมิ ข้อมูลและสารสนเทศปฐมภูมิ หมายถึง ข้อมูลและสารสนเทศที่รวบรวมจากต้นตอจริงๆ ซึ่งรวบรวมขึ้นเพื่อปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น และเป็นสารสนเทศ ที่รวบรวมเป็นครั้งแรก

2. สารสนเทศทุติยภูมิ หมายถึง สารสนเทศที่ผู้เก็บข้อมูลไม่ต้องออกไปเก็บเอง แต่จะอาศัยข้อมูลที่มีผู้อื่นรวบรวมไว้แล้ว และคัดลอกจากแหล่งหรือหน่วยงานที่รวบรวมไว้ ซึ่งผู้ที่ต้องการใช้ต้องทราบว่าข้อมูลอะไร เก็บไว้ที่ไหน ในการใช้สารสนเทศชนิดนี้ ต้องระมัดระวังเพราะข้อมูลที่ได้ อาจเอียงเอนหรือเก่าเกินไป แต่ส่วนที่ดีคือ การทำให้ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเก็บรวบรวมข้อมูล

พิจารณาจากที่นักวิชาการได้กล่าวมา สรุปได้ว่า แหล่งของข้อมูลสารสนเทศ สามารถแบ่งได้หลายแนวทางและหลายประเภท เช่น 1) แหล่งข้อมูลภายในองค์กรและแหล่งข้อมูลภายนอกองค์กร 2) ข้อมูลสารสนเทศจากแหล่งปฐมภูมิและแหล่งทุติยภูมิ 3) ข้อมูลแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

ประโยชน์ของสารสนเทศกับการตัดสินใจ

ประโยชน์ของสารสนเทศที่มีต่อผู้บริหารในยุคปฏิรูปการศึกษา และยุคที่ผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง นับว่ามีประโยชน์ในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะในการใช้สารสนเทศช่วยในการตัดสินใจ มีนักวิชาการหลายคนกล่าวถึงประโยชน์ของสารสนเทศ ไว้ดังนี้

สมคิด นาคขวัณ (2538 : 31) กล่าวว่า ข้อมูลสารสนเทศมีประโยชน์ช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจ วางแผน ควบคุมการปฏิบัติงาน และประเมินผล

รัชณี ศุภพงษ์ (2542 : 14) กล่าวถึง ประโยชน์ของสารสนเทศว่า ให้ความรู้ ทำให้เห็นสภาพปัญหา ความเปลี่ยนแปลง สามารถประเมินค่าได้ ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจได้รวดเร็ว และสามารถทำนายอนาคต เพื่อการวางแผนในการบริหารจัดการ ได้ถูกต้องแม่นยำขึ้น

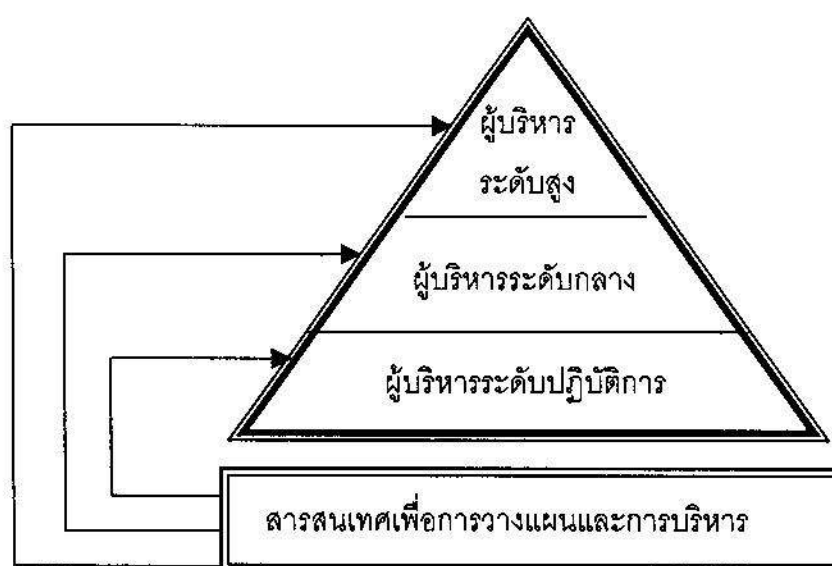
ไพโรจน์ คชชา (2540 : 10) กล่าวถึงประโยชน์ของสารสนเทศไว้ 7 ประการ ดังนี้

1. ใช้ในการวางแผนงาน
2. ใช้พิจารณาผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นว่ามีความคลาดเคลื่อนจากเดิมเพียงใด
3. ใช้ควบคุมและแก้ไขสถานการณ์ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
4. ใช้ประกอบในการตัดสินใจ
5. สามารถทำให้มีเวลาในการวางแผน
6. ลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน
7. เพื่อให้การทำงานมีระบบ

สรุปประโยชน์ของข้อมูลสารสนเทศได้ว่า มีประโยชน์หลายประการ เช่นช่วยผู้บริหารในการกำหนดนโยบาย วางแผน ควบคุมการปฏิบัติงาน ประเมินผล ช่วยประกอบการตัดสินใจในการดำเนินงานในเรื่องต่างๆ รวมทั้งการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ อันอาจจะเกิดขึ้นได้จากการดำเนินงานหรือปฏิบัติงาน

ความสัมพันธ์ของผู้บริหารกับการใช้สารสนเทศ

ความสัมพันธ์ของผู้บริหารกับการใช้สารสนเทศ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง และผู้บริหารระดับปฏิบัติการ ผู้บริหารระดับสูงจะใช้สารสนเทศในการกำหนดนโยบายและการวางแผน ผู้บริหารระดับกลางใช้สารสนเทศในการควบคุมงานให้เป็นไปตามแผน ส่วนผู้บริหารระดับปฏิบัติการหรือผู้ปฏิบัติการจะใช้สารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ดังภาพแผนภูมิที่ 2 ต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 2 ความสัมพันธ์ของผู้บริหารกับการใช้สารสนเทศ

ที่มา : ภาณุรัตน์ รัตยาภาส 2534 : 86

ผู้บริหารระดับสูง หมายถึง ผู้นำองค์กรหรือหน่วยงานที่มีส่วนในการวางแผนพัฒนา ผู้บริหารระดับนี้มีความต้องการใช้สารสนเทศในกระบวนการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์การ การวางแผนระยะยาว เพื่อการจัดสรรทรัพยากร การกำหนดนโยบาย เพื่อให้เป็นแนวทางในการจัดหา ตลอดจนการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เหล่านั้น

ผู้บริหารระดับกลาง หมายถึง ผู้บริหารที่มีความรับผิดชอบในการจัดการให้มีการปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนในช่วงระยะปีต่อปี มีความต้องการใช้สารสนเทศไปในการควบคุมทรัพยากร และใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพตามแผน

ผู้บริหารระดับปฏิบัติการ หมายถึง ผู้มีความรับผิดชอบในการควบคุมการปฏิบัติการ ช่วงระยะเวลาเดือนต่อเดือน และมีความต้องการใช้สารสนเทศเพื่อการควบคุมการปฏิบัติการให้มีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ข้อมูลและสารสนเทศมีความสำคัญและจำเป็นต่อผู้บริหารทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง หรือผู้บริหารระดับปฏิบัติการ ถ้าขาดข้อมูลหรือสารสนเทศอย่างใดอย่างหนึ่งเข้ามาช่วยในการตัดสินใจ อาจทำให้การสั่งการนั้นเกิดความผิดพลาดได้

แนวคิดเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ

ระบบสารสนเทศ เป็นระบบที่ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติการกิจเกี่ยวกับข้อมูล (กรมสามัญศึกษา 2538 : 14) เช่น 1) รวบรวมข้อมูลทั้งภายใน ภายนอก ที่จำเป็นต่อหน่วยงาน 2) จัดกระทำเกี่ยวกับข้อมูลเพื่อให้เป็นสารสนเทศที่พร้อมจะใช้ประโยชน์ 3) จัดให้มีระบบจัดเก็บเป็นหมวดหมู่เพื่อสะดวกต่อการค้นหาและนำไปใช้ 4) มีการปรับปรุงข้อมูลเสมอเพื่อให้อยู่ในสภาพที่ถูกต้องทันสมัยตลอดเวลา

ความหมายของระบบสารสนเทศ

ความหมายของระบบสารสนเทศ (Information System หรือ IS) ผู้วิจัยขอเสนอความหมายตามทัศนะของนักวิชาการทั้งหลายและนักการศึกษาบางคน ดังต่อไปนี้

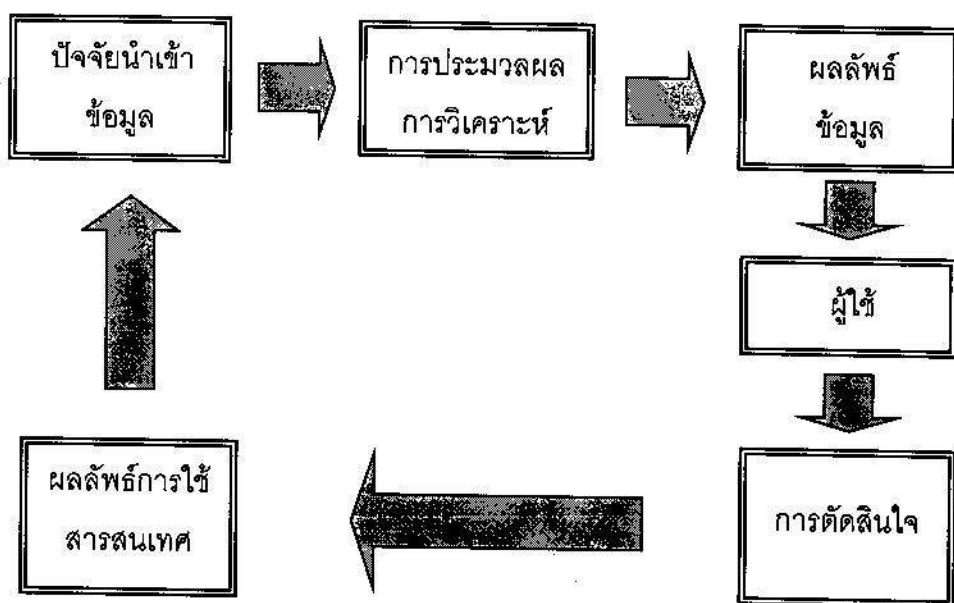
ระบบสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการที่องค์ประกอบต่างๆ มีการจัดกระทำร่วมกัน และสัมพันธ์กัน เพื่อให้ได้ข้อความรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติ หรือการบริหารงาน (สมัย สลักศิลป์ 2538 : 17)

ระบบสารสนเทศ หมายถึง ระบบการเก็บรวบรวมข้อมูล (Data) และจัดกระทำให้เป็นสารสนเทศ (Information) เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานและประกอบการวินิจฉัยสั่งการตามความต้องการของผู้บริหาร (อำรุง จันทวานิช และ เจษฎ์ อนรรฆมงคล 2527 : 25)

ระบบสารสนเทศ เป็นระบบที่ประกอบด้วย คน เครื่องคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทำงานประสานกัน เพื่อจัดทำสารสนเทศสำหรับสนับสนุนการปฏิบัติงานการจัดการและการตัดสินใจในหน่วยงานหรือบริษัท (ครรชิต มาลัยวงศ์ 2537 : 16)

ระบบสารสนเทศ คือ การประมวลข้อมูลให้เป็นสารสนเทศ หรือจากข้อมูลที่มีอยู่ในรูปที่ยังใช้ไม่ได้ ให้อยู่ในรูปใช้การได้ตามที่ผู้รับต้องการ (ชุมพล ศฤงคารศิริ 2538 : 55)

เกรียงศักดิ์ พราวศรี, ภาสกร เกิดอ่อน และคณะ (2544 : 2) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศ (Information System) หมายถึง ระบบที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรวบรวม จัดเก็บ และใช้สารสนเทศสนองความต้องการของหน่วยงาน ทั้งนี้โดยมีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ

แผนภูมิที่ 3 ระบบสารสนเทศ

ที่มา : เกรียงศักดิ์ พราวศรี, ภาสกร เกิดอ่อน และคณะ 2544 : 2

จากแผนภูมิแสดงให้เห็นว่า ข้อมูลซึ่งเป็นปัจจัยนำเข้า เมื่อผ่านกระบวนการประเมินผลหรือการวิเคราะห์แล้ว ก็จะเป็นสารสนเทศหรือผลลัพธ์ ซึ่งผู้ใช้สารสนเทศ หรือผู้บริหาร จะนำไปประกอบในการตัดสินใจและผลลัพธ์จากการตัดสินใจ ก็ยังสามารถเป็นข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจในครั้งต่อไป

ประเภทของระบบสารสนเทศ

ระบบสารสนเทศ เป็นระบบที่สร้างขึ้นเพื่อรวบรวม จัดเก็บและใช้สารสนเทศในการวางแผนดำเนินงาน และการประเมินผลการดำเนินงานในหน่วยงาน ได้มีนักวิชาการแบ่งจำแนกประเภทของระบบสารสนเทศไว้ ดังนี้

อาร์ุง จันทวานิช, ภาณุรัตน์ รัตยาภาส และเชษฐ อนุธรรมมงคล (2529 : 28 – 29) ได้จำแนกระบบสารสนเทศออกเป็น 4 แบบ คือ

1. Pencil and Paper System งานสารสนเทศประเภทนี้อาศัยการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระบบเอกสาร มีการใช้ตู้เอกสารจำนวนมาก ข้อมูลจะบันทึกไว้ในบัตร หรือรายการ การประมวลผลด้วยมือ ระบบดังกล่าวนี้ต้องใช้เวลานานในการประมวลผลสารสนเทศ รวมทั้งใช้บุคลากรจำนวนมาก
2. Batch Computer System งานสารสนเทศชนิดนี้ เก็บสะสมข้อมูลไว้ในสื่อบางประการ เช่น บัตรประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ ผลลัพธ์ที่ได้จะออกมาในรูปแบบที่กำหนดเอาไว้หรือในรูปแบบรายงาน ระบบสารสนเทศประเภทนี้จะได้สารสนเทศเร็วกว่าประเภทแรก แต่ยังเสียเวลาเตรียมข้อมูล

และคอยผลลัพธ์

3. Reactive System งานสารสนเทศประเภทนี้อาศัยระบบการทำงานคล้าย Interactive System คือ สามารถติดต่อโต้ตอบระหว่างผู้ใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ได้โดยตรง แต่มีคุณสมบัติพิเศษที่เสริมขึ้นบางประการ กล่าวคือ เป็นลักษณะงานที่ไวต่อความต้องการขององค์การหรือหน่วยงาน สามารถรวมสถานการณ์ที่เป็นปัญหาและแนวทางการตัดสินใจแก้ปัญหา ซึ่งเป็นจุดเน้นในภาวะที่จำเป็นต่อการที่ต้องปฏิบัติหรือตัดสินใจทันที

สมชาย ทยานยง (อ้างถึงในอารมณ วรศัณทิต 2533 : 23) ได้จำแนกระบบสารสนเทศเป็น 3 ระบบ คือ

1. ระบบทำด้วยมือ (Manual System) เป็นระบบที่เก็บโดยใช้เอกสารในรูปแบบต่างๆ ระบบนี้มีข้อดีคือ ค่าใช้จ่ายน้อย ส่วนข้อเสียที่เป็นปัญหา คือ ไม่สามารถแสดงสารสนเทศได้ทันต่อเหตุการณ์ และถ้ารูปแบบของเอกสาร การจัดแฟ้มเอกสารอยู่ในรูปแบบที่ไม่วางระบบพร้อมที่จะใช้งาน การที่จะใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารจะยิ่งเกิดความยุ่งยาก หรือไม่สามารถดำเนินการได้เลย

2. ระบบกึ่งอัตโนมัติ (Semi Automatic) ระบบนี้เป็นระบบที่ใช้มือทำส่วนหนึ่ง และใช้เครื่องจักรส่วนหนึ่ง กล่าวคือ ส่วนที่เป็นเอกสารต่างๆ ทำด้วยมือ และส่วนที่สร้างสารสนเทศใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วย ระบบนี้มีข้อดี คือ ค่าใช้จ่ายไม่สูง การฝึกอบรมบุคลากรไม่ยากนัก แต่ข้อเสีย คือ ถ้ารูปแบบฟอร์มที่ใช้ไม่เหมาะสม การปฏิบัติไม่เหมาะสม การดำเนินการจะทำให้ล่าช้า หากข้อมูลจากแบบฟอร์มมีข้อผิดพลาด ระบบนี้จะทำได้ดีก็ต่อเมื่อ ส่วนที่ทำด้วยมือทำได้อย่างสมบูรณ์แบบ

3. ระบบอัตโนมัติ (Full Automatic) เป็นระบบที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ดำเนินงาน ระบบนี้จะต้องมีการออกแบบให้เข้ากับลักษณะงาน เนื่องจากเครื่องคอมพิวเตอร์ที่สร้างมาจะมีลักษณะแตกต่างกันออกไป

ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร

ปัจจุบัน การประมวลผลข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์นั้น เป็นงานหลักขององค์การหรือหน่วยงานใหญ่ๆ นอกจากนี้ การประมวลผลข้อมูลได้ใช้ความสามารถของคอมพิวเตอร์ เพื่อสนับสนุนงานต่างๆ รวมทั้งการบริหารและการตัดสินใจ (Decision Making) ทั้งหมดนี้อาจเรียกว่าระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร

ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานขององค์การหรือหน่วยงาน เป็นระบบที่นำเอาคอมพิวเตอร์เข้าไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานขององค์การหรือหน่วยงาน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นทั้งในด้านวิเคราะห์ วางแผน และการตัดสินใจทั้งของบุคคลและขององค์การหรือหน่วยงาน

ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีภารกิจมากมาย ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารในระดับใด ในองค์กรขนาดใดก็ตาม การบริหารทรัพยากรนับเป็นภารกิจที่สำคัญประการหนึ่ง ผู้บริหารต้องสามารถบริหารทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีสารสนเทศที่มีคุณภาพเป็นพื้นฐานประกอบการตัดสินใจเสมอ สารสนเทศจะช่วยผู้บริหารในการแก้ปัญหาและตัดสินใจในกระบวนการบริหาร ดังนั้น การเตรียมสารสนเทศให้พร้อมสำหรับผู้บริหารทุกระดับขององค์กรเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการเรียกใช้ จะทำให้สารสนเทศดังกล่าวเป็นประโยชน์และเหมาะสมกับการตัดสินใจของผู้บริหาร ทำให้การตัดสินใจสมเหตุสมผลยิ่งขึ้น แต่เนื่องจากสารสนเทศมีจำนวนมากและอยู่กระจัดกระจายในแหล่งต่างๆ จึงจำเป็นต้องมีการคัดสรรสารสนเทศเพื่อการใช้งานเฉพาะกลุ่มเฉพาะเรื่องโดยบุคคลที่มีความชำนาญการ "ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร" (Management Information System : MIS) เป็นกระบวนการเชิงระบบที่สำคัญแบบหนึ่งที่ช่วยให้ได้สารสนเทศที่ดีมีคุณภาพ เพื่อการตัดสินใจในเชิงบริหารของผู้บริหารระดับต่างๆ

ได้มีผู้นิยามของคำว่า "ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร" ไว้หลายท่าน ดังจะนำเสนอ ดังนี้

ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารเป็นกลุ่มของกระบวนการที่มีระบบ ทำหน้าที่จัดเตรียมสารสนเทศให้แก่ผู้บริหาร เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานและการตัดสินใจในองค์กร (Kroober 1982 : 9)

ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร เป็นกระบวนการติดต่อสื่อสาร ซึ่งจะมีข้อมูลที่ถูกต้องเหมาะสม ประมวลผล เก็บรักษา และถ่ายทอดไปยังบุคคลที่เหมาะสมในองค์กร โดยมีจุดประสงค์ที่จะจัดเตรียมสารสนเทศเพื่อเป็นฐานการตัดสินใจเชิงบริหาร (Hodge and Others 1984 : 24)

ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารเป็นกลุ่มของคน ชุดของคู่มือและอุปกรณ์ในการประมวลผลข้อมูลที่จะทำการคัดสรร เก็บรักษา ประมวลผล และเรียกข้อมูลมาใช้เพื่อลดความไม่แน่นอนในการตัดสินใจโดยใช้สารสนเทศแก่ผู้บริหาร ในเวลาที่จะใช้สารสนเทศนั้นให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด วัตถุประสงค์ของระบบคือ การจัดหาสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจในการวางแผน การริเริ่ม การจัดระบบ และการควบคุมกำกับกับการดำเนินงานของระบบย่อยๆ ขององค์กร (Murdick and Others 1985 : 6, 15)

ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร หมายถึง วิธีการที่เป็นระบบที่จัดหาสารสนเทศเกี่ยวกับอดีต ปัจจุบันและอนาคต ที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานภายในองค์กรและสารสนเทศภายนอก องค์กรระบบนี้ช่วยสนับสนุนการวางแผน การควบคุมกำกับ และการปฏิบัติงานขององค์กรด้วยสารสนเทศที่มีรูปแบบสำเร็จในเวลาที่เหมาะสม เพื่อกระบวนการตัดสินใจ (Kenevan Cited by

Meleod Jr. 1983 : 15)

ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร เป็นระบบผสมผสานระหว่างคนและเครื่องจักร เพื่อจัดการสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน การบริหารและการตัดสินใจในองค์การ (Davis 1974 : 5)

ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร คือ ระบบของวิธีการจัดการสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในกระบวนการวางแผนและตัดสินใจในการบริหาร (Hartley 1968 : 37 – 38)

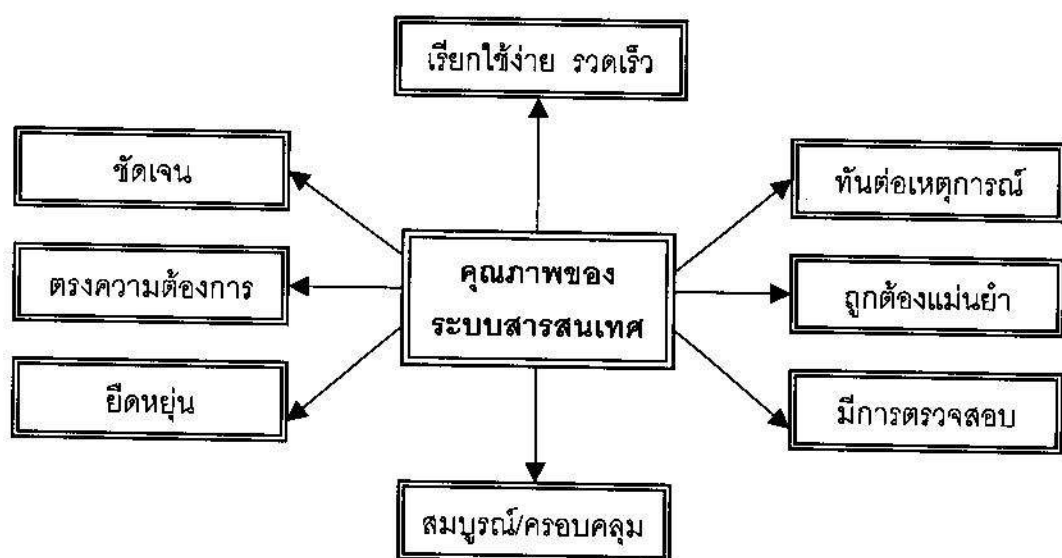
ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร เป็นระบบที่จัดการสารสนเทศให้แก่ผู้บริหารตามความต้องการของแต่ละคนในองค์การ เพื่อการตัดสินใจ การวางแผน และการควบคุมงานตามขอบเขตความรับผิดชอบในส่วนของตน (ปทีป เมธาคุณวุฒิ 2530 : 110)

สรุปได้ว่า ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร เป็นระบบที่จัดเตรียมหรือสรรหาสารสนเทศที่ถูกต้อง เทียบตรง ทันสมัยและมีประสิทธิภาพพร้อมที่จะใช้ประโยชน์ เพื่อการตัดสินใจในการวางแผนและการดำเนินงานของผู้บริหาร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร

สารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นในการบริหารงาน โดยเฉพาะถ้าข้อมูลนั้นมีการจัดระบบที่ดี มีความชัดเจนและสะดวกในการเรียกใช้ ก็สามารถใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจที่ถูกต้อง ช่วยในการวางแผนที่ดี ช่วยในการดำเนินงานและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดและพัฒนาระบบสารสนเทศที่มีคุณภาพ จึงเป็นสิ่งที่สถานศึกษาควรจัดกระทำ

การสร้างระบบสารสนเทศให้มีคุณภาพ (Information Quality) ควรคำนึงถึงปัจจัย ต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 4 ข้อควรคำนึงในการจัดทำระบบสารสนเทศ
ที่มา : เกรียงศักดิ์ พราวศรี, ภาสกร เกิดอ่อน และคณะ 2544 : 2

ขั้นตอนในการพัฒนาระบบสารสนเทศ

ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอไว้ ที่น่าสนใจ ได้แก่

ณรงค์ บุญมี (2525 : 12) ได้เสนอกระบวนการพัฒนาระบบสารสนเทศไว้ดังนี้

การพัฒนาระบบสารสนเทศนั้น จำเป็นจะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนที่ได้วางไว้อย่างรอบคอบ เนื่องจากการที่จะพัฒนาระบบสารสนเทศนี้จะต้องมีบุคคลหลายฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้อง นับตั้งแต่ นักบริหาร ผู้เชี่ยวชาญระบบข้อมูล ผู้ปฏิบัติ ต้องร่วมมือร่วมใจกันอย่างจริงจัง จึงจะสามารถพัฒนาระบบสารสนเทศที่เหมาะสม

ขั้นที่หนึ่ง เป็นการกำหนดข้อมูลที่เป็นต่อการบริหารงาน และจุดมุ่งหมายของระบบการปฏิบัติงานในขั้นนี้ จะต้องร่วมมือกันระหว่างนักบริหารและผู้ออกแบบระบบสารสนเทศ ในภาคเอกชน โดยมากมักจะเป็นผู้จัดการบริษัทกับผู้ที่รับผิดชอบด้านระบบสารสนเทศ สำหรับภาครัฐบาลนั้น นักบริหารที่จะร่วมงานในขั้นนี้ควรจะเป็นนักบริหารระดับสูง และเป็นระบบสารสนเทศของระดับกระทรวง สำหรับสารสนเทศระดับกรมก็ควรจะเป็นผู้บริหารระดับกอง เพราะผู้บริหารระดับสูงกว่านี้คงไม่มีเวลา เนื่องจากมีงานที่ต้องปฏิบัติมาก

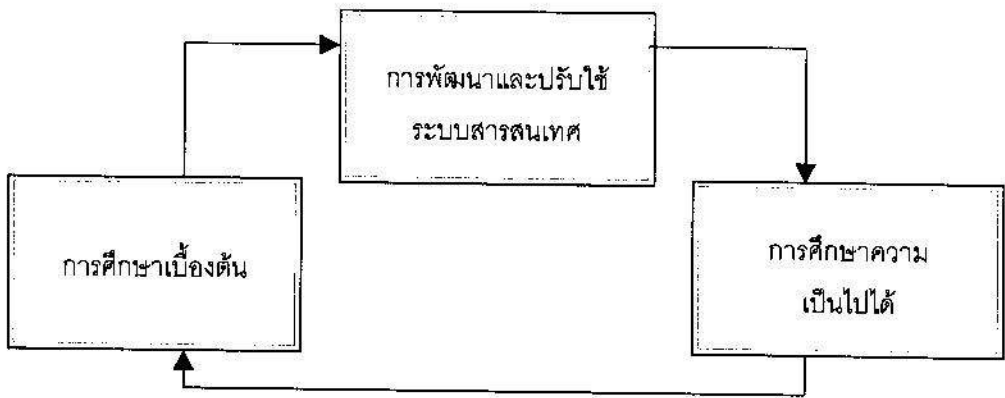
ขั้นที่สอง เป็นการออกแบบหรือกำหนดองค์กร กำหนดหน้าที่และงานที่จะต้องปฏิบัติ ผู้ที่รับผิดชอบโครงการ หรือหน่วยงานนี้จะดำเนินการกำหนดงาน ระยะเวลา ค่าใช้จ่าย และบุคลากรที่จะปฏิบัติงานนี้

ขั้นที่สาม เป็นการกำหนดรูปแบบของสารสนเทศ นับตั้งแต่แบบเก็บข้อมูล วิธีการประมวลผลการเสนอข้อมูล ซึ่งแต่ละส่วนของระบบนี้จะต้องพิจารณาให้ละเอียดจนสามารถที่จะนำออกแบบในขั้นต่อไปได้

ขั้นที่สี่ เป็นการกำหนดรูปแบบละเอียดของระบบสารสนเทศ ให้ตรงตามความต้องการของผู้บริหารและเหมาะสมกับองค์การ และสภาพแวดล้อมในปัจจุบันและอนาคต

ขั้นที่ห้า เป็นการเริ่มลงมือปฏิบัติการตามระบบ พร้อมกับตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของทุกส่วนที่ประกอบกันขึ้นเป็นระบบสารสนเทศนี้ ทั้งนี้อาจจะพบปัญหาขึ้นโดยมิได้คาดหมายมาก่อนเลย อาจสืบเนื่องมาจากเงื่อนไขต่างๆ ที่วางไว้ได้เปลี่ยนแปลงไปแล้วก็ได้

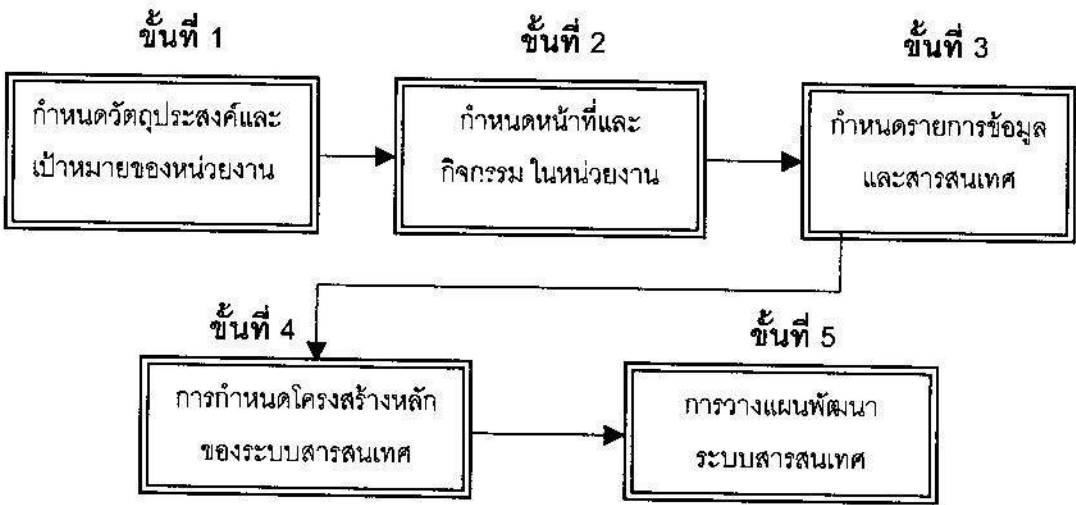
พิชิต สุขเจริญพงศ์ (2532 : 136) ได้กล่าวถึงการพัฒนาสารสนเทศมีขั้นตอนในการพัฒนา 3 ขั้นตอน คือ ขั้นการศึกษาเบื้องต้นในการพัฒนาระบบสารสนเทศ ขั้นการศึกษาความเป็นไปได้ของการพัฒนาระบบสารสนเทศในด้านต่างๆ และขั้นการพัฒนาและปรับใช้ระบบสารสนเทศ ซึ่งเรียกว่าเป็นวงจรการพัฒนาระบบสารสนเทศ ดังแสดงในแผนภูมิที่ 5 ดังนี้

แผนภูมิที่ 5 แผนภูมิการพัฒนาระบบสารสนเทศ
ที่มา : พิชิต สุขเจริญพงศ์ และคณะ 2532 : 438

มยุรี รัตนมุง (2534 : 91) ได้อธิบายถึงเทคนิคและหลักการในการพัฒนาระบบสารสนเทศ
ควรมีขั้นตอนการพัฒนาตามลำดับ คือ

- ขั้นที่ 1 กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหน่วยงาน
- ขั้นที่ 2 กำหนดหน้าที่และกิจกรรมในหน่วยงาน
- ขั้นที่ 3 กำหนดรายการข้อมูลและสารสนเทศ
- ขั้นที่ 4 กำหนดโครงสร้างหลักของระบบสารสนเทศ
- ขั้นที่ 5 วางแผนพัฒนาระบบสารสนเทศ

แผนภูมิที่ 6 กระบวนการพัฒนาระบบสารสนเทศตามขั้นตอน
ที่มา : มยุรี รัตนมุง 2537 : 92

สังวร วรศานต์ (อ้างถึงใน วรพงษ์ สันติวงศ์ 2539 : 38 – 39) ได้สรุปขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาระบบสารสนเทศ มี 7 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 เริ่มต้นเมื่อมีความต้องการในการพัฒนาระบบสารสนเทศ กระบวนการนี้จะศึกษาสภาพของระบบปัจจุบันว่ามีปัญหาอะไรบ้าง และมีความต้องการในการพัฒนาระบบอะไรบ้าง ตลอดจนมีโอกาสที่จะพัฒนาระบบได้แค่ไหน เพียงไร

ขั้นที่ 2 เป็นการวิเคราะห์สภาพของระบบปัจจุบัน ด้วยการศึกษาคโครงสร้างและสภาพของการใช้งานที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน จนถึงการวินิจฉัยความต้องการของระบบที่จะพัฒนาขึ้นใหม่

ขั้นที่ 3 เป็นการกำหนดแนวทางในการพัฒนาระบบขึ้นหลายทาง จากนั้นจึงพิจารณาทางเลือกที่อาจเป็นไปได้พร้อมๆ กัน ไปกับการพิจารณาเปรียบเทียบมูลค่า และผลประโยชน์จากระบบที่เลือกใช้ด้วย

ขั้นที่ 4 เป็นการจัดทำรายละเอียดภายในระบบ ที่ได้พิจารณาเลือกไว้ในขั้นตอนที่แล้ว มาจัดเก็บข้อมูล การไหลเวียนของข้อมูล และการจัดกระทำข้อมูล

ขั้นที่ 5 เป็นการออกแบบที่เกี่ยวกับระบบย่อยต่างๆ ได้แก่ ระบบย่อยเชิงเทคโนโลยี ระบบย่อยเชิงโครงสร้างของข้อมูล การกำหนดกรรมวิธีประมวลผลข้อมูล ตลอดจนการเตรียมการอบรมบุคลากร

ขั้นที่ 6 เป็นการสร้างหรือการก่อรูประบบขึ้นใหม่ ประกอบด้วย กิจกรรมการเขียนโปรแกรมและทดสอบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ จัดฝึกอบรมและพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานของบุคลากร การติดตั้งอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ (Hardware) และจัดหาอุปกรณ์ซอฟต์แวร์ (Software)

ขั้นที่ 7 เป็นการติดตั้งระบบที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาใหม่ โดยการดำเนินงานของระบบใหม่ภายใต้สภาวะแวดล้อมขององค์การ รวมทั้งการตรวจสอบความมั่นใจว่าระบบใหม่ที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมานั้น สามารถใช้การได้ดี ตลอดจนการตรวจสอบกระบวนการควบคุม กระบวนการบำรุงรักษา และการฝึกปฏิบัติจริงให้แก่บุคลากร

แมคคอส และคณะ (Mccosh and Others) (อ้างถึงใน วิวัฒน์ วงศ์ตระกูล 2532 : 86 – 87) ได้ให้ทัศนะว่า ในการพัฒนางจระบบสารสนเทศแบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ คือส่วนที่เกี่ยวกับการออกแบบระบบ และส่วนที่เกี่ยวกับการนำไปใช้ พอสรุป ได้ดังนี้

1. ส่วนที่เกี่ยวกับการออกแบบระบบ

1.1 การศึกษาความเป็นไปได้ของการจัดระบบสารสนเทศ มีสิ่งที่ปฏิบัติในขั้นตอนนี้ คือ 1) การกำหนดปัญหา 2) การวิเคราะห์และออกแบบเบื้องต้น 3) การวิเคราะห์ต้นทุนในการดำเนินการและประโยชน์ที่ได้รับผลการดำเนินการตามขั้นตอนนี้ จะได้รับรายงานผลการศึกษา

วิเคราะห์เสนอขออนุมัติต่อผู้บริหารขององค์การ

1.2 การวิเคราะห์ระบบ ได้แก่ 1) การกำหนดจุดประสงค์ของระบบ 2) การวิเคราะห์ระบบที่จะนำมาใช้ และ 3) การวิเคราะห์ความต้องการทางด้านสารสนเทศ

1.3 การออกแบบระบบ ได้แก่ 1) การกำหนดทางเลือกแบบของระบบที่สร้างขึ้น 2) การออกแบบขอบเขตของระบบ และ 3) การวางแผนโครงการ

ทั้ง 3 ขั้นตอนดังกล่าว เป็นส่วนที่กำหนดแผนงานตามโครงการจัดระบบสารสนเทศขององค์การ

2. ส่วนที่เกี่ยวกับการนำไปใช้

2.1 การดำเนินการตามโครงการและการทดสอบโครงการ ได้แก่ 1) จัดดำเนินการตามโครงการที่กำหนดไว้ 2) ทดสอบระบบและสิ่งแวดล้อมระบบ และ 3) จัดเอกสารและวิธีการ

2.2 การปรับปรุงและนำไปใช้ ได้แก่ การดำเนินการ 1) ทดสอบขั้นสุดท้าย 2) จัดฝึกอบรม 3) แก้ไขเพิ่มข้อมูลหรือระบบเก็บข้อมูล และ 4) การนำไปใช้

2.3 การปฏิบัติและทบทวน การปฏิบัติและทบทวนเป็นการ 1) ทบทวนการดำเนินการตามโครงการ 2) จัดบำรุงรักษา และปรับปรุง และ 3) ตรวจสอบหลังจากการใช้

Murdick and Ross (อ้างถึงใน อารมณี วงศ์บัณฑิต 2533 : 29) ได้เสนอขั้นตอนพัฒนาระบบสารสนเทศไว้ 7 ขั้นตอน คือ

1. ค้นหาว่าผู้บริหารทุกระดับต้องการสารสนเทศอะไร
2. กำหนดวัตถุประสงค์ของระบบสารสนเทศและประโยชน์ของสารสนเทศ
3. เตรียมวางแผนออกแบบระบบสารสนเทศ รวมทั้งการประเมินค่าใช้จ่ายและตารางปฏิบัติงาน

4. เตรียมออกแบบระบบสารสนเทศคร่าวๆ ที่นำมาปฏิบัติได้ รวมทั้งการประเมินประโยชน์ที่จะสัมฤทธิ์ผลตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

5. เตรียมออกแบบอย่างละเอียด เพื่ออธิบายเพิ่มเติมโครงสร้างคร่าวๆ ในขั้นที่ 4 เตรียมพรรณนาการบริหารงาน รายละเอียดของการเคลื่อนไหวของสารสนเทศที่ต้องการ เตรียมจัดหมวดหมู่ของคลังข้อมูลหรือรายการของข้อมูลทั้งหมด กระบวนการทำด้วยมือต้องเตรียมกำหนดไว้ว่าจะทำงานเกี่ยวกับระบบสารสนเทศอย่างไร และศูนย์คอมพิวเตอร์ต้องได้รับการออกแบบด้วย

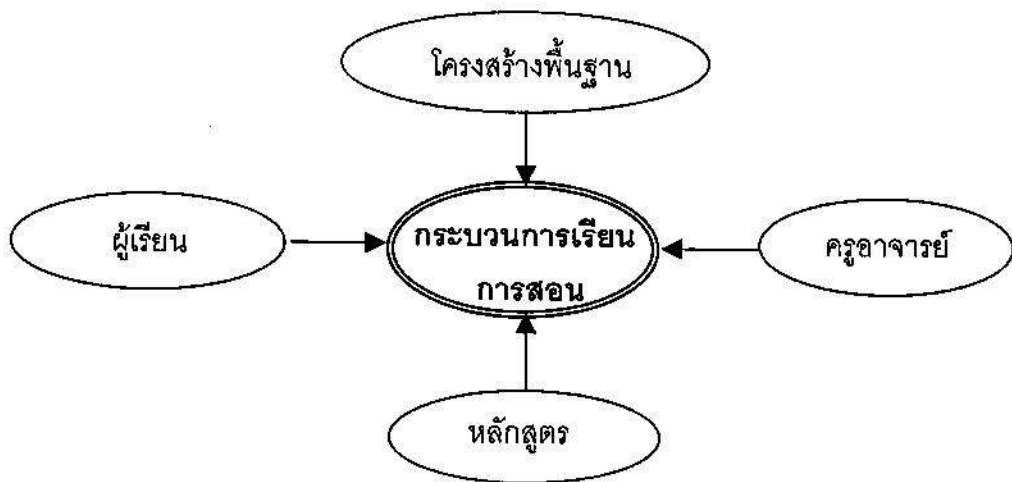
6. เริ่มปฏิบัติการระบบสารสนเทศ

7. ตรวจสอบระบบ

จากแนวคิดของการพัฒนาระบบสารสนเทศของนักวิชาการหลายๆ ท่าน พอสรุปได้ว่าการพัฒนาระบบสารสนเทศนั้น ผู้บริหารจำเป็นจะต้องศึกษาสภาพปัญหา ภารกิจขององค์การ ตลอดจนความต้องการด้านการใช้สารสนเทศและตระหนักในความสำคัญของระบบสารสนเทศ

ระบบสารสนเทศในโรงเรียน

ในการจัดข้อมูลหรือการมีระบบข้อมูลที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษานั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะความต้องการ และการเลือกสรรใช้ข้อมูลที่สำคัญ และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและควรจะครอบคลุมองค์ประกอบพื้นฐานของการจัดการศึกษา

แผนภูมิที่ 7 องค์ประกอบพื้นฐานของการจัดการศึกษา

ที่มา : เกรียงศักดิ์ พราวศรี, ภาสกร เกิดอ่อน และคณะ 2544 : 6

1. โครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนและชุมชน อาคารเรียน อาคารประกอบ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่ในโรงเรียน เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ วัสดุอุปกรณ์ การเรียนการสอน ห้องสมุด ตลอดถึงแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา เป็นต้น
2. ผู้เรียนหรือนักเรียน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของโรงเรียน การเก็บรวบรวมข้อมูลนอกจากตัวผู้เรียนแล้ว ยังต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับด้านภูมิหลังทางครอบครัว และชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่
3. ครู - อาจารย์ การเก็บข้อมูลครูอาจารย์ในสถานศึกษา ได้แก่ จำนวนครู คุณวุฒิ การศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ วิชาที่สอน ผลงานทางวิชาการ และผลการปฏิบัติงานของครู และรวมถึงบุคคลภายนอกที่มีความรู้ความสามารถพิเศษในด้านต่างๆ สามารถเป็นวิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิหรือครูภูมิปัญญาไทย เป็นต้น

4. หลักสูตร ได้แก่ ตัวหลักสูตร แผนการสอน คู่มือ การพัฒนาหลักสูตร การสำรวจความต้องการของชุมชน และการใช้ตำราเรียนของครูและนักเรียน เป็นต้น

5. กระบวนการเรียนการสอน ได้แก่ ลักษณะของวิธีการสอน ตารางสอน การมีส่วนร่วมของนักเรียน การใช้ตำราเรียน สื่อการสอนการประเมินผลการเรียนการสอน การรายงานผลการเรียนการสอนซ่อมเสริม เป็นต้น

จุดมุ่งหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศ ก็เพื่อประเมินสภาพทางกายภาพของโรงเรียนในการจัดการศึกษา และเพื่อศึกษาผลกระทบที่มีต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน

องค์ประกอบสำคัญในการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน

การจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ คือ 1) ผู้บริหาร 2) ผู้ปฏิบัติงานสารสนเทศ 3) เทคโนโลยีที่นำมาใช้ และ 4) แผนพัฒนาระบบสารสนเทศ (กรมสามัญศึกษา 2538 : 11)

1. ผู้บริหาร

กฤดา นุตพันธ์ (2538 : 174) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารเกี่ยวกับการสนับสนุนการจัดระบบสารสนเทศไว้ว่า หน่วยงานสารสนเทศควรได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร 3 ประการ คือ 1) สนับสนุนในการจัดตั้งหน่วยงาน 2) สนับสนุนในการคัดเลือกเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยงาน 3) สนับสนุนในการดำเนินงาน

จิราภรณ์ รักษาแก้ว (2538 : 77) กล่าวว่า ผู้บริหารต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการวางแผนทางในการพัฒนาเพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศที่ต้องการ โดยพิจารณาถึงประเด็นสำคัญหลายๆ ประเด็น อาทิ คุณภาพของสารสนเทศที่มีอยู่ในปัจจุบัน สารสนเทศใดที่ควรจะต้องจัดให้มีเพิ่มขึ้น แหล่งข้อมูลที่นำมาใช้ผลิตสารสนเทศและรูปแบบของสารสนเทศ และผู้บริหารต้องมีหน้าที่และรับผิดชอบในการพิจารณาความคุ้มค่าของสารสนเทศที่ได้กับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น จากการผลิตหรือจัดหาสารสนเทศ โดยต้องพิจารณาความคุ้มค่าหรือผลประโยชน์ที่ได้รับทั้งในรูปของตัวเงินและผลประโยชน์ทางอ้อมที่จะเกิดขึ้นด้วย

2. ผู้ปฏิบัติงานสารสนเทศ

กรมสามัญศึกษา (2538 : 11) กล่าวถึงผู้ปฏิบัติงานสารสนเทศไว้ว่า นอกจากจะมีความรู้ความสามารถในการประมวลผลข้อมูลแล้ว ยังจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี กล้าพูดความจริง และต้องมีความอดทนต่อผลกระทบต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี เช่น ความล่าช้าของงานในส่วนที่ผู้บริหารงานเดิมช่วยดำเนินการ ขอบเขตผลผลิตจากความไม่เคยชินกับระบบใหม่

กฤดา นุตพันธุ์ (2538 : 165) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยงานสารสนเทศว่า ต้องมีคุณลักษณะ 3 ประการ 1) จะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต 2) จะต้องมีความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆ 3) จะต้องมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน

3. เทคโนโลยีที่นำมาใช้

ในสภาพปัจจุบันเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทต่อการพัฒนาระบบสารสนเทศอย่างมาก ประกอบกับความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี ทำให้มีทางเลือกมากมายหลายอย่าง ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างสูงด้วย ผลที่เกิดขึ้นก็จะกระทบต่อความสำเร็จของการพัฒนาระบบสารสนเทศโดยตรง กรมสามัญศึกษา (2538 : 12) ได้กล่าวถึง การเลือกเทคโนโลยีมาใช้ในระบบสารสนเทศว่า จะต้องระมัดระวัง อย่าเลือกเพราะต้องการทดลอง ควรจะคำนึงถึงประโยชน์ของงานเป็นหลักและข้อสำคัญก็คือ ข้อจำกัดของเวลา งบประมาณ และกำลังคนที่มีอยู่

จากสภาพสังคมที่มีการแข่งขันกันทั้งด้านธุรกิจข้อมูลข่าวสาร ทำให้ความต้องการสารสนเทศเพิ่มขึ้น จึงได้มีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาช่วยในการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ อาทิ เครื่องคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีด้านการสื่อสาร เป็นต้น ปัจจัยที่ทำให้เกิดความต้องการสารสนเทศและพัฒนาการทางเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสารสนเทศ มีดังนี้

3.1 ความสลับซับซ้อนในการบริหารงานที่เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากขนาดขององค์กรมีขนาดใหญ่ขึ้น มีความซับซ้อนทางเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น และมีกรอบของเวลาในการดำเนินกิจกรรมหรือตัดสินใจน้อยลง

3.2 เทคโนโลยีที่สำคัญซึ่งนำมาใช้ในการจัดสารสนเทศ คือ เทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีทางด้านการสื่อสารต่างๆ เช่น การส่งสารสนเทศผ่านทางสายเคเบิลหรือสายโทรศัพท์ หรือการส่งสารสนเทศไปยังส่วนต่างๆ ของโลก โดยผ่านทางดาวเทียมสื่อสาร เป็นต้น

4. แผนพัฒนาระบบสารสนเทศ

ในการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารต้องมีแผนที่ชัดเจน มีความเป็นไปได้อย่างสูง ดังที่ วิชัย เลาว์มาศวนิช (2538 : 137) ได้กล่าวไว้ว่า แผนพัฒนาระบบสารสนเทศเป็นการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงาน และคาดคะเนระยะเวลาสำหรับการพัฒนาและปรับใช้ระบบสารสนเทศ โดยพิจารณาจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความเป็นไปได้ ซึ่งเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่จะใช้เป็นแนวทางในช่วงของการพัฒนาและปรับใช้ระบบสารสนเทศ และกรมสามัญศึกษา (2538 : 12) ได้กล่าวถึงการจัดทำแผนพัฒนาระบบสารสนเทศว่า จะต้องได้รับการพิจารณาร่วมกัน ระหว่างผู้ใช้และผู้จัดทำระบบสารสนเทศ มีการประกาศใช้ให้ทราบโดยทั่วกัน และดำเนินการไปตามแผนที่กำหนดไว้

ความต้องการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานโรงเรียน

การบริหารโรงเรียนจะดำเนินไปด้วยดี ประสพผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพได้ สิ่งที่จะช่วยให้ผู้บริหารโรงเรียนสามารถตัดสินใจ ดำเนินงาน วางแผน สั่งการได้ดีและถูกต้องนั้น ได้แก่ระบบสารสนเทศ ดังนั้นระบบสารสนเทศที่ดี ถูกต้อง เทียบตรง ทันสมัย ใช้สะดวก จึงเป็นที่ต้องการของผู้บริหารโรงเรียน รัชณี ศุภพงษ์ (2542 : 25 - 29) ระบบสารสนเทศที่ดีจะสามารถพัฒนาระบบสารสนเทศให้ตรงตามความต้องการของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ปฏิบัติการสอนและจัดกิจกรรมด้านต่างๆ ในโรงเรียนได้ ดังที่ วิชัย เล่าห์มาศวนิช (2538 : 498 - 499) ได้กำหนดความต้องการของระบบสารสนเทศ มีองค์ประกอบที่ควรคำนึงไว้ 6 ประการ คือ

1. ความต้องการด้านสารสนเทศ เป็นความต้องการที่เกี่ยวกับสารสนเทศโดยตรงในด้านต่างๆ เช่น ความรวดเร็ว ความเที่ยงตรง และความถูกต้อง
2. ความต้องการด้านการประมวลผล เป็นความต้องการทางด้านประสิทธิภาพของการประมวลผลในแง่ของผู้ปฏิบัติงานและขององค์การในด้านปริมาณงาน และสลับซับซ้อนของการประมวลผล ระยะเวลา และการคำนวณ
3. ความต้องการด้านระบบงาน เป็นความต้องการทางด้านความเชื่อถือได้ของระบบ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น กำหนดเวลาในการติดตั้ง ความยืดหยุ่น อายุการใช้งาน การขยายตัว และการบำรุงรักษา
4. โครงสร้างการจัดองค์การ ได้แก่ ลักษณะ ขนาด และโครงสร้างขององค์การรวมทั้งรูปแบบการบริหาร ซึ่งมีผลกระทบต่อการวางระบบและพัฒนาระบบสารสนเทศ ตัวอย่างเช่น โครงสร้างของการประมวลผลข้อมูลที่กำหนดขึ้นโดยฝ่ายบริหาร
5. ความต้องการเกี่ยวกับต้นทุนและประสิทธิภาพ เป็นความต้องการของการผลิตสารสนเทศด้วยต้นทุนที่ประหยัด และเกิดประโยชน์สูงสุด
6. ความเป็นไปได้ในด้านต่างๆ เป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงอีกประการหนึ่ง ในการกำหนดความต้องการของระบบสารสนเทศ ได้แก่ ความเป็นไปได้ทางด้านเทคนิค ด้านความคุ้มค่า ด้านกฎหมาย ด้านการปฏิบัติงาน และด้านระยะเวลา

ดังนั้น เมื่อได้ปรับใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการได้สมบูรณ์แล้ว จึงควรมีการพิจารณาว่า ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการที่มีอยู่นั้น ควรมีการปรับปรุงแก้ไขหรือเพิ่มเติมอะไรบ้าง แนวคิดในการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มความต้องการ ซึ่ง วิชัย เล่าห์มาศวนิช (2538 : 585) ได้กล่าวไว้ คือ

1. พิจารณารายงานและข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับจากระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการว่ามี รายงานและข้อมูลครบถ้วนตามต้องการหรือไม่ ถ้ายังมีข้อบกพร่องอยู่ก็อาจจะมีการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ถูกต้อง

2. สำรวจว่าระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการที่ใช้อยู่ บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดขึ้น เมื่อเริ่มพัฒนาหรือไม่

3. เปรียบเทียบระหว่างความต้องการที่มีอยู่เดิมกับความต้องการในปัจจุบันว่า มีความแตกต่างอย่างไร การเปลี่ยนแปลงในสภาพเศรษฐกิจและสถานการณ์ตลาด รวมทั้งสิ่งแวดล้อมต่างๆ มักจะทำให้ความต้องการในการใช้ข้อมูลของผู้บริหารทุกระดับเปลี่ยนแปลงไป

4. ในกรณีที่ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการที่ดำเนินงานอยู่ เป็นระบบทดลอง เมื่อได้ ประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นที่พอใจแล้ว จะต้องเพิ่มเติมระบบงานให้มีความสามารถเพิ่มเติม ความต้องการต่อไป

การจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานในโรงเรียนนั้น การจัดทำข้อมูลและสารสนเทศ ต่างๆ จะต้องจัดให้ตรงกับความต้องการใช้ของโรงเรียน ดังเช่น วีระ สุภากิจ (2538 : 253 – 283) ได้กล่าวไว้พอสรุป ได้ดังนี้

1. ข้อมูลในการวางแผนและการบริหารงานโรงเรียน มี 6 ด้าน ได้แก่

1.1 ระบบบริหารทั่วไปประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับ ผู้เรียน บุคลากร อาคาร และ เครื่องมือเครื่องใช้ โปรแกรมการเรียน การเงิน

1.2 ระบบการเรียนการสอน ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมร่วมหลักสูตร ตารางสอน หลักสูตร และโปรแกรมการเรียนการสอน

1.3 ระบบการติดต่อสื่อสาร ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับการขนส่งอุปกรณ์และ เครื่องมือพลังงานที่ใช้ในโรงเรียน

1.4 ระบบบริหารในโรงเรียน ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับ กฎ ระเบียบ และรายงาน ต่างๆ

1.5 ระบบปฏิบัติการ ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับ ระบบบริหารการศึกษา บริการอาหาร การซ่อมบำรุง

1.6 ระบบสังคม ประกอบด้วย ข้อมูลต่างๆ ที่ส่งผลโดยตรงและโดยอ้อมต่อการดำเนินงานของโรงเรียน

2. ข้อมูลในการจัดทำสารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้แก่

2.1 ข้อมูลต่างๆ ที่โรงเรียนต้องรายงานกรม จังหวัด เป็นประจำทุกปี

2.2 ข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวางแผนของโรงเรียนในด้านต่างๆ

2.3 ข้อมูลที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

3. ข้อมูลซึ่งจำแนกตามหมวดข้อมูล มีทั้งหมด 12 หมวด ดังนี้

หมวดที่ 1 ข้อมูลครู คณาจารย์ และภารโรง

หมวดที่ 2 ข้อมูลนักเรียน

หมวดที่ 3 ข้อมูลการเรียนการสอน

หมวดที่ 4 ข้อมูลการเงิน

หมวดที่ 5 ข้อมูลอาคารสถานที่

หมวดที่ 6 ข้อมูลด้านครุภัณฑ์

หมวดที่ 7 ข้อมูลห้องสมุด

หมวดที่ 8 ข้อมูลโสตทัศนศึกษา

หมวดที่ 9 ข้อมูลอนามัยโรงเรียน

หมวดที่ 10 ประชากรและสิ่งแวดล้อม

หมวดที่ 11 ข้อมูลประชาสัมพันธ์

หมวดที่ 12 คำสั่ง กฎ ระเบียบต่างๆ ของโรงเรียน ปฏิทินการปฏิบัติงาน และแผนปฏิบัติการของโรงเรียน

การจำแนกรายการข้อมูลดังกล่าว เป็นแนวทางในการเก็บข้อมูลของโรงเรียน รายการข้อมูลเหล่านี้ ที่โรงเรียนต้องการมีแหล่งอยู่ทั้งภายนอกและภายในโรงเรียน ข้อมูลบางรายการมีแหล่งให้จัดเก็บได้ แต่บางรายการยังไม่มี จึงจำเป็นที่ผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจะต้องสร้างเงื่อนไขให้เกิดขึ้น เช่น การจัดประชุมสัมมนา การทำการศึกษาวิจัย เป็นต้น ข้อมูลบางรายการเก็บจากแหล่งในลักษณะข้อมูล แต่บางรายการเป็นสารสนเทศอยู่แล้ว สามารถนำมาใช้ได้โดยไม่ต้องประมวลผลอีก

โรงเรียนจำเป็นต้องมีข้อมูลให้พร้อมไว้ แม้ว่าจะจัดเก็บในแฟ้มหรือตู้เอกสารแบบเดิม ๆ แต่ถ้าได้จัดทำดัชนีสำหรับค้นเรื่องให้เป็นระบบ เมื่อต้องการก็สามารถนำมาประมวลผลเพื่อให้เป็นสารสนเทศที่มีความหมายได้ โดยการนำเสนอในรูปแบบต่างๆ ในรูปบทความ ตาราง แผนภาพ กราฟ ตามความเหมาะสม และถ้าโรงเรียนสามารถจัดเก็บข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาดำเนินการ ก็สามารถจัดประมวลผลข้อมูลออกมาเป็นสารสนเทศได้อย่างสมบูรณ์และรวดเร็ว

การจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

การอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการโรงเรียนแกนนำการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียน

สังกัดกรุงเทพมหานคร (2543 : 4 – 12) กล่าวว่าระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษาของกรุงเทพมหานคร แบ่งขอบข่ายและภารกิจข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนมี 6 งาน คือ

1. สารสนเทศด้านงานวิชาการ แบ่งเป็น 7 ด้าน คือ

1.1 สารสนเทศด้านแผนงาน / โครงการ

1.1.1 ด้านวิชาการ

1.1.2 ด้านบุคลากร

1.1.3 ด้านกิจการนักเรียน

1.1.4 ด้านอาคาร สถานที่

1.1.5 ด้านธุรการ การเงิน พัสดุ

1.1.6 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

1.1.7 ด้านโครงการพิเศษ

1.2 สารสนเทศด้านหลักสูตร

1.2.1 ก่อนประถมศึกษา

1.2.2 ประถมศึกษา

1.2.3 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

1.2.4 แผนการสอน

1.2.5 การจัดตารางสอน

1.2.6 การจัดบัญชีจัดชั้นเรียน

1.3 สารสนเทศด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดเก็บข้อมูล เนื้อหาสาระ กิจกรรมในห้องเรียนแต่ละชั้น ให้ครอบคลุมเกณฑ์มาตรฐานตรงตามจุดหมายของหลักสูตร (ทุกรายวิชา)

1.4 สารสนเทศด้านวัดผลประเมินผล เป็นการจัดแฟ้มการวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

1.5 สารสนเทศด้านนิเทศ / ติดตาม

1.5.1 การนิเทศภายใน

1.5.2 การนิเทศการศึกษา

1.5.3 การติดตามผล

- 1.5.4 การปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน
- 1.5.5 การฝึกสอน การฝึกงานของนิสิต นักศึกษา
- 1.6 สารสนเทศด้านสื่อการเรียนการสอน
 - 1.6.1 ทะเบียนสื่อการเรียนการสอน
 - 1.6.2 ระบบการจัดเก็บสื่อการเรียนการสอน
 - 1.6.3 ระบบการให้บริการสื่อการเรียนการสอน
 - 1.6.4 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน
 - 1.6.5 งานที่เกี่ยวข้องกับสื่อการเรียนการสอน
- 1.7 สารสนเทศด้านห้องสมุดโรงเรียน
 - 1.7.1 ทะเบียนคุมหนังสือห้องสมุด
 - 1.7.2 ทะเบียนคุมการจัดระบบห้องสมุด
 - 1.7.3 กิจกรรมส่งเสริมความรู้ของห้องสมุด
 - 1.7.4 การให้บริการห้องสมุด
 - 1.7.5 การจัดหา ซ่อมแซม บำรุงรักษา ตกแต่ง
 - 1.7.6 งานที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด
- 2. สารสนเทศงานบุคลากร แบ่งเป็น 7 ด้าน คือ
 - 2.1 สารสนเทศด้านทะเบียนประวัติ / กพ.7
 - 2.1.1 แฟ้มทะเบียนครูโรงเรียนและลูกจ้างประจำ
 - 2.1.2 แฟ้มประวัติข้าราชการครู
 - 2.1.3 แฟ้มประวัติลูกจ้างประจำ
 - 2.1.4 งานเกี่ยวกับการขอบัตรประจำตัวข้าราชการ
 - 2.2 สารสนเทศด้านอัตรากำลัง / การบรรจุแต่งตั้ง
 - 2.2.1 การวางแผนอัตรากำลัง
 - 2.2.2 การสรรหา การบรรจุ การแต่งตั้ง
 - 2.2.3 การปรับวุฒิ เพิ่มวุฒิ
 - 2.2.4 การเลื่อนตำแหน่ง เลื่อนระดับ
 - 2.2.5 การโอน การย้าย
 - 2.2.6 การเกษียณอายุ
 - 2.2.7 การแต่งตั้งให้รักษาการในตำแหน่ง

2.2.8 การช่วยปฏิบัติราชการ

2.3 สารสนเทศด้านความดีความชอบ เครื่องราชอิสริยาภรณ์

2.3.1 กฎ ก.พ. กฎ ก.ค. และหลักเกณฑ์พิจารณาความดีความชอบ

2.3.2 ผลงานของข้าราชการครู ภารโรง

2.3.3 การขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์

2.3.4 การขอเครื่องหมายตอบแทน

2.4 สารสนเทศด้านการลาประเภทต่างๆ

2.4.1 การลาประเภทต่างๆ

2.4.2 การลาศึกษาต่อ

2.4.3 การลาออกจากราชการ

2.4.4 ทะเบียนคุมวันลา

2.5 สารสนเทศด้านการพัฒนาบุคลากร

2.5.1 เกณฑ์มาตรฐานบุคลากร

2.5.2 การประชุม อบรม สัมมนา

2.5.3 การทัศนศึกษา ดูงาน ศึกษาวิจัย

2.5.4 การจัดทำผลงานทางวิชาการ

2.5.5 การพัฒนาตนเอง

2.5.6 สร้างขวัญและสวัสดิการ

2.6 สารสนเทศด้านวินัย

2.6.1 การรักษาและส่งเสริมด้านวินัย

2.6.2 การดำเนินงานทางวินัย

2.7 สารสนเทศด้านคำสั่ง ประกาศ ข่าว ระเบียบ ข้อบังคับ เบ็ดเตล็ด

2.7.1 ด้านคำสั่ง

2.7.2 ด้านประกาศ

2.7.3 ด้านข่าว

2.7.4 ด้านระเบียบ

2.7.5 ด้านข้อบังคับ

2.7.6 ด้านเบ็ดเตล็ดเกี่ยวกับบุคลากร

3. สารสนเทศงานธุรการ การเงิน และพัสดุ แบ่งเป็น 4 ด้าน

3.1 สารสนเทศด้านงานธุรการ

3.1.1 งานสารบรรณ

3.1.2 งานทะเบียนสถิติ

3.1.3 งานการบริการและรายงาน

3.1.4 งานตาม พรบ. การศึกษา

3.2 สารสนเทศด้านการเงิน

3.2.1 งานงบประมาณ

3.2.2 งานการเบิกเงิน จ่ายเงินงบประมาณ

3.2.3 งานการเบิกเงิน จ่ายเงินนอกงบประมาณ

3.2.4 งานทะเบียน ระบบบัญชีโรงเรียน

3.2.5 งานหลักฐานการเงิน การรายงาน การตรวจสอบ

3.3 สารสนเทศด้านงานพัสดุ

3.3.1 หลักฐานการพัสดุ

3.3.2 การจัดซื้อ

3.3.3 การจัดจ้าง

3.4 สารสนเทศด้านครุภัณฑ์

3.4.1 ทะเบียนครุภัณฑ์

3.4.2 ทะเบียนอสังหาริมทรัพย์

4. สารสนเทศงานกิจการนักเรียน แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ

4.1 สารสนเทศด้านพระราชบัญญัติประถมศึกษาแห่งชาติ

4.1.1 เขตบริการโรงเรียน

4.1.2 การจัดทำสำมะโนนักเรียน

4.1.3 การเกณฑ์ การรับนักเรียนเข้าเรียน

4.1.4 การปฐมนิเทศผู้ปกครอง / ปัจฉิมนิเทศ

4.1.5 การแก้ปัญหานักเรียน

4.2 สารสนเทศด้านให้บริการนักเรียน

4.2.1 การบริการด้านสุขภาพอนามัย

4.2.2 การบริการอาหารกลางวัน

4.2.3 การบริการแนะแนว

4.2.4 การช่วยเหลือนักเรียนขาดแคลน

4.2.5 การบริการจัดทุนการศึกษา

4.3 สารสนเทศด้านกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน

4.3.1 กิจกรรมประชาธิปไตย

4.3.2 กิจกรรมเสริมสร้างวินัย

4.3.3 กิจกรรมสภกรณ์โรงเรียน

4.3.4 กิจกรรมส่งเสริมวิชาการ

4.3.5 กิจกรรมทัศนศึกษา

4.3.6 กิจกรรมการกีฬา

4.3.7 กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยศึกษา

4.3.8 กิจกรรมดนตรี นาฏศิลป์

4.3.9 กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ลูกเสือ เนตรนารี

4.3.10 กิจกรรมวันสำคัญ

4.3.11 กิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

4.4 สารสนเทศด้านแฟ้มข้อมูลนักเรียน

4.4.1 จัดทำเป็นทะเบียนประวัตินักเรียนเป็นรายบุคคล

5. สารสนเทศงานสัมพันธ์ชุมชน แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ

5.1 สารสนเทศด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

5.1.1 งานข่าวสารโรงเรียน

5.1.2 งานต้อนรับและติดต่อ

5.1.3 งานฝ่ายผลิต ศิลป และนิทรรศการ

5.2 สารสนเทศงานทะเบียน กรรมการ ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า

5.2.1 ทะเบียนกรรมการ ผู้ปกครอง

5.2.2 ทะเบียนศิษย์เก่า สมาคม

5.2.3 ทะเบียนการติดตามนักเรียนที่จบการศึกษา

5.2.4 ทะเบียนข้อมูลหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5.3 สารสนเทศด้านการบริการโรงเรียนและชุมชน

5.3.1 งานบริการชุมชน

5.3.2 การเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน

5.3.3 กิจกรรมสรรหาคนดีในท้องถิ่น

5.3.4 สร้างเสริมสัมพันธระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

6. สารสนเทศงานอาคารสถานที่ แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ

6.1 สารสนเทศด้านอาคารเรียน อาคารประกอบ บริเวณโรงเรียน

6.1.1 เกณฑ์มาตรฐานอาคารสถานที่

6.1.2 ด้านอาคารเรียน

6.1.3 ด้านอาคารประกอบ

6.1.4 ด้านสภาพแวดล้อม

6.2 สารสนเทศด้านการใช้อาคาร และสถานที่

6.2.1 การใช้อาคารและสถานที่

6.2.2 การให้บริการอาคารและสถานที่

6.2.3 การปลูกสร้าง การรื้อถอน

6.3 สารสนเทศด้านการรักษาความปลอดภัย

6.3.1 การรักษา ช่อมแซม

6.3.2 การจัด ตกแต่ง

6.3.3 การรักษาความปลอดภัย

สรุป ระบบสารสนเทศในโรงเรียน การจัดข้อมูลหรือการมีระบบข้อมูลที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา ขึ้นอยู่กับลักษณะความต้องการ การเลือกสรรใช้ข้อมูลที่เป็นที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการศึกษา และครอบคลุมองค์ประกอบพื้นฐานของการจัดการศึกษา 5 ประการ คือ 1) โครงสร้างพื้นฐาน 2) ผู้เรียน หรือนักเรียน 3) ครูอาจารย์ 4) หลักสูตร 5) กระบวนการเรียนการสอน

องค์ประกอบสำคัญในการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน มี 4 ประการ คือ 1) ผู้บริหาร มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการวางแผนทางในการพัฒนา เพื่อให้ได้สารสนเทศที่ต้องการ 2) ผู้ปฏิบัติงานสารสนเทศ จะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการประมวลผลข้อมูล และเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี 3) เทคโนโลยีที่นำมาใช้ เช่น คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีด้านการสื่อสาร 4) แผนพัฒนาระบบสารสนเทศ จะต้องได้รับการพิจารณาร่วมกันระหว่างผู้ใช้และผู้จัดทำระบบสารสนเทศ

ความต้องการระบบสารสนเทศเพื่อบริหารงานโรงเรียน มีองค์ประกอบที่ควรคำนึง 6 ประการ คือ 1) ความต้องการด้านสารสนเทศในด้านต่าง ๆ เช่น ความรวดเร็ว ความเที่ยงตรง

และความถูกต้อง 2) ความต้องการด้านประสิทธิภาพของการประมวลผล 3) ความต้องการด้านระบบงาน 4) โครงสร้างการจัดองค์การ 5) ความต้องการเกี่ยวกับต้นทุนและประสิทธิภาพ 6) ความเป็นไปได้ในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านเทคนิค ด้านความคุ้มค่า ด้านการปฏิบัติงาน และด้านระยะเวลา

การจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร การอบรมเชิงปฏิบัติการ โครงการโรงเรียนแกนนำการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แบ่งขอบข่ายและภารกิจข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนเป็น 6 งาน ดังนี้

1. สารสนเทศงานวิชาการ มี 7 ด้าน คือ 1) สารสนเทศด้านแผนงาน โครงการ 2) สารสนเทศด้านหลักสูตร 3) สารสนเทศด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 4) สารสนเทศด้านวัดผลประเมินผล 5) สารสนเทศด้านนิเทศ ติดตามผล 6) สารสนเทศด้านสื่อการเรียนการสอน 7) สารสนเทศด้านห้องสมุดโรงเรียน

2. สารสนเทศงานบุคลากร มี 7 ด้าน คือ 1) สารสนเทศด้านทะเบียนประวัติ กพ. 7 2) สารสนเทศด้านอัตรากำลัง การบรรจุแต่งตั้ง 3) สารสนเทศด้านความดีความชอบ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ 4) สารสนเทศด้านการลาประเภทต่าง ๆ 5) สารสนเทศด้านการพัฒนาบุคลากร 6) สารสนเทศด้านวินัย 7) สารสนเทศด้านคำสั่ง ประกาศ ข่าว ระเบียบ ข้อบังคับ เบ็ดเตล็ด

3. สารสนเทศงานธุรการ การเงินและพัสดุ มี 4 ด้าน คือ 1) สารสนเทศด้านงานธุรการ 2) สารสนเทศด้านการเงิน 3) สารสนเทศด้านงานพัสดุ 4) สารสนเทศด้านครุภัณฑ์

4. สารสนเทศด้านกิจการนักเรียน มี 4 ด้าน คือ 1) สารสนเทศด้านพระราชบัญญัติประถมศึกษาแห่งชาติ 2) สารสนเทศด้านให้บริการนักเรียน 3) สารสนเทศด้านกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน 4) สารสนเทศเพิ่มข้อมูลนักเรียน

5. สารสนเทศงานสัมพันธ์ชุมชน มี 3 ด้าน คือ 1) สารสนเทศด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน 2) สารสนเทศงานทะเบียน กรรมการ ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า 3) สารสนเทศด้านการบริการโรงเรียนและชุมชน

6. สารสนเทศงานอาคารสถานที่ มี 3 ด้าน คือ 1) สารสนเทศด้านอาคารเรียน อาคารประกอบ บริเวณโรงเรียน 2) สารสนเทศด้านการใช้อาคารและสถานที่ 3) สารสนเทศด้านการรักษาความปลอดภัย

การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนวัดจันทรีใน สังกัดสำนักงานเขต บางคอแหลม กรุงเทพมหานคร

โรงเรียนวัดจันทรีใน ตระหนักดีว่าระบบสารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้โรงเรียนสามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะระบบสารสนเทศนอกจากจะนำไปใช้ในการวางแผน การดำเนินการ และประกอบการจัดสินใจแล้ว ยังสามารถเป็นเครื่องชี้้นำในการดำเนินงาน และการจัดกิจกรรมต่างๆ ได้ตามวัตถุประสงค์ ผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูโรงเรียนวัดจันทรีใน จึงมีความเห็นพ้องต้องกันในการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน โดยกำหนดแนวทาง วิธีการในการจัดระบบสารสนเทศ ดังนี้

1. แนวทางการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา แบ่งเป็นขั้นตอนต่างๆ ได้แก่ การวางแผน การวิเคราะห์และการออกแบบ ดำเนินการสร้างสารสนเทศ การทดลองใช้ การให้บริการควบคุมและประเมินผล (เกรียงศักดิ์ พราวนศรี, ภาสกร เกิดอ่อน และ คณะ 2544 : 10 – 13)

1.1 การวางแผนเพื่อจัดระบบเป็นการเตรียมการเพื่อให้การพัฒนาระบบมีประสิทธิภาพ สิ่งที่ได้รับผิดชอบควรเตรียมการ มีดังนี้

1.1.1 ศึกษานโยบายของสถานศึกษา โดยเฉพาะการประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินภายในของสถานศึกษา

1.1.2 ศึกษาความต้องการ และความจำเป็นในการใช้สารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา

1.1.3 ศึกษาลักษณะและประเภทของข้อมูล ที่จะนำมาใช้ในการจัดระบบสารสนเทศ

1.1.4 ศึกษาความเป็นไปได้ของการพัฒนา รวมทั้งจุดเด่นและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ในด้านความพร้อมของบุคลากรผู้ปฏิบัติ การสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน ความเป็นไปได้ในแง่ของเวลาและการปฏิบัติงาน

1.2 การศึกษาวิเคราะห์งานและโครงสร้าง เพื่อความกระจ่างในการกำหนดขอบเขตของข้อมูลมีความครอบคลุมครบถ้วนในแต่ละสายงาน และเพื่อความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูลในสายงานนั้นๆ การดำเนินการในการจัดระบบ มีดังนี้

1.2.1 กำหนดวัตถุประสงค์ รูปแบบของการจัดระบบ

1.2.2 วิเคราะห์โครงสร้างการจัดองค์กร รวมทั้งหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน เพื่อศึกษาสายการดำเนินงาน การสื่อสารข้อมูล โดยวิเคราะห์จากสภาพการบริหาร เช่น ฝ่ายธุรการ

ฝ่ายปกครอง ฝ่ายวิชาการ และฝ่ายบริการ หรือตามสายผู้รับผิดชอบมาตรฐานด้านต่าง ๆ ของระบบประกันคุณภาพการศึกษาก็ได้เช่นกัน เพื่อความสะดวกในการจัดทำและนำเสนอสารสนเทศไปใช้ในขั้นตอนในการดำเนินการต่าง ๆ ในระบบประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป

2. การจัดทำสารสนเทศตามมาตรฐานของระบบประกันคุณภาพการศึกษา

2.1 วิธีการรวบรวมข้อมูล

2.1.1 จัดเตรียมเครื่องมือ

2.1.2 วางแผนและจัดทำปฏิทินการดำเนินงาน

2.1.3 เก็บรวบรวมข้อมูล

2.1.3.1 เก็บโดยตรงจากแหล่งข้อมูล (ใช้เครื่องมือ)

2.1.3.2 มอบหมายผู้ปฏิบัติงานลงมือเก็บข้อมูลเป็นระยะ ตามเครื่องมือที่

กำหนดให้

2.1.3.3 การเก็บและบันทึกโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์หรือระบบแฟ้มเอกสาร

2.1.3.4 การเก็บข้อมูลทางอ้อม โดยการรวบรวมจากเอกสาร หรือรายงาน

สารสนเทศ หรือแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ

2.2 การตรวจสอบข้อมูล

2.2.1 รายการตรวจสอบ

2.2.1.1 ความครบถ้วนสมบูรณ์ตามมาตรฐาน ในระบบการประกันคุณภาพ

ด้านผลผลิต

2.2.1.2 ความถูกต้องตามลักษณะและประเภทของข้อมูล

2.2.1.3 ความน่าเชื่อถือของข้อมูล

2.2.2 ผู้ตรวจสอบ ควรประกอบด้วยบุคคล / คณะบุคคล ดังนี้

2.2.2.1 ผู้รายงานหรือผู้ให้ข้อมูลลงชื่อรับรอง

2.2.2.2 คณะกรรมการ / ผู้รับผิดชอบ ตรวจสอบความสมบูรณ์อีกครั้ง

2.3 การประมวลผล

2.3.1 ประมวลผลด้วยมือ / ลูกคิด / เครื่องคิดเลข

2.3.2 ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยโปรแกรมสำเร็จรูป หรือโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น

โดยเฉพาะ

2.3.3 แนวทางการประมวลผล

2.3.3.1 จัดระเบียบข้อมูล แยกนับข้อมูลและลงรหัสข้อมูล

2.3.3.2 เลือกสถิติให้เหมาะสมตามประเภทของข้อมูล

2.3.3.3 คำนวณ วิเคราะห์ แปลความหมายของข้อมูล

โรงเรียนวัดจันทรีโน ดำเนินการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน ให้สอดคล้องกับการบริหารงานของโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย 6 งาน คือ

1. งานวิชาการ
2. งานบุคลากร
3. งานธุรการ การเงิน และพัสดุ
4. งานกิจการนักเรียน
5. งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
6. งานความสัมพันธ์กับชุมชน

งานวิชาการ

งานวิชาการถือเป็นงานหลักของโรงเรียน เป็นงานที่มีความสำคัญที่สุดในจำนวนงานบริหารโรงเรียนทั้ง 6 งาน เพราะเป็นงานที่ทำให้การดำเนินงานโรงเรียนบรรลุวัตถุประสงค์หลักโดยตรง ได้แก่ ทำให้นักเรียนบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร จึงจำเป็นที่ผู้บริหารงานโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญในการมอบหมายบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และความรับผิดชอบในการดำเนินงาน รวมทั้งความสม่ำเสมอในการนิเทศ ควบคุม กำกับ ติดตามและประเมินผลด้วยงานวิชาการมีขอบข่าย ดังต่อไปนี้

1. งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. งานการเรียนการสอน
3. งานวัสดุประกอบหลักสูตรและการเรียนการสอน
4. งานวัดและประเมินผล
5. งานห้องสมุด
6. งานด้านวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน
7. งานส่งเสริมการสอน
8. งานประชุมอบรมทางวิชาการ

งานบุคลากร

โรงเรียนประถมศึกษา เป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติ ซึ่งรับนโยบายมาจากหน่วยงานรับผิดชอบสูงขึ้นไป ภารกิจงานบุคลากรบางอย่าง เช่น การบรรจุแต่งตั้ง การคัดเลือกบุคลากร ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นในระดับสำนักงานเขต และกรุงเทพมหานครแล้ว

ดังนั้น งานบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา จึงเน้นหนักเฉพาะภารกิจต่อไปนี้

1. การกำหนดความต้องการบุคลากร
2. การจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน
3. การควบคุม กำกับ ติดตามและนิเทศบุคลากร
4. การพัฒนาและธำรงรักษามูลค่าบุคลากร
5. การประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากร

งานธุรการ การเงิน และพัสดุ

งานธุรการ การเงินและพัสดุของโรงเรียน มีขอบข่ายของงาน ดังนี้

1. งานสารบรรณ
2. งานทะเบียนและรายงาน
3. งานเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยในด้านอาคารสถานที่
4. งานประชาสัมพันธ์
5. งานงบประมาณ
6. งานพัสดุ
7. งานการเงินและบัญชี

งานกิจการนักเรียน

งานกิจการนักเรียนเป็นงานที่ช่วยสนับสนุนงานวิชาการ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรทราบขอบข่ายงานให้ชัดเจน เพื่อจะได้ให้คำแนะนำและเสนอแนะการจัดกิจกรรมได้เป็นอย่างดี งานกิจการนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา มีหลายกิจกรรม แต่จะกล่าวเฉพาะกิจกรรมที่สำคัญซึ่งครอบคลุมเรื่องต่อไปนี้

1. กิจกรรมที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน เช่น

- 1.1 การจัดทำเขตบริการ
- 1.2 การจัดทำสำมะโนนักเรียน
- 1.3 การเกณฑ์ – การรับนักเรียนเข้าเรียน
- 1.4 การปฐมนิเทศผู้ปกครอง
- 1.5 การแก้ปัญหานักเรียนขาดเรียน
2. กิจกรรมที่โรงเรียนจัดบริการให้นักเรียน เช่น
 - 2.1 การบริการสุขภาพ

- 2.2 การจัดอาหารกลางวัน
- 2.3 การบริการแนะแนว
- 2.4 การบริการนักเรียนขาดแคลน
- 2.5 ทุนการศึกษา
3. กิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีขึ้นในโรงเรียน
 - 3.1 กิจกรรมที่ส่งเสริมประชาธิปไตย
 - 3.2 กิจกรรมเสริมสร้างวินัยในโรงเรียน
 - 3.3 กิจกรรมจัดตั้งชุมนุมต่างๆ
 - 3.4 กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน
 - 3.5 การจัดทัศนศึกษา
 - 3.6 การจัดกีฬา
 - 3.7 การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน
 - 3.8 การบำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน
4. กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่า
 - 4.1 การติดตามผลนักเรียน
 - 4.2 การตั้งสมาคมศิษย์เก่า
 - 4.3 การสรรหาและยกย่องคนดีเด่นประจำท้องถิ่นและชุมชน

งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีขอบข่ายครอบคลุมลักษณะงาน 5 อย่าง ดังต่อไปนี้

1. การจัดสร้างอาคารสถานที่อันรวมถึงการวางแผนบริเวณที่ตั้งอาคาร การควบคุมการก่อสร้าง การตกแต่งจัดระเบียบให้เป็นไปตามหลักการจัดอาคารสถานที่ของโรงเรียน ตลอดจนการรื้อถอนอาคารสถานที่
2. การใช้อาคารสถานที่ หมายถึง การกำหนดวางแผนการใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์ใช้สอยมากที่สุดต่อการเรียนการสอนโดยตรง เกิดการเรียนรู้นอกห้องเรียนของนักเรียนและต่อชุมชน
3. การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ การประดับตกแต่งและซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้คงสภาพเดิม หรือเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการให้สอยมากที่สุด
4. การควบคุมดูแลอาคารสถานที่ คือ การควบคุมดูแลโดยทั่วไป กำกับติดตามผลการใช้การบำรุงรักษา การตกแต่ง รวมถึงการควบคุมการปฏิบัติงานอาคารสถานที่ ให้เป็นไปตามกฎ

ระเบียบ ข้อบังคับ และแบบแผนของทางราชการที่เกี่ยวข้อง

5. การประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ เป็นการดำเนินการเพื่อปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงแนวทางการดำเนินงานด้านนี้ให้เหมาะสม เพื่อประโยชน์สูงสุด และเพื่อเก็บข้อมูลสำหรับวางแผนดำเนินงานอาคารสถานที่ของปีถัดไป

งานความสัมพันธ์กับชุมชน

ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีลักษณะเป็นความสัมพันธ์ 2 ทาง คือ ทั้งโรงเรียนและชุมชนมีบทบาทเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ งานความสัมพันธ์กับชุมชน จึงเกี่ยวพันกับการดำเนินการ เพื่อให้โรงเรียนสามารถแสดงบทบาทของการให้และการรับความร่วมมือ การสนับสนุน และความช่วยเหลือได้อย่างเต็มที่ โดยทั่วไปแล้ว งานความสัมพันธ์กับชุมชน มีขอบข่ายครอบคลุมงาน ดังต่อไปนี้

1. การประชาสัมพันธ์โรงเรียน คือ การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อันจะช่วยให้โรงเรียนปฏิบัติงานได้สะดวกยิ่งขึ้น ในข่ายงานนี้อาจพิจารณาจากกิจกรรมต่อไปนี้ เช่น

- 1.1 การประชุมผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงการปฏิบัติงานของโรงเรียน
- 1.2 การทำจุลสาร หรือสิ่งพิมพ์เผยแพร่
- 1.3 จัดป้ายประกาศ เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียน

2. การให้บริการแก่ชุมชน คือ การให้บริการด้านต่างๆ แก่ชุมชนตามกำลังความสามารถที่โรงเรียนจะดำเนินการได้ เช่น

- 2.1 การให้บริการทางวิชาการ
- 2.2 ให้คำแนะนำ หรือการปรึกษาหารือในกิจกรรมของชุมชน
- 2.3 ให้บริการอาคารสถานที่ หรือวัสดุอุปกรณ์

3. การร่วมกิจกรรมของชุมชน คือ การเข้าร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ของชุมชนเท่าที่โรงเรียนมีความสามารถและอยู่ในวิสัยที่เป็นไปได้ กิจกรรมในข่ายงานนี้ที่โรงเรียนควรปฏิบัติมีหลายอย่าง เช่น

- 3.1 การเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประเพณีท้องถิ่น เช่น กิจกรรมทางศาสนา
- 3.2 เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น หรือกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์
- 3.3 ร่วมงานอื่นๆ ของท้องถิ่น หรือของบุคลากรตามวาระอันควร

4. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน คือ การเปิดโอกาสเชิญชวน หรือหาทางให้บุคคลในชุมชนได้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เช่น

4.1 การเชิญประชาชนมาเข้าร่วมกิจกรรมในงานวันเด็ก วันแม่ หรือวันสำคัญอื่นของโรงเรียน

4.2 การเชิญบุคคลในท้องถิ่น ที่มีความรู้ความสามารถมาเป็นวิทยากรในโรงเรียน

4.3 ให้นักเรียนในชุมชน ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาโรงเรียน โดยการช่วยเหลือด้านแรงงาน หรือวัสดุอุปกรณ์

5. การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น คือ การดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ที่เอื้ออำนวยให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานอื่น เช่น

5.1 การให้ครูมีส่วนร่วมในการติดต่อสัมพันธ์กับชุมชน

5.2 การจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนในกลุ่มและชุมชน

5.3 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาของนักเรียน เช่น การตอบปัญหาชิงทุน การศึกษา การแข่งขันหรือการประกวดต่างๆ

5.4 การจัดตั้งกลุ่ม หรือชมรมศิษย์เก่า หรือสมาคมครูและผู้ปกครอง

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การบริหารโรงเรียน จะบรรลุผลสำเร็จตามจุดหมายของหลักสูตรได้ดั่งนั้น ย่อมต้องอาศัยการบริหารงานทั้ง 6 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และงานความสัมพันธ์กับชุมชน โดยมีงานวิชาการเป็นงานหลัก ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนรับผิดชอบอย่างใกล้ชิด จึงต้องมีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องงานบริหารโรงเรียน เพื่อให้สามารถดำเนินการได้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนวัดจันทรีใน สำนักงานเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร

ผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูโรงเรียนวัดจันทรีใน มีความเห็นพ้องกันในการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน โดยกำหนดแนวทางและการดำเนินงาน ดังนี้

1. แนวทางการจัดระบบสารสนเทศ เพื่อประกันคุณภาพการศึกษา ได้ยึดหลักการแบ่งขั้นตอนต่างๆ ของเกรียงศักดิ์ พราวศรี ภาสกร เกิดอ่อน และคณะ ได้แก่ การวางแผนการวิเคราะห์ และการออกแบบ การดำเนินการสร้างสารสนเทศ การทดลองใช้ การให้บริการ การควบคุมและประเมินผล

2. การจัดทำสารสนเทศตามมาตรฐานของระบบประกันคุณภาพการศึกษา ดำเนินการดังนี้

2.1 การรวบรวมข้อมูล 1) การจัดเตรียมเครื่องมือ 2) การวางแผนและจัดทำปฏิทินการดำเนินงาน 3) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล

2.2 การตรวจสอบข้อมูล ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ ความถูกต้อง และความเชื่อถือได้ของข้อมูล

2.3 การประมวลผล ประมวลผลด้วยเครื่องคิดเลข และเครื่องคอมพิวเตอร์

การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนวัดจันทร์ใน ได้ดำเนินการให้สอดคล้องกับการบริหารงานของโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย 6 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานธุรการ การเงิน และพัสดุ งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม งานความสัมพันธ์กับชุมชน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กุศล วรรณวงศ์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาการดำเนินงานสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู อาจารย์ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 135 คน ผู้ปฏิบัติงานสารสนเทศ 135 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามการดำเนินงานสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 6 ด้าน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำข้อมูลไปใช้พบว่า ครู อาจารย์ ที่จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้าน ทั้ง 6 ด้าน มีการดำเนินงานสารสนเทศในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

วัลลภ ภูจอมจิตร (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาเกี่ยวกับงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาเกี่ยวกับงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการ และครูธุรการโรงเรียน จำนวน 348 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติการจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษา เกี่ยวกับงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ผู้ทำงานการจัดระบบสารสนเทศเกี่ยวกับงานวิชาการส่วนใหญ่ คือ ครูวิชาการ ส่วนมากจะจัดระบบสารสนเทศเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแยกเป็นรายชั้น รายกลุ่มประสบการณ์ และรายวิชา ส่วนผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการจัดระบบสารสนเทศ พบว่า โดยรวมแล้ว จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ไม่แตกต่างกันและไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งหน้าที่กับขนาดโรงเรียน

ไทย ทิพย์สุวรรณกุล (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจของหัวหน้าภาควิชาในคณะครุศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาเรื่อง การตัดสินใจของหัวหน้าภาควิชา เพื่อวิเคราะห์สารสนเทศที่หัวหน้าภาควิชาใช้ประกอบการตัดสินใจ และเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศที่เหมาะสมสำหรับการตัดสินใจของหัวหน้าภาควิชา พบว่า

1. เนื้อเรื่องการตัดสินใจของหัวหน้าภาควิชา มี 38 เรื่อง ซึ่งเรื่องที่หัวหน้าภาควิชาเห็นว่าสำคัญที่สุดมี 5 เรื่อง คือ การคัดเลือกอาจารย์ใหม่ การวางแผนการดำเนินงานของภาควิชาในแต่ละปี การเปิดสอนแต่ละรายวิชา การพัฒนานหลักสูตร และการพัฒนารายวิชา

2. สารสนเทศที่หัวหน้าภาควิชาใช้ประกอบการตัดสินใจมี 35 รายการ ซึ่งรายการที่เห็นว่าสำคัญที่สุดต่อการตัดสินใจ 5 รายการ คือ หลักสูตรที่ภาควิชาเปิดสอนและรายวิชาในหลักสูตร รายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษา งบประมาณที่ภาควิชาได้รับในแต่ละปี งบประมาณที่ภาควิชาใช้จริงในแต่ละปี และจำนวนชั่วโมงที่สอนต่อสัปดาห์เฉลี่ยต่ออาจารย์ 1 คน

3. ในระบบสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของหัวหน้าภาควิชา มีการจัดเก็บข้อมูล 10 ประเภท ซึ่งเพียงพอสำหรับการจัดหาสารสนเทศ 18 กลุ่มรายการ เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของหัวหน้าภาควิชาทั้ง 38 เรื่อง

4. การตรวจสอบระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นพบว่า แบบเก็บข้อมูลทุกฉบับมีความเหมาะสม รายละเอียดและรูปแบบของรายการสารสนเทศง่ายต่อการทำความเข้าใจ สามารถนำไปใช้ได้จริง เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานและช่วยให้การตัดสินใจถูกต้องรวดเร็ว

ชัยวัฒน์ วาทะวัฒน์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 62 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการจัดระบบสารสนเทศในประเด็น การปฏิบัติงาน ปัญหา และการแก้ปัญหาของโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 62 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และคณะกรรมการโรงเรียน จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสำรวจ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ กล้องถ่ายรูป และเทปบันทึกเสียง ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนได้ดำเนินการจัดระบบสารสนเทศครบทั้ง 6 ขั้นตอน และได้จัดระบบเพิ่มข้อมูลตามลักษณะงานทั้ง 6 งานของโรงเรียน ส่วนการนำข้อมูลไปใช้ผู้บริหาร โรงเรียนนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการบริหารงานทุกด้านของโรงเรียนและครูอาจารย์ผู้สอนนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานประจำวัน ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ บุคลากรมีหน้าที่หลายด้าน มีเวลาปฏิบัติงานดำเนินงานด้านระบบสารสนเทศน้อย ขาดทั้งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และขาดวัสดุอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการ

ปฏิบัติงานด้านสารสนเทศ

รัชนี ศุภพงษ์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพความต้องการ และปัญหาการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ ผู้บริหารโรงเรียน 29 คน ผู้ช่วยผู้บริหาร 116 คน และหัวหน้างานสารสนเทศ 29 คน รวม 174 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัย พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีการนำระบบสารสนเทศไปใช้ในด้านธุรการและการเงินมากที่สุด ส่วนทางด้านความต้องการ คือต้องการใช้การบริหารงานด้านความสัมพันธ์ชุมชน ได้แก่ การเผยแพร่ความรู้สู่ชุมชน ส่วนปัญหาการใช้ระบบสารสนเทศ คือวัสดุอุปกรณ์มีไม่เพียงพอ ขาดแคลนงบประมาณและขาดการสนับสนุน มีการอบรมให้ความรู้ต่อการประชาสัมพันธ์การใช้ข้อมูลไม่ชัดเจนต่อเนื่อง และไม่มีการติดตามและการประเมินผลการจัดระบบสารสนเทศ

สรุป งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เรื่องการดำเนินงานสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา ศึกษาวิจัยโดย กุศล วรรณวงศ์ ข้อค้นพบได้แก่ การดำเนินงานสารสนเทศทั้ง 6 ด้าน ของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
2. เรื่องการจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษา เกี่ยวกับงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ศึกษาวิจัยโดย วลลภ ภูจอมจิตร ข้อค้นพบได้แก่ 1) ผู้ทำงานการจัดระบบสารสนเทศเกี่ยวกับงานวิชาการ ส่วนใหญ่ได้แก่ครูวิชาการ 2) การจัดระบบสารสนเทศเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนส่วนมากแยกเป็นรายชั้น รายกลุ่มประสบการณ์ และรายวิชา 3) การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติในการจัดระบบสารสนเทศของผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยรวมแล้วการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน และไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งหน้าที่กับขนาดโรงเรียน
3. เรื่องการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจของหัวหน้าภาควิชาในครุศาสตร์ ศึกษาวิจัยโดย ไทย ทิพย์สุวรรณกุล ข้อค้นพบได้แก่ 1) เนื้อเรื่องการตัดสินใจของหัวหน้าภาควิชาจำนวน 38 เรื่อง เรื่องที่สำคัญที่สุดมี 5 เรื่อง ได้แก่ การคัดเลือกอาจารย์ใหม่ การวางแผนดำเนินงานของภาควิชาแต่ละปี การเปิดสอนแต่ละรายวิชา การพัฒนาหลักสูตรและการพัฒนารายวิชา 2) สารสนเทศที่ใช้ประกอบการตัดสินใจ 35 รายการ รายการที่สำคัญที่สุดต่อการตัดสินใจมี 5 รายการ คือ หลักสูตรที่ภาควิชาเปิดสอนและรายวิชาในหลักสูตรรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษา งบประมาณที่ได้รับแต่ละปี งบประมาณที่ใช้จริง และจำนวนชั่วโมงที่สอนต่อสัปดาห์เฉลี่ยต่ออาจารย์ 1 คน 3) ในระบบสารสนเทศมีการจัดเก็บข้อมูลเพียงพอเพื่อการตัดสินใจ

4) แบบเก็บข้อมูลทุกฉบับมีความเหมาะสม รายละเอียดและรูปแบบง่ายต่อการทำความเข้าใจ เป็นประโยชน์และนำไปประกอบการตัดสินใจได้ถูกต้องและรวดเร็ว

4. เรื่องการศึกษาระบบสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่น เฉพาะกรณีโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 62 ศึกษาวิจัยโดย ชัยวัฒน์ วาทะวัฒน์ ข้อค้นพบได้แก่ 1) โรงเรียนได้จัดระบบสารสนเทศครบทั้ง 6 ขั้นตอน และจัดระบบแฟ้มครบ 6 งาน 2) ผู้บริหารโรงเรียน และครูอาจารย์ได้นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประกอบการตัดสินใจ ใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการปฏิบัติงานประจำวัน 3) ปัญหาที่พบได้แก่ บุคลากรมีภาระหน้าที่มาก เวลาในการปฏิบัติงานด้านสารสนเทศจึงมีน้อย ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ขาดวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ เครื่องอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานด้านสารสนเทศ

5. เรื่องความต้องการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ศึกษาวิจัยโดย รัชณี ศุภพงษ์ ข้อค้นพบได้แก่ 1) โรงเรียนนำระบบสารสนเทศไปใช้ในด้านธุรการและการเงินมากที่สุด ความต้องการสารสนเทศด้านความสัมพันธ์ชุมชน โรงเรียนต้องการเผยแพร่ความรู้สู่ชุมชน 2) ปัญหาพบว่า วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ การประชาสัมพันธ์การใช้ข้อมูลไม่ชัดเจน ไม่มีการติดตามและประเมินผลการจัดระบบสารสนเทศ

งานวิจัยในต่างประเทศ

ซิงห์ (Singh 1981 : 1454 - A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจและทิศทางของระบบสารสนเทศ : การศึกษาเฉพาะระบบสารสนเทศของวิทยาลัยชุมชนกลาง วาย เอ็ม ซี เอ ในซิดคาโก โดยการศึกษาวิจัยมุ่งหาคำตอบเกี่ยวกับพื้นฐานและองค์ประกอบการตัดสินใจ ระบบสารสนเทศแบบใดที่ใช้ในการตัดสินใจ การสื่อสารระหว่างผู้ใช้และผู้ผลิตและความเชื่อมั่นเกี่ยวกับสารสนเทศที่ผลิตขึ้นมาโดยการสร้างแบบสอบถาม 2 ฉบับ ฉบับแรกสำรวจผู้บริหารระดับสูงและระดับกลาง ฉบับที่ 2 สำรวจผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานสารสนเทศ จากการศึกษาพบว่า

1. ผู้บริหารระดับต่างๆ ทุกระดับ ต้องการสารสนเทศที่เป็นทั้งสารสนเทศที่สรุปแล้ว และสารสนเทศที่แสดงรายละเอียดเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ

2. องค์ประกอบที่ใช้ในการตัดสินใจของผู้บริหาร ได้แก่ ประสบการณ์เดิม การคาดการณ์ล่วงหน้า สารสนเทศจากคอมพิวเตอร์ จากที่ปรึกษา และวิธีอื่น ๆ

3. ผู้บริหารระดับสูงมีความเห็นว่า สารสนเทศยังมีไม่เพียงพอ ในขณะที่ผู้บริหารระดับกลางพอใจกับระบบที่มีอยู่ถึง 90%

4. ผู้บริหารระดับสูงประมาณ 75% ผู้บริหารระดับกลางประมาณ 25% และระดับปฏิบัติการประมาณ 50% ไม่เชื่อถือในข้อมูลที่ได้จากระบบ

และจากการศึกษาการตัดสินใจ และทิศทางของสารสนเทศได้สรุปข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรจัดผู้ตัดสินใจที่มีความรู้ ความสามารถในการสายงานความรับผิดชอบ
2. ควรรายงานให้ผู้ใช้สารสนเทศทราบเกี่ยวกับความสามารถ และข้อจำกัดของระบบ

สารสนเทศ

จีวัลนีย์ (Gwaltney 1982 : 1367 - A) ศึกษารูปแบบของสารสนเทศเพื่อการบริหารสำหรับสถาบันอุดมศึกษาเพื่อใช้ในการบริหารและวางแผนระยะยาว ซึ่งการศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อประยุกต์การจัดระบบสารสนเทศด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อให้การดำเนินงาน การควบคุมและการวางแผนดียิ่งขึ้น การรวบรวม การนำเสนอข้อมูลใช้เวลาน้อยลง และให้ผู้บริหารทุกระดับสามารถใช้สารสนเทศได้ทันเวลา ถูกต้องและสมบูรณ์ รูปแบบสารสนเทศในสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วยแฟ้มข้อมูลหลัก 5 แฟ้ม บุคลากร นิสิต นักศึกษา ศิษย์เก่า งบประมาณและอาคารสถานที่ สำหรับรูปแบบสารสนเทศนี้จะแตกต่างกันในแต่ละสถาบัน ตามองค์ประกอบและระบบย่อยของสถาบัน ฉะนั้น การจัดสารสนเทศต้องพิจารณาโครงสร้างของสถาบันและความต้องการสารสนเทศเฉพาะของแต่ละสถาบันด้วย

แคสซิดี้ (Cassidy 1991 : 2936 - A) ศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในการพัฒนาระบบการศึกษา วิเคราะห์ระบบการบริหารข้อมูลทางการศึกษา โดยการใช้คอมพิวเตอร์ ที่จะส่งผลให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดได้ใช้ประโยชน์และถึงมือผู้บริหาร ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการบริหารจัดการข้อมูลนั้น ต้องกำหนดกฎเกณฑ์เพื่อการประเมิน และการออกแบบระบบการบริหารจัดการข้อมูลทางการศึกษา จึงจะสามารถพัฒนาระบบการศึกษาได้

สรุป งานวิจัยในต่างประเทศ

1. เรื่องการตัดสินใจและทิศทางระบบสารสนเทศ เฉพาะของวิทยาลัยชุมชนกลางวาย เอ็มซี เอ ในซิกาโก ศึกษาวิจัยโดย ซิงห์ (Singh) ข้อค้นพบได้แก่ 1) ผู้บริหารต้องการสารสนเทศทั้งที่สรุปแล้ว และที่แสดงรายละเอียด 2) องค์ประกอบที่ใช้ในการตัดสินใจได้แก่ ประสิทธิภาพการคาดการณ์ล่วงหน้า สารสนเทศจากคอมพิวเตอร์ และที่ปรึกษา 3) ผู้บริหารระดับสูงเห็นว่าสารสนเทศไม่เพียงพอ ส่วนผู้บริหารระดับกลางเห็นว่าเพียงพอ 4) ผู้บริหารทั้ง 3 ระดับไม่เชื่อถือข้อมูลที่ได้จากระบบ ซิงห์ (Singh) ได้สรุปข้อเสนอแนะไว้ว่า 1) ควรจัดผู้ตัดสินใจที่มีความรู้ความสามารถในสายงาน ให้เป็นผู้รับผิดชอบ 2) ควรรายงานให้ผู้ใช้สารสนเทศทราบเกี่ยวกับความสามารถ และข้อจำกัดของสารสนเทศ

2. เรื่องการศึกษารูปแบบของสารสนเทศเพื่อบริหารสำหรับสถาบันอุดมศึกษา เพื่อใช้ในการบริหารและวางแผนระยะยาว ศึกษาวิจัยโดย จีวล์นีย์ (Gwaltney) ข้อค้นพบได้แก่ รูปแบบสารสนเทศในสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย แฟ้มข้อมูลต่างๆ คือ ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลนิสิต นักศึกษา ข้อมูลศิษย์เก่า ข้อมูลงบประมาณ และข้อมูลอาคารสถานที่ รูปแบบสารสนเทศจะมีความแตกต่างกันในแต่ละสถาบัน ตามองค์ประกอบและระบบย่อยของสถาบัน ดังนั้น การจัดระบบสารสนเทศจึงต้องพิจารณาโครงสร้างและความต้องการสารสนเทศเฉพาะของแต่ละสถาบันเป็นหลัก

3. เรื่องการศึกษาข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในการพัฒนาระบบการศึกษาและการวิเคราะห์ระบบการบริหารข้อมูลทางการศึกษา โดยใช้คอมพิวเตอร์ ศึกษาวิจัยโดย แคสซิดี (Cassidy) ข้อค้นพบได้แก่ การพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการบริหารจัดการข้อมูล ต้องมีการกำหนดเกณฑ์เพื่อการประเมินและการออกแบบระบบการบริหารจัดการข้อมูลทางการศึกษา จึงจะสามารถพัฒนาระบบการศึกษาได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาวิเคราะห์สารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนวัดจันทรีใน โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และการใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนวัดจันทรีใน

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ความต้องการข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานภายในโรงเรียนวัดจันทรีใน

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดแนวทางพัฒนาสารสนเทศที่เหมาะสม เพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนวัดจันทรีใน

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และการใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนวัดจันทรีใน

มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน รวมทั้งศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของผู้บริหารโรงเรียน 6 ด้าน คือ

- 1.1 ด้านวิชาการ
- 1.2 ด้านบุคลากร
- 1.3 ด้านธุรการ การเงินและพัสดุ
- 1.4 ด้านกิจการนักเรียน
- 1.5 ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
- 1.6 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

2. รวบรวมข้อมูลสารสนเทศในสภาพปัจจุบัน ที่ใช้สำหรับการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน จัดแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ

- 2.1 สารสนเทศเกี่ยวกับนักเรียน
- 2.2 สารสนเทศเกี่ยวกับครู
- 2.3 สารสนเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

2.4 สารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่ พัสดุ ครุภัณฑ์ การเงินและงบประมาณ

2.5 สารสนเทศเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม - ชุมชน

3. วิเคราะห์ลักษณะการตัดสินใจ และการใช้ข้อมูลของผู้บริหารในแต่ละด้าน โดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มประชากร เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงของสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น โดยวิเคราะห์ปัญหาในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน วิเคราะห์ปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน และวิเคราะห์ความต้องการข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน สถิติที่ใช้ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ความต้องการข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานภายในโรงเรียนวัดจันทรีใน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรในการวิจัย

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรการศึกษาโรงเรียนวัดจันทรีใน และคณะกรรมการโรงเรียนวัดจันทรีใน รวมจำนวน 28 คน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. บุคลากรการศึกษาโรงเรียนวัดจันทรีใน ประกอบด้วย

1.1 ประธานฝ่าย	จำนวน	6	คน
1.2 หัวหน้าหมวดวิชา	จำนวน	6	คน
1.3 หัวหน้าสายชั้น	จำนวน	7	คน
2. คณะกรรมการโรงเรียนวัดจันทรีใน จำนวน 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนวัดจันทรีใน แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัญหาในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน

ตอนที่ 3 ปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน

ตอนที่ 4 ความต้องการข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้แบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดขอบเขตเนื้อหา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามเบื้องต้น

3. นำแบบสอบถามเบื้องต้นที่สร้างแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ และข้อเสนอนั้น

4. ผู้วิจัยนำข้อเสนอนั้นมาแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว เสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ พิจารณาตรวจแก้ไข

6. สร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ 1 ฉบับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากร โดยวิธีการระดมสมองและใช้แบบสอบถาม รวมจำนวน 19 คน ได้แก่ 1) ประธานฝ่าย 6 คน 2) หัวหน้าหมวดวิชา 6 คน 3) หัวหน้าสายชั้น 7 คน และโดยใช้แบบสอบถาม สอบถามคณะกรรมการโรงเรียน 9 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 28 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

1. ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

2. ข้อมูลปัญหาในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

3. ข้อมูลปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

ข้อ 2 และข้อ 3 เกณฑ์การให้คะแนนของระดับปัญหา แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับปัญหามากที่สุด ให้ 5 คะแนน

ระดับปัญหามาก ให้ 4 คะแนน

ระดับปัญหปานกลาง ให้ 3 คะแนน

ระดับปัญหาน้อย ให้ 2 คะแนน

ระดับปัญหาน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

ข้อ 2 และข้อ 3 กำหนดความหมายของค่าเฉลี่ยไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 มีปัญหามากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 มีปัญหามาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 มีปัญหาปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 มีปัญหาน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 มีปัญหาน้อยที่สุด

4. ข้อมูลความต้องการข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

การวิเคราะห์ความต้องการข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน มีรายละเอียดที่ต้องวิเคราะห์หลายประการ เพราะการบริหารโรงเรียนมีงานที่จะต้องดำเนินการ 6 ด้าน ได้แก่ 1) งานวิชาการ 2) งานบุคลากร 3) งานธุรการ การเงินและพัสดุ 4) งานกิจการนักเรียน 5) งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม 6) งานความสัมพันธ์กับชุมชน งานแต่ละด้านประกอบด้วยงานย่อย 10 งาน รวม 6 ด้าน มีงานย่อย 60 งาน ซึ่งต้องการข้อมูลสารสนเทศที่มีอยู่ 5 หมวด สำหรับสนับสนุนการตัดสินใจ ได้แก่ 1) ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับนักเรียน 2) ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับครู 3) ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน 4) ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่ พืชพันธุ์ การเงินและงบประมาณ 5) ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับ สภาพแวดล้อม – ชุมชน

ผู้วิจัย ดำเนินการศึกษาวិเคราะห์ความต้องการข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน ได้สร้างแบบเก็บรวบรวมข้อมูล และตารางรวมคะแนนจากแบบเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งมี 5 หมวด จำนวน หมวดละ 6 ตาราง ซึ่งเท่ากับจำนวนงานโรงเรียน 6 ด้าน รวมทั้งสิ้น 30 ตาราง

2. ตารางรวมคะแนน จำนวน 5 ตาราง เพื่อรวมคะแนนจากแบบสอบถาม หรือแบบเก็บรวบรวมข้อมูล โดยรวมคะแนนงานย่อย 60 งาน ซึ่งมี 30 ตาราง ให้เหลือเป็นงานใหญ่ 6 ด้าน ใช้ตารางจำนวน 5 ตาราง ซึ่งเท่ากับจำนวนหมวดข้อมูลสารสนเทศ ทั้งนี้เพื่อสะดวกในการวิเคราะห์ และเพื่อเห็นภาพรวมของผลการวิเคราะห์ได้ชัดเจนขึ้น

ตัวเลขค่าความถี่และค่าร้อยละในตารางวิเคราะห์ มีที่มา ดังนี้

1. ประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม หรือผู้ให้คะแนน มี 28 คน แต่ละคนสามารถให้คะแนนความต้องการข้อมูลสารสนเทศได้ ข้อละ 1 คะแนน ต่องานย่อย 1 งาน

2. งานโรงเรียน 1 ด้าน ประด้วย งานย่อย 10 งาน

3. งานโรงเรียนด้านที่สำคัญมี 6 ด้าน

4. ร้อยละ มีวิธีทำดังนี้

4.1 ร้อยละของความถี่ในการใช้ข้อมูลสารสนเทศ 1 ข้อ สำหรับสนับสนุนการบริหารงานโรงเรียน 1 ด้าน

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{คะแนนที่ได้} \times 100}{\text{คะแนนทั้งหมด}} \\ (28 \times 10)$$

4.2 ร้อยละของความถี่ในการใช้ข้อมูลสารสนเทศ 1 ข้อ สำหรับสนับสนุนการบริหารโรงเรียน รวม 6 ด้าน

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{คะแนนที่ได้} \times 100}{\text{คะแนนทั้งหมด}} \\ (28 \times 10 \times 6)$$

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดแนวทางในการพัฒนาสารสนเทศที่เหมาะสม สำหรับบริหารโรงเรียนวัดจันทรีใน

แนวทางการพัฒนาระบบสารสนเทศ แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ การวางแผนเพื่อจัดระบบ และการพัฒนาระบบ

การวางแผนเพื่อจัดระบบ สิ่งที่ต้องเตรียมการคือ 1) ศึกษานโยบายของโรงเรียน 2) ศึกษาความต้องการในการใช้สารสนเทศ 3) ศึกษาประเภทของข้อมูล 4) ศึกษาความเป็นไปได้ของการพัฒนา

การพัฒนาระบบ ดำเนินการดังนี้ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาระบบ 2) วิเคราะห์โครงสร้างขององค์กรรวม ทั้งหน้าที่ของฝ่ายต่างๆ และสายผู้รับผิดชอบจากสภาพการบริหาร

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเสนอเป็น 4 ตอน ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ปัญหาในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน
3. ปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน
4. ความต้องการข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ที่	สถานภาพ		จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ	ชาย	17	60.71
		หญิง	11	39.29
		รวม	28	100.00
2	ปัจจุบันอายุ	ต่ำกว่า 30 ปี	2	7.14
		31 – 40 ปี	4	14.29
		41 – 50 ปี	6	21.43
		51 – 60 ปี	16	57.14
		รวม	28	100.00
3	วุฒิการศึกษาสูงสุดที่ท่านได้รับ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	7	25.00
		ปริญญาตรี	20	71.43
		ปริญญาโท	1	3.57
		อื่นๆ (โปรดระบุ).....	-	-
		รวม	28	100.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ที่	สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
4	ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง		
	ประธานฝ่าย	6	21.43
	หัวหน้าหมวดวิชา	6	21.43
	หัวหน้าสายชั้น	7	25.00
	คณะกรรมการโรงเรียน	9	32.14
	รวม	28	100.00
5	ประสบการณ์ที่ได้รับเกี่ยวกับสารสนเทศ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
	เคยได้รับการอบรม	2	7.14
	เคยศึกษารายวิชาจากสถานศึกษา	3	10.71
	ศึกษาด้วยตนเอง	25	89.29
	อื่นๆ (โปรดระบุ).....	-	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชาย (ร้อยละ 60.71) เพศหญิง (ร้อยละ 39.29) อายุระหว่าง 51 – 60 ปี (ร้อยละ 57.14) การศึกษาในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 71.43) เป็นครูฝ่ายบริหารที่ต้องปฏิบัติการ (ร้อยละ 67.86) ได้แก่ ประธานฝ่าย หัวหน้าหมวดวิชา และ หัวหน้าสายชั้น ประสบการณ์ที่ได้รับเกี่ยวกับสารสนเทศส่วนใหญ่ศึกษาด้วยตนเอง (ร้อยละ 89.29)

ผลการวิเคราะห์ปัญหาในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน

ตารางที่ 2 ปัญหาในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน

รายการ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ ปัญหา
1. การตัดสินใจโดยขาดข้อมูลข่าวสารที่มีคุณภาพ	3.17	0.61	ปานกลาง
2. การตัดสินใจโดยขาดข้อมูลของผู้ปฏิบัติงาน	2.50	0.64	น้อย
3. การตัดสินใจโดยไม่มีข้อมูล	2.03	0.71	น้อย
4. การตัดสินใจโดยมีข้อมูลไม่เพียงพอ	2.64	0.62	ปานกลาง
5. มีข้อมูลมากเกินไปในการตัดสินใจแต่ละครั้ง	2.50	0.64	น้อย
6. การตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลที่ไม่ผ่านการวิเคราะห์	2.64	0.62	ปานกลาง
7. การตัดสินใจโดยไม่มีส่วนร่วม	2.10	0.72	น้อย
8. การมอบหมายภาระหน้าที่ไม่ตรงกับความรู้ ความสามารถ	2.46	0.65	น้อย
9. ครูต้องรับภาระหน้าที่อื่นมาก นอกเหนือ จากภาระหน้าที่การเรียนการสอน	3.21	0.61	ปานกลาง
10. ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการบางประการ ไม่เอื้อต่อการปฏิบัติและการตัดสินใจ	3.21	0.61	ปานกลาง
รวม	2.65	0.63	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัญหาในการตัดสินใจของผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.65) ปัญหาที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ครูต้องรับภาระหน้าที่อื่นมากนอกเหนือจากภาระหน้าที่การเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 3.21) และระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการบางประการไม่เอื้อต่อการปฏิบัติและการตัดสินใจ ($\bar{X}$ = 3.21) ปัญหารองลงไป ได้แก่ การตัดสินใจโดยขาดข้อมูลข่าวสารที่มีคุณภาพ ($\bar{X}$ = 3.17) ปัญหาที่น้อยที่สุด ได้แก่ การตัดสินใจโดยไม่มีข้อมูล ($\bar{X}$ = 2.03)

ผลการวิเคราะห์ปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน

การวิเคราะห์ปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน ประกอบด้วยกระบวนการ 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล 2) ขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูล 3) ขั้นตอนการประมวลผลข้อมูล 4) ขั้นตอนคลังข้อมูล 5) ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล 6) ขั้นตอนการนำข้อมูลไปใช้

ตารางที่ 3 ปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ ปัญหา
1. ไม่มีการมอบหมายบุคลากรให้มีหน้าที่ เก็บรวบรวมข้อมูล	3.85	0.78	มาก
2. ขาดบุคลากรที่มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ เก็บรวบรวมข้อมูล	3.64	0.66	มาก
3. บุคลากรที่รับผิดชอบ ขาดความรู้ความเข้าใจ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	4.35	0.89	มาก
4. ไม่มีการกำหนดรายการข้อมูลที่จะเก็บรวบรวม	3.10	0.61	ปานกลาง
5. การเก็บรวบรวมข้อมูลไม่เป็นระบบ	4.03	0.75	มาก
6. ไม่มีการกำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวม ข้อมูล	2.92	0.68	ปานกลาง
7. แหล่งข้อมูลกระจัดกระจาย	3.92	0.72	มาก
8. การเก็บรวบรวมข้อมูลล่าช้าไม่ทันสมัย	3.85	0.78	มาก
รวม	3.71	0.70	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยภาพรวมมีปัญหายอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$) ปัญหาที่สำคัญที่สุด ได้แก่ บุคลากรที่รับผิดชอบขาดความรู้ความเข้าใจในการเก็บรวบรวมข้อมูล ($\bar{x} = 4.35$) ปัญหารองลงไป ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลไม่เป็นระบบ ($\bar{x} = 4.03$) และปัญหาน้อยที่สุด ได้แก่ ไม่มีการกำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ($\bar{x} = 2.92$)

ตารางที่ 4 ปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน ขั้นการตรวจสอบข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูล	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ ปัญหา
1. บุคลากรผู้มีหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลขาดความรู้ และประสบการณ์ในการทำงาน	3.60	0.66	มาก
2. การตรวจสอบข้อมูลไม่ทันเวลา ไม่เป็นปัจจุบัน	3.28	0.61	ปานกลาง
3. ไม่ให้ความสำคัญในการตรวจสอบข้อมูล อย่างถูกต้อง	2.07	0.72	น้อย
4. ไม่มีกำหนดเวลาแล้วเสร็จ ในการตรวจสอบ ข้อมูล	2.00	0.79	น้อย
รวม	2.74	0.69	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน ขั้นการตรวจสอบข้อมูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.74$) ปัญหาที่สำคัญที่สุด ได้แก่ บุคลากรผู้มีหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลขาดความรู้และประสบการณ์ในการทำงาน ($\bar{x} = 3.60$) ปัญหาของลงไป ได้แก่ การตรวจสอบข้อมูลไม่ทันเวลาไม่เป็นปัจจุบัน ($\bar{x} = 3.28$) และปัญหาที่น้อยที่สุด ได้แก่ ไม่มีกำหนดเวลาแล้วเสร็จ ในการตรวจสอบข้อมูล ($\bar{x} = 2.00$)

ตารางที่ 5 ปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน ขั้นการประมวลผลข้อมูล

การประมวลผลข้อมูล	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ ปัญหา
1. ขาดบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ ในการประมวลผลข้อมูล	3.57	0.65	มาก
2. ไม่มีการฝึกอบรมชี้แจงให้ความรู้แก่บุคลากร ผู้จะปฏิบัติงานในด้านการประมวลผลข้อมูล	3.82	0.78	มาก
3. การประมวลผลข้อมูลไม่ครบถ้วน	3.07	0.68	ปานกลาง
4. ไม่ให้ความสำคัญในการประมวลผลข้อมูล	3.39	0.63	ปานกลาง
รวม	3.57	0.70	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน ขั้นการประมวลผลข้อมูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) ปัญหาที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ไม่มีการฝึกอบรม ชี้แจงให้ความรู้แก่บุคลากรผู้จะปฏิบัติงานในด้านการประมวลผลข้อมูล ($\bar{X} = 3.82$) ปัญหารองลงไป ได้แก่ ขาดบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ในการประมวลผลข้อมูล ($\bar{X} = 3.57$) และปัญหาน้อยที่สุด ได้แก่ การประมวลผลข้อมูลไม่ครบถ้วน ($\bar{X} = 3.07$)

ตารางที่ 6 ปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน ชั้นคลังข้อมูล

คลังข้อมูล	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ ปัญหา
1. ขาดเจ้าหน้าที่ที่จะปฏิบัติงานคลังข้อมูล	3.50	0.64	ปานกลาง
2. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานคลังข้อมูลไม่มีความรู้ ความเข้าใจในคลังข้อมูลดีพอ	4.03	0.75	มาก
3. ไม่มีการจำแนก จัดหมวดหมู่ในคลังข้อมูล อย่างเป็นระบบ	3.53	0.64	มาก
4. ไม่มีการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลที่จัดเก็บไว้แล้ว ให้เป็นปัจจุบันและทันสมัย	4.03	0.75	มาก
รวม	3.06	0.63	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่า ปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน ชั้นคลังข้อมูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.06$) ปัญหาที่สำคัญที่สุด ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานคลังข้อมูล ไม่มีความรู้ความเข้าใจในคลังข้อมูลดีพอ ($\bar{x} = 4.03$) และไม่มีการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลที่จัดเก็บไว้แล้วให้เป็นปัจจุบันและทันสมัย ($\bar{x} = 4.03$) ปัญหารองลงไป ได้แก่ ไม่มีการจำแนก จัดหมวดหมู่คลังข้อมูลอย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 3.53$) และปัญหาน้อยที่สุด ได้แก่ ขาดเจ้าหน้าที่ที่จะปฏิบัติงานคลังข้อมูล ($\bar{x} = 3.50$)

ตารางที่ 7 ปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ ปัญหา
1. ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ ความเข้าใจในการ วิเคราะห์ข้อมูล	4.10	0.77	มาก
2. ไม่มีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล	2.60	0.64	ปานกลาง
3. ไม่มีการชี้แจงการวิเคราะห์ข้อมูลให้แก่บุคลากร ที่จะปฏิบัติงาน	2.82	0.61	ปานกลาง
4. ไม่มีงบประมาณสนับสนุนในการปฏิบัติงาน ในการวิเคราะห์ข้อมูล	2.46	0.65	น้อย
รวม	3.60	0.67	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า ปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.60) ปัญหาที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์ข้อมูล ($\bar{x}$ = 4.10) ปัญหารองลงไป ได้แก่ ไม่มีการชี้แจงการวิเคราะห์ข้อมูล ให้แก่บุคลากรที่จะปฏิบัติงาน ($\bar{x}$ = 2.82) และปัญหาน้อยที่สุด ได้แก่ ไม่มีงบประมาณสนับสนุนในการปฏิบัติงานในการวิเคราะห์ข้อมูล ($\bar{x}$ = 2.46)

ตารางที่ 8 ปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน ขั้นการนำข้อมูลไปใช้

การนำข้อมูลไปใช้	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ ปัญหา
1. ไม่มีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการตัดสินใจ	3.21	0.61	ปานกลาง
2. ข้อมูลที่มีอยู่ไม่มีประสิทธิภาพในการตัดสินใจ	3.75	0.68	มาก
3. ไม่มีการแจ้งหรือประชาสัมพันธ์ให้บุคลากร ในหน่วยงานทราบว่า มีข้อมูลที่จะใช้ประโยชน์ ในการทำงาน	2.92	0.68	ปานกลาง
4. ข้อมูลไม่สะดวกและยากต่อการนำไปใช้	3.46	0.63	ปานกลาง
5. ข้อมูลไม่เพียงพอต่อการนำไปใช้ประโยชน์ ในการตัดสินใจ	3.42	0.64	ปานกลาง
รวม	3.39	0.71	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 พบว่า ปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน ขั้นการนำข้อมูลไปใช้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.39) ปัญหาที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ข้อมูลที่มีอยู่ไม่มีประสิทธิภาพในการตัดสินใจ ($\bar{x}$ = 3.75) ปัญหารองลงไป ได้แก่ ข้อมูลไม่สะดวกและยากต่อการนำไปใช้ ($\bar{x}$ = 3.46) และปัญหาน้อยที่สุด ได้แก่ ไม่มีการแจ้งหรือประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรในหน่วยงานทราบว่า มีข้อมูลที่จะใช้ประโยชน์ในการทำงาน ($\bar{x}$ = 2.92)

จากตารางที่ 2 – 8 ค่า $CV = \frac{SD}{\bar{x}} \times 100$ ของทุกข้อต่ำกว่า 50% แสดงว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ผลการวิเคราะห์ความต้องการข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน

การบริหารโรงเรียน มีงานที่จะต้องปฏิบัติหรือดำเนินการ 6 ด้าน คือ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านธุรการ การเงินและพัสดุ 4) ด้านกิจการนักเรียน 5) ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม 6) ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน แต่ละด้านมีงานที่จะต้องดำเนินการด้านละ 10 งาน รวม 6 ด้าน เป็น 60 งาน อาจกล่าวได้ว่า งานโรงเรียนประกอบด้วย 6 งานใหญ่ 60 งานย่อย

ข้อมูลสารสนเทศสำหรับสนับสนุนการบริหารโรงเรียนแบ่งออกเป็น 5 หมวด คือ 1) ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับนักเรียน 2) ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับครู 3) ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการเรียนการสอน 4) ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่ พืช วัสดุ ครุภัณฑ์ การเงินและงบประมาณ 5) ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม-ชุมชน

การวิเคราะห์ความต้องการข้อมูลสารสนเทศ ผู้วิจัยวิเคราะห์เฉพาะงานใหญ่ ด้วยสาเหตุ 1) งานย่อยมีค่าคะแนนความต้องการต่ำ ค่าคะแนนความถี่ซ้ำกันและมีคะแนนเป็นศูนย์ (0) จำนวนมาก 2) ข้อมูลสารสนเทศ 5 หมวด สำหรับสนับสนุน 6 งานใหญ่ มีรายละเอียดซึ่งต้องใช้ตารางสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล 30 ตาราง เป็นอย่างต่ำ ด้วยเหตุนี้ การวิเคราะห์งานย่อยจึงยากและไม่สะดวก เมื่อวิเคราะห์เสร็จยังมองเห็นภาพรวมของความต้องการข้อมูลสารสนเทศได้ไม่ชัดเจน ผู้วิจัยจึงได้สร้างตารางรวมคะแนนงานย่อย 60 งาน เป็นงานใหญ่ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ การวิเคราะห์จึงสะดวกและง่ายขึ้น วิเคราะห์เสร็จสามารถมองเห็นภาพรวมของความต้องการข้อมูลสารสนเทศได้ชัดเจน

การกำหนดจำนวนข้อมูลสารสนเทศสำหรับจัดเก็บ ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ 1 ใน 3 ของจำนวนข้อมูลสารสนเทศแต่ละหมวด โดยสอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรการศึกษาในโรงเรียน ซึ่งมี 3 ฝ่าย คือ 1) ฝ่ายผู้บริหาร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน 2) ฝ่ายบริหารที่ต้องปฏิบัติกรด้วย ได้แก่ ประธานฝ่าย หัวหน้าหมวดวิชา และหัวหน้าสายชั้น 3) ฝ่ายครูปฏิบัติการ ผู้บริหารโรงเรียนย่อมต้องการข้อมูลสารสนเทศเฉพาะที่สำคัญและจำเป็น ส่วนครูฝ่ายปฏิบัติการต้องการข้อมูลสารสนเทศมากทั้งในด้านปริมาณและรายละเอียด

ตารางที่ 9 ความต้องการข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับนักเรียนในการบริหารโรงเรียน

ที่	ข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับนักเรียน	ความถี่ที่ใช้ในการบริหารโรงเรียน													
		ด้านวิชาการ 10 งาน		ด้านบุคลากร 10 งาน		ด้านธุรการ การเงินและ พัสดุ 10 งาน		ด้านกิจการ นักเรียน 10 งาน		ด้านอาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม 10 งาน		ด้านความ สัมพันธ์กับ ชุมชน 10 งาน		รวม	
		จำนวน ครั้ง	ร้อยละ	จำนวน ครั้ง	ร้อยละ	จำนวน ครั้ง	ร้อยละ	จำนวน ครั้ง	ร้อยละ	จำนวน ครั้ง	ร้อยละ	จำนวน ครั้ง	ร้อยละ		
1	ชื่อ และ ชื่อสกุล	62	3.69	88	5.23	36	2.14	92	5.47	06	0.35	17	1.01	301	17.89
2	เพศ	40	2.38	50	2.97	34	2.02	60	3.57	04	0.23	11	0.65	199	11.82
3	วัน เดือน ปีเกิด	27	1.60	35	2.08	31	1.84	46	2.73	01	0.05	07	0.41	147	8.71
4	เชื้อชาติและสัญชาติ	18	1.07	37	2.20	29	1.72	43	2.55	01	0.05	07	0.41	135	8.00
5	ศาสนา	24	1.42	34	2.02	26	1.54	44	2.61	01	0.05	07	0.41	136	8.05
6	ส่วนสูงและน้ำหนัก	19	1.13	22	1.30	10	0.59	36	2.14	-	-	04	0.23	91	5.39
7	ภูมิลำเนา	15	0.89	37	2.20	14	0.83	30	1.78	-	-	18	1.07	114	6.77
8	ที่อยู่ปัจจุบัน	17	1.01	42	2.50	19	1.13	45	2.67	-	-	18	1.07	141	8.38
9	ความสนใจกิจกรรมเสริมหลักสูตร	81	4.82	42	2.50	23	1.36	54	3.21	04	0.23	19	1.13	223	13.25
10	ความสามารถพิเศษ	66	3.92	48	2.85	23	1.36	80	4.76	06	0.35	26	1.54	249	14.78
11	ทุนการศึกษาหรือรางวัลที่เคยได้รับ	28	1.66	32	1.90	24	1.42	49	2.91	01	0.05	12	0.71	146	8.65
12	ที่อยู่ปัจจุบันของบิดา มารดาหรือผู้ปกครอง	15	0.89	29	1.72	15	0.89	38	2.26	-	-	15	0.89	112	6.65
13	สถานภาพของบิดา มารดา	12	0.71	24	1.42	13	0.77	53	3.15	-	-	11	0.65	113	6.70
14	อาชีพของบิดา มารดา	15	0.89	26	1.54	12	0.71	50	2.97	01	0.05	11	0.65	115	6.81

ที่	ข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับนักเรียน	ความถี่ที่ใช้ในการบริหารโรงเรียน												รวม	
		ด้านวิชาการ 10 งาน		ด้านบุคลากร 10 งาน		ด้านธุรการ การเงินและ พัสดุ 10 งาน		ด้านกิจการ นักเรียน 10 งาน		ด้านอาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม 10 งาน		ด้านความ สัมพันธ์กับ ชุมชน 10 งาน			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
15	รายได้ของบิดา มารดา	16	0.95	19	1.13	12	0.71	43	2.55	-	-	08	0.47	98	5.81
16	จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาที่กำลัง ศึกษาอยู่	11	0.65	16	0.95	14	0.83	44	2.61	01	0.05	06	0.35	92	5.44
17	ข้อมูลเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียน	42	2.50	66	3.92	24	1.42	72	4.28	10	0.59	17	1.01	231	13.72
18	สถิติการมาเรียนของนักเรียน	39	2.32	45	2.67	24	1.42	47	2.79	02	0.11	10	0.59	167	9.90
19	จำนวนนักเรียน จำนวนชั้นเรียนและเพศ	43	2.55	21	1.25	35	2.08	13	0.77	14	0.83	05	0.29	131	7.77
20	อัตราส่วนนักเรียน : ห้อง	58	3.45	24	1.42	40	2.38	08	0.47	31	1.84	-	-	161	9.56
21	จำนวนนักเรียน : ห้อง	58	3.45	20	1.19	59	3.51	08	0.47	36	2.14	-	-	181	10.76
22	จำนวนนักเรียนที่สำเร็จหลักสูตร	34	2.02	32	1.90	23	1.36	07	0.41	01	0.05	05	0.29	102	6.03
23	จำนวนนักเรียนที่ออกกระหว่างปี จำนวน ตามชั้นเรียนและสาเหตุที่ออก	31	1.84	11	0.65	30	1.78	09	0.53	-	-	02	0.11	83	4.91
24	จำนวนนักเรียนและสภาพปัญหาของนักเรียน	54	3.21	46	2.67	28	1.66	41	2.44	03	0.17	18	1.07	190	11.22
25	จำนวนนักเรียน และประเภทอุบัติเหตุที่เกิด ขึ้นกับนักเรียน	23	1.36	24	1.42	26	1.54	13	0.77	18	1.07	08	0.47	112	6.63

จากตารางที่ 9 พบว่า ความต้องการข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับนักเรียนในการบริหารโรงเรียน โดยภาพรวมข้อมูลที่ต้องการใช้ในการบริหารโรงเรียนมากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลชื่อและชื่อสกุล (ความถี่ 301 ร้อยละ 17.89) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลความสามารถพิเศษ (ความถี่ 249 ร้อยละ 14.78) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลจำนวนนักเรียนที่ออกระหว่างปี จำแนกตามชั้นเรียนและสาเหตุที่ออก (ความถี่ 83 ร้อยละ 4.91)

การบริหารงานด้านวิชาการ ข้อมูลที่ต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลความสนใจกิจกรรมเสริมหลักสูตร (ความถี่ 81 ร้อยละ 4.82) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลความสามารถพิเศษ (ความถี่ 66 ร้อยละ 3.92) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลจำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาที่กำลังศึกษาอยู่ (ความถี่ 11 ร้อยละ 0.65)

การบริหารงานด้านบุคลากร ข้อมูลที่ต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลชื่อและชื่อสกุล (ความถี่ 88 ร้อยละ 5.23) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียน (ความถี่ 66 ร้อยละ 3.92) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลจำนวนนักเรียนที่ออกระหว่างปี จำแนกตามชั้นเรียนและสาเหตุที่ออก (ความถี่ 11 ร้อยละ 0.65)

การบริหารงานด้านธุรการ การเงินและพัสดุ ข้อมูลที่ต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลจำนวนนักเรียน : ห้อง (ความถี่ 59 ร้อยละ 3.51) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลอัตราส่วนนักเรียน : ห้อง (ความถี่ 40 ร้อยละ 2.38) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลสวนสูงและน้ำหนัก (ความถี่ 10 ร้อยละ 0.59)

การบริหารงานด้านกิจการนักเรียน ข้อมูลที่ต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลชื่อและชื่อสกุล (ความถี่ 92 ร้อยละ 5.47) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลความสามารถพิเศษ (ความถี่ 80 ร้อยละ 4.76) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลจำนวนนักเรียนที่สำเร็จหลักสูตร (ความถี่ 07 ร้อยละ 0.41)

การบริหารงานด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม ข้อมูลที่ต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลจำนวนนักเรียน : ห้อง (ความถี่ 36 ร้อยละ 2.14) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลอัตราส่วนนักเรียน : ห้อง (ความถี่ 31 ร้อยละ 1.84) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูล วัน เดือน ปีเกิด ข้อมูลเชื้อชาติ และสัญชาติ ข้อมูลศาสนา ข้อมูลทุนการศึกษา หรือรางวัลที่เคยได้รับ ข้อมูลอาชีพของบิดา มารดา ข้อมูลจำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาที่กำลังศึกษาอยู่ และข้อมูลจำนวนนักเรียนที่สำเร็จหลักสูตร (ความถี่ 01 ร้อยละ 0.05)

การบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ข้อมูลที่ต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลความสามารถพิเศษ (ความถี่ 26 ร้อยละ 1.54) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลความสนใจในกิจกรรมเสริมหลักสูตร (ความถี่ 19 ร้อยละ 1.13) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลจำนวนนักเรียนที่ออกระหว่างปี จำแนกตามชั้นเรียนและสาเหตุที่ออก (ความถี่ 02 ร้อยละ 0.11)

ตารางที่ 10 ความต้องการข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับครูในการบริหารโรงเรียน

ที่	ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับครู	ความถี่ที่ใช้ในการบริหารโรงเรียน											
		ด้านวิชาการ 10 งาน		ด้านบุคลากร 10 งาน		ด้านธุรการ การเงินและพัสดุ 10 งาน		ด้านกิจการ นักเรียน 10 งาน		ด้านอาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม 10 งาน		ด้านความ สัมพันธ์กับ ชุมชน 10 งาน	
		จำนวน ครั้ง	ร้อยละ	จำนวน ครั้ง	ร้อยละ	จำนวน ครั้ง	ร้อยละ	จำนวน ครั้ง	ร้อยละ	จำนวน ครั้ง	ร้อยละ	จำนวน ครั้ง	ร้อยละ
1	ชื่อและสกุล	84	5.00	68	4.04	47	2.79	21	1.25	06	0.35	12	0.71
2	เพศ	20	1.19	43	2.55	35	2.08	12	0.71	01	0.05	10	0.59
3	วัน เดือน ปีเกิด	17	1.01	28	1.66	31	1.84	03	0.17	-	-	06	0.35
4	เลขประจำตำแหน่ง	26	1.54	39	2.32	38	2.26	06	0.35	04	0.23	05	0.29
5	ตำแหน่งระดับชั้นและเงินเดือน	34	2.02	44	2.61	68	4.04	06	0.35	01	0.05	04	0.23
6	วุฒิการศึกษา	75	4.46	46	2.73	38	2.26	20	1.19	05	0.29	11	0.65
7	วิชาเอก และวิชาที่ถนัด	102	6.07	53	3.15	26	1.54	17	1.01	07	0.41	10	0.59
8	ภูมิลำเนา	07	0.41	29	1.72	22	1.30	04	0.23	01	0.05	03	0.17
9	ที่อยู่ปัจจุบัน	07	0.41	29	1.72	15	0.89	06	0.35	01	0.05	34	2.02
10	ระยะทางที่เดินทางมาโรงเรียน	11	0.65	18	1.07	05	0.29	02	0.11	-	-	03	0.17
11	สถานภาพสมรส	05	0.29	21	1.25	19	1.13	01	0.05	01	0.05	01	0.05
12	จำนวนบุตร	04	0.23	26	1.54	19	1.13	02	0.11	01	0.05	01	0.05
13	การศึกษารอบรมเพิ่มเติม	56	3.33	46	2.73	22	1.30	18	1.07	03	0.17	09	0.53
14	ความสามารถพิเศษ	80	4.76	44	2.61	17	1.01	25	1.48	10	0.59	18	1.07
												194	11.52

ที่	ข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับครู	ความถี่ที่ใช้ในการบริหารโรงเรียน												รวม	
		ด้านวิชาการ 10 งาน		ด้านบุคลากร 10 งาน		ด้านธุรการ การเงินและ พัสดุ 10 งาน		ด้านกิจการ นักเรียน 10 งาน		ด้านอาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม 10 งาน		ด้านความ สัมพันธ์กับ ชุมชน 10 งาน			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
15	กิจกรรมในโรงเรียนที่สนใจ	60	3.57	48	2.85	11	0.65	29	1.72	08	0.47	22	1.30	178	10.56
16	ความผิดทางวินัย	13	0.77	43	2.55	24	1.42	13	0.77	01	0.05	04	0.23	98	5.79
17	การมาสาย ลา กิจ และลาป่วย	15	0.89	48	2.85	32	1.90	10	0.59	01	0.05	02	0.11	108	6.39
18	จำนวนปีที่ทำการสอน	39	2.32	36	2.14	30	1.78	05	0.29	01	0.05	01	0.05	112	6.63
19	วิชาที่สอนและงานที่ปฏิบัติ	96	5.71	62	3.69	31	1.84	16	0.95	15	0.89	33	1.96	253	15.04
20	ชั้นที่สอนและจำนวนคาบที่สอนต่อสัปดาห์	74	4.40	37	2.20	25	1.48	05	0.29	08	0.47	01	0.05	150	8.89
21	สถิติการเลื่อนขั้นเงินเดือน	16	0.95	32	1.90	28	1.66	04	0.23	01	0.05	01	0.05	82	4.84
22	โรงเรียนเดิมที่เคยสอน	12	0.71	50	2.97	24	1.42	06	0.35	01	0.05	16	0.95	109	6.45
23	ลักษณะการเดินทางมาโรงเรียน	19	1.13	45	2.67	37	2.20	-	-	01	0.05	07	0.40	109	6.45
24	อายุเฉลี่ยของครู	09	0.53	21	1.25	10	0.59	02	0.11	-	-	-	-	42	2.48
25	จำนวนครู จำแนกตามวิชาเอก โท	61	3.63	30	1.78	19	1.13	02	0.11	-	-	-	-	112	6.65

จากตารางที่ 10 พบว่า ความต้องการข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับครู ในการบริหารโรงเรียน โดยภาพรวมข้อมูลที่ต้องการใช้ในการบริหารโรงเรียนมากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลวิชาที่สอนและงานที่ปฏิบัติ (ความถี่ 253 ร้อยละ 15.04) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลชื่อและสกุล (ความถี่ 238 ร้อยละ 14.14) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลระยะทางที่เดินทางมาโรงเรียน (ความถี่ 39 ร้อยละ 2.29)

การบริหารงานด้านวิชาการ ข้อมูลที่ต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลวิชาเอกและวิชาที่ถนัด (ความถี่ 102 ร้อยละ 6.07) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลวิชาที่สอนและงานที่ปฏิบัติ (ความถี่ 96 ร้อยละ 5.71) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลจำนวนบุตร (ความถี่ 04 ร้อยละ 0.23)

การบริหารงานด้านบุคลากร ข้อมูลที่ต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลชื่อและสกุล (ความถี่ 68 ร้อยละ 4.04) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลวิชาเอกและวิชาที่ถนัด (ความถี่ 53 ร้อยละ 3.15) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลระยะทางที่เดินทางมาโรงเรียน (ความถี่ 18 ร้อยละ 1.07)

การบริหารงานด้านธุรการ การเงินและพัสดุ ข้อมูลที่ต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลตำแหน่งระดับชั้นและเงินเดือน (ความถี่ 68 ร้อยละ 4.04) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลชื่อและสกุล (ความถี่ 47 ร้อยละ 2.79) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลระยะทางที่เดินทางมาโรงเรียน (ความถี่ 05 ร้อยละ 0.29)

การบริหารงานด้านกิจการนักเรียน ข้อมูลที่ต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลกิจกรรมในโรงเรียนที่สนใจ (ความถี่ 29 ร้อยละ 1.72) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลความสามารถพิเศษ (ความถี่ 25 ร้อยละ 1.48) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลสถานภาพสมรส (ความถี่ 01 ร้อยละ 0.05)

การบริหารงานด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ข้อมูลที่ต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลวิชาที่สอนและงานที่ปฏิบัติ (ความถี่ 15 ร้อยละ 0.89) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลความสามารถพิเศษ (ความถี่ 10 ร้อยละ 0.59) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลเพศ, ข้อมูลตำแหน่งระดับชั้นและเงินเดือน, ข้อมูลภูมิลำเนา, ข้อมูลที่อยู่ปัจจุบัน, ข้อมูลสถานภาพสมรส, ข้อมูลจำนวนบุตร, ข้อมูลความผิดทางวินัย, ข้อมูลการมาสาย ลาพัก และลาป่วย, ข้อมูลจำนวนปีที่ทำการสอน, ข้อมูลสถิติการเลื่อนขั้นเงินเดือน, ข้อมูลโรงเรียนเดิมที่เคยสอน และข้อมูลลักษณะการเดินทางมาโรงเรียน (ความถี่ 01 ร้อยละ 0.05)

การบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ข้อมูลที่ต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลที่อยู่ปัจจุบัน (ความถี่ 34 ร้อยละ 2.02) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลวิชาที่สอนและงานที่ปฏิบัติ (ความถี่ 33 ร้อยละ 1.96) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลสถานภาพสมรส, ข้อมูลจำนวนบุตร,

ข้อมูลจำนวนปีที่ทำการสอน, ข้อมูลชั้นที่สอนและจำนวนคาบที่สอนต่อสัปดาห์ และข้อมูลสถิติการเลื่อนขั้นเงินเดือน (ความถี่ 01 ร้อยละ 0.05)

ตารางที่ 11 ความต้องการข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการเรียนการสอนในการบริหารโรงเรียน

ที่	ข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	ความถี่ที่ใช้ในการบริหารโรงเรียน													
		ด้านวิชาการ 10 งาน		ด้านบุคลากร การเงินและ พัสดุ 10 งาน		ด้านกิจการ นักเรียน 10 งาน		ด้านอาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม 10 งาน		ด้านความ สัมพันธ์กับ ชุมชน 10 งาน		รวม			
		ประจําปี	เฉลี่ย	ประจําปี	เฉลี่ย	ประจําปี	เฉลี่ย	ประจําปี	เฉลี่ย	ประจําปี	เฉลี่ย				
1	แผนการเรียนการสอน	123	7.32	86	5.11	64	3.80	74	4.40	73	4.34	85	5.05	505	30.02
2	จำนวนนักเรียนจำนวนตามแผนการเรียน	67	3.98	21	1.25	23	1.36	18	1.07	17	1.01	19	1.13	165	9.80
3	แหล่งวิทยาการต่างในชุมชน	42	2.50	25	1.48	11	0.65	14	0.83	01	0.05	24	1.42	117	6.93
4	การใช้แหล่งวิทยาการต่างๆ	48	2.85	24	1.42	18	1.07	18	1.07	01	0.05	31	1.84	140	8.30
5	จำนวนนักเรียนที่ส่งไปใช้แหล่งวิทยาการ ในชุมชน	29	1.72	11	0.65	17	1.01	06	0.35	-	-	20	1.19	83	4.92
6	ระบบการวัดและประเมินผล	54	3.21	45	2.67	26	1.54	20	1.19	01	0.05	08	0.47	154	9.13
7	การประเมินผล จำนวนเป็นรายวิชา	69	4.10	25	1.48	27	1.60	17	1.01	01	0.05	08	0.47	147	8.71
8	การสะท้อนผลเสริม จำนวนตามชั้นเรียน เป็นภาคเรียน	63	3.75	31	1.84	14	0.83	22	1.30	01	0.05	04	0.23	135	8.00
9	การศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ ของนักเรียนที่สำเร็จหลักสูตรแต่ละปี	33	1.96	32	1.90	13	0.77	19	1.13	01	0.05	09	0.53	107	6.38
10	จำนวนครูตามเกณฑ์ที่ควรมี	73	4.34	39	2.32	31	1.84	07	0.41	13	0.77	05	0.29	168	9.97

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ที่	ข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	ความถี่ที่ใช้ในการบริหารโรงเรียน												รวม	
		ด้านวิชาการ 10 งาน		ด้านบุคลากร 10 งาน		ด้านธุรการ การเงินและ พัสดุ 10 งาน		ด้านกิจการ นักเรียน 10 งาน		ด้านอาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม 10 งาน		ด้านความ สัมพันธ์กับ ชุมชน 10 งาน			
		ปีงบประมาณ 2562	ปีงบประมาณ 2563	ปีงบประมาณ 2562	ปีงบประมาณ 2563	ปีงบประมาณ 2562	ปีงบประมาณ 2563	ปีงบประมาณ 2562	ปีงบประมาณ 2563	ปีงบประมาณ 2562	ปีงบประมาณ 2563	ปีงบประมาณ 2562	ปีงบประมาณ 2563	ปีงบประมาณ 2562	ปีงบประมาณ 2563
11	จำนวนครูจำนวนตามหมวดวิชา	70	4.16	32	1.90	25	1.90	05	0.29	01	0.05	05	0.29	138	8.59
12	จำนวนครูจำนวนตามวิชาที่สอนและ จำนวนคาบที่สอน	94	5.59	39	2.32	22	2.30	04	0.23	15	0.89	03	0.17	177	11.50
13	อัตราส่วนครู : นักเรียน จำนวนตามชั้นเรียน	85	5.05	40	2.38	26	1.90	04	0.23	21	1.25	03	0.17	179	10.98
14	จำนวนคาบที่ครูเข้าสอนและไม่เข้าสอน	68	4.04	24	1.42	22	1.30	03	0.17	03	0.17	01	0.05	121	7.15
15	การสอนจำนวนตามหมวดวิชา	69	4.10	23	1.36	13	0.77	11	0.65	03	0.17	01	0.05	120	7.10
16	จำนวนห้องเรียนและจำนวนนักเรียน จำนวนตามชั้นเรียน	72	4.28	27	1.60	24	1.42	07	0.41	30	1.78	07	0.41	167	9.90
17	จำนวนนักเรียนที่ให้บริการแนะแนว	38	2.26	43	2.55	14	0.83	14	0.83	07	0.41	06	0.35	122	7.23
18	จำนวนนักเรียนที่ให้บริการห้องสมุด	45	2.67	18	1.07	15	0.89	13	0.77	08	0.47	05	0.29	104	6.16
19	จำนวนนักเรียนที่ให้บริการห้องพยาบาล ของโรงเรียน	14	0.83	22	1.30	16	0.95	13	0.77	13	0.77	03	0.17	81	4.79
20	จำนวนหนังสือจำนวนตามประเภทที่ใช้ บริการของห้องสมุด	30	1.78	12	0.71	12	0.71	04	0.23	06	0.35	06	0.35	70	4.13

จากตารางที่ 11 พบว่า ความต้องการข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในการบริหารโรงเรียน โดยภาพรวม ข้อมูลที่ต้องการใช้ในการบริหารโรงเรียนมากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลแผนการเรียนการสอน (ความถี่ 505 ร้อยละ 30.02) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลอัตราส่วนครู : นักเรียน จำแนกตามชั้นเรียน (ความถี่ 179 ร้อยละ 10.98) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลจำนวนหนังสือ จำแนกตามประเภทที่ใช้บริการของห้องสมุด (ความถี่ 70 ร้อยละ 4.13)

การบริหารงานด้านวิชาการ ข้อมูลที่ต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลแผนการเรียนการสอน (ความถี่ 123 ร้อยละ 7.32) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลจำนวนครู จำแนกตามวิชาที่สอนและจำนวนคาบที่สอน (ความถี่ 94 ร้อยละ 5.59) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลจำนวนนักเรียนที่ใช้บริการห้องพยาบาลของโรงเรียน (ความถี่ 14 ร้อยละ 0.83)

การบริหารงานด้านบุคลากร ข้อมูลที่ต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลแผนการเรียนการสอน (ความถี่ 86 ร้อยละ 5.11) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลระบบการวัดและประเมินผล (ความถี่ 45 ร้อยละ 2.67) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลจำนวนนักเรียนที่ส่งไปให้แหล่งวิทยาการในชุมชน (ความถี่ 11 ร้อยละ 0.65)

การบริหารงานด้านธุรการ การเงินและพัสดุ ข้อมูลที่ต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลแผนการเรียนการสอน (ความถี่ 64 ร้อยละ 3.80) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลการประเมินผล จำแนกเป็นรายวิชา (ความถี่ 27 ร้อยละ 1.60) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลแหล่งวิทยาการต่างๆ ในชุมชน (ความถี่ 11 ร้อยละ 0.65)

การบริหารงานด้านกิจการนักเรียน ข้อมูลที่ต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลแผนการเรียนการสอน (ความถี่ 74 ร้อยละ 4.40) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลการสอนซ่อมเสริม จำแนกตามชั้นเรียนเป็นภาคเรียน (ความถี่ 22 ร้อยละ 1.30) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลจำนวนคาบที่ครูเข้าสอนและไม่เข้าสอน (ความถี่ 03 ร้อยละ 0.17)

การบริหารงานด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ข้อมูลที่ต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลแผนการเรียนการสอน (ความถี่ 73 ร้อยละ 4.34) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลจำนวนห้องเรียนและจำนวนนักเรียน จำแนกตามชั้นเรียน (ความถี่ 30 ร้อยละ 1.78) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลแหล่งวิทยาการต่างๆ ในชุมชน ข้อมูลการใช้แหล่งวิทยาการต่างๆ ข้อมูลระบบการวัดและประเมินผล ข้อมูลการประเมินผล จำแนกเป็นรายวิชา ข้อมูลการสอนซ่อมเสริม จำแนกตามชั้นเรียนเป็นภาคเรียน ข้อมูลการศึกษาค้นคว้า และการประกอบอาชีพของนักเรียนที่สำเร็จหลักสูตรแต่ละปี และข้อมูลจำนวนครู จำแนกตามหมวดวิชา (ความถี่ 01 ร้อยละ 0.05)

การบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ข้อมูลที่ต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลแผนการเรียนการสอน (ความถี่ 85 ร้อยละ 5.05) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลการใช้แหล่งวิทยาการต่างๆ (ความถี่ 31 ร้อยละ 1.84) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลจำนวนคาบที่ครูเข้าสอนและไม่เข้าสอน และข้อมูลการสอน จำแนกตามหมวดวิชา (ความถี่ 01 ร้อยละ 0.05)

ตารางที่ 12 ความต้องการข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่ พัสดุ ครุภัณฑ์ การเงินและงบประมาณ ในการบริหารโรงเรียน

ที่	ข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับอาคารสถานที่ พัสดุ ครุภัณฑ์ การเงินและงบประมาณ	ความถี่ที่ใช้ในการบริหารโรงเรียน										รวม	
		ด้านวิชาการ 10 งาน		ด้านบุคลากร 10 งาน		ด้านธุรการ การเงินและ พัสดุ 10 งาน		ด้านกิจการ นักเรียน 10 งาน		ด้านอาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม 10 งาน		ด้านความ สัมพันธ์กับ ชุมชน 10 งาน	
		รายเดือน	รายปี	รายเดือน	รายปี	รายเดือน	รายปี	รายเดือน	รายปี	รายเดือน	รายปี	รายเดือน	รายปี
1	บริเวณแสดงที่ตั้งหรือสิ่งก่อสร้าง ติดบริเวณโรงเรียน	21	1.25	24	1.42	26	1.54	03	0.17	53	3.15	18	1.07
2	ประวัติ สภาพและแผนผังอาคารเรียน และอาคารประกอบ	10	0.59	14	0.83	24	1.42	-	-	58	3.45	14	0.83
3	ประวัติและสภาพบ้านพักนักเรียนโรงเรียน	02	0.11	15	0.89	17	1.01	-	-	25	1.48	08	0.47
4	สถิติ ได้ะ เก้าอี้ ขำชุด เป็นรายเดือน	05	0.29	05	0.29	32	1.90	-	-	13	0.77	04	0.23
5	สถิติ ครุภัณฑ์ที่ซื้อในรอบปี	24	1.42	08	0.47	39	2.32	02	0.11	10	0.59	04	0.23
6	จำนวนห้องปฏิบัติการ หรือห้องประจำวิชา	45	2.67	13	0.77	25	1.48	09	0.53	38	2.26	13	0.77
7	จำนวนหนังสือและสื่อการเรียนจำแนก ตามประเภทและรายวิชา	39	2.32	07	0.41	25	1.48	06	0.35	02	0.11	09	0.53
8	ตารางการใช้ห้อง	46	2.73	12	0.71	10	0.59	07	0.41	21	1.25	06	0.35
9	จำนวนโต๊ะ เก้าอี้ แยกครูและนักเรียน	20	1.19	10	0.59	39	2.32	-	-	09	0.53	-	-
10	จำนวนครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์	31	1.84	07	0.41	39	2.32	03	0.17	11	0.65	07	0.41
												88	5.20
												102	6.04
												78	4.63
												98	5.80

ความถี่ที่ใช้ในการบริหารโรงเรียน													
ที่	ข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับอาคารสถานที่ พัสดุ ครุภัณฑ์ การเงินและงบประมาณ												
	ด้านวิชาการ 10 งาน		ด้านบุคลากร 10 งาน		ด้านธุรการ การเงินและ พัสดุ 10 งาน		ด้านกิจการ นักเรียน 10 งาน		ด้านอาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม 10 งาน		ด้านความ สัมพันธ์กับ ชุมชน 10 งาน		รวม
	บุคลากร	วัสดุ	บุคลากร	วัสดุ	บุคลากร	วัสดุ	บุคลากร	วัสดุ	บุคลากร	วัสดุ	บุคลากร	วัสดุ	
11	25	1.48	06	0.35	40	2.38	07	0.41	08	0.47	09	0.53	95
12	24	1.42	08	0.47	40	2.38	05	0.29	16	0.95	09	0.53	102
13	16	0.95	04	0.23	44	2.61	-	-	10	0.59	07	0.41	81
14	15	0.89	06	0.35	39	2.32	06	0.35	13	0.77	13	0.77	92
15	09	0.53	07	0.41	36	2.14	-	-	17	1.01	08	0.47	77
16	06	0.35	07	0.41	24	1.42	03	0.17	29	1.72	09	0.53	78
17	07	0.41	11	0.65	31	1.84	03	0.17	36	2.14	14	0.83	102
18	06	0.35	17	1.01	30	1.78	05	0.29	30	1.78	14	0.83	102
19	06	0.35	13	0.77	23	1.36	01	0.05	19	1.13	08	0.47	70
20	06	0.35	14	0.83	23	1.36	03	0.17	29	1.72	03	0.17	78
21	14	0.83	16	0.95	39	2.32	16	0.95	19	1.13	12	0.71	116

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ที่	ข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับอาคารสถานที่ พัสดุ ครุภัณฑ์ การเงินและงบประมาณ	ความถี่ที่ใช้ในการบริหารโรงเรียน										รวม			
		ด้านวิชาการ 10 งาน		ด้านบุคลากร 10 งาน		ด้านธุรการ การเงินและ พัสดุ 10 งาน		ด้านกิจการ นักเรียน 10 งาน		ด้านอาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม 10 งาน		ด้านความ สัมพันธ์กับ ชุมชน 10 งาน			
		ปีงบประมาณ 2562	ปีงบประมาณ 2563	ปีงบประมาณ 2562	ปีงบประมาณ 2563	ปีงบประมาณ 2562	ปีงบประมาณ 2563	ปีงบประมาณ 2562	ปีงบประมาณ 2563	ปีงบประมาณ 2562	ปีงบประมาณ 2563	ปีงบประมาณ 2562	ปีงบประมาณ 2563		
22	งบประมาณที่โรงเรียนได้รับจัดสรร	30	1.78	19	1.13	33	1.96	46	2.73	43	2.55	42	2.50	213	12.65
23	ทุนการศึกษาที่ได้รับบริจาค	19	1.13	08	0.47	15	0.89	24	1.42	06	0.35	12	0.71	84	5.97
24	จำนวนสิ่งของที่ได้รับบริจาค	17	1.01	06	0.35	11	0.65	14	0.83	01	0.05	11	0.65	60	3.54
25	เงินบริจาคตามวัตถุประสงค์	22	1.30	05	0.29	14	0.83	20	1.19	05	0.29	10	0.59	76	4.49

จากตารางที่ 12 พบว่า ความต้องการข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่ พัสต
ครุภัณฑ์ การเงินและงบประมาณ ในการบริหารโรงเรียน โดยภาพรวม ข้อมูลที่ต้องการใช้ในการบริหาร
โรงเรียนมากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลงบประมาณที่โรงเรียนได้รับจัดสรร (ความถี่ 213 ร้อยละ 12.65)
รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลบริเวณแสดงที่ตั้งหรือสิ่งก่อสร้างติดบริเวณโรงเรียน (ความถี่ 145 ร้อยละ 8.60)
และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลสถิติ โต๊ะ เก้าอี้ ขำรดเป็นรายเดือน (ความถี่ 59 ร้อยละ
3.48)

การบริหารงานด้านวิชาการ ข้อมูลที่ต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลตารางการใช้ห้อง
(ความถี่ 46 ร้อยละ 2.73) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลจำนวนห้องปฏิบัติการหรือห้องประจำวิชา (ความถี่ 45
ร้อยละ 2.67) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลประวัติและสภาพบ้านพักนักการภารโรง
(ความถี่ 02 ร้อยละ 0.11)

การบริหารงานด้านบุคลากร ข้อมูลที่ต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลบริเวณแสดงที่ตั้งหรือ
สิ่งก่อสร้างติดบริเวณโรงเรียน (ความถี่ 24 ร้อยละ 1.42) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลงบประมาณที่โรงเรียน
ได้รับจัดสรร (ความถี่ 19 ร้อยละ 1.13) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลจำนวนครุภัณฑ์
สำนักงาน (ความถี่ 04 ร้อยละ 0.23)

การบริหารงานด้านธุรการ การเงินและพัสดุ ข้อมูลที่ต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลจำนวน
ครุภัณฑ์สำนักงาน (ความถี่ 44 ร้อยละ 2.61) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลจำนวนครุภัณฑ์ห้องสมุด และ
ข้อมูลจำนวนครุภัณฑ์และเวชภัณฑ์ห้องพยาบาล (ความถี่ 40 ร้อยละ 2.38) และข้อมูลที่ต้องการใช้
น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลตารางการใช้ห้อง (ความถี่ 10 ร้อยละ 0.59)

การบริหารงานด้านกิจการนักเรียน ข้อมูลที่ต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลงบประมาณที่
โรงเรียนได้รับจัดสรร (ความถี่ 46 ร้อยละ 2.73) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลทุนการศึกษาที่ได้รับบริจาค
(ความถี่ 24 ร้อยละ 1.42) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลอัตราส่วนจำนวนครู : ห้องน้ำ
ห้องส้วม (ความถี่ 01 ร้อยละ 0.05)

การบริหารงานด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ข้อมูลที่ต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ ข้อมูล
ประวัติสภาพและแผนผังอาคารเรียนและอาคารประกอบ (ความถี่ 58 ร้อยละ 3.45) รองลงไป ได้แก่
ข้อมูลบริเวณแสดงที่ตั้งหรือสิ่งก่อสร้างติดบริเวณโรงเรียน (ความถี่ 53 ร้อยละ 3.15) และข้อมูลที่
ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลจำนวนสิ่งของที่ได้รับบริจาค (ความถี่ 01 ร้อยละ 0.05)

การบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ข้อมูลที่ต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ ข้อมูล
งบประมาณที่โรงเรียนได้รับจัดสรร (ความถี่ 42 ร้อยละ 2.50) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลบริเวณแสดงที่ตั้ง
หรือสิ่งก่อสร้างติดบริเวณโรงเรียน (ความถี่ 18 ร้อยละ 1.07) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่
ข้อมูลอัตราส่วนจำนวนนักเรียน : ห้องน้ำ ห้องส้วม (ความถี่ 03 ร้อยละ 0.17)

ตารางที่ 13 ความต้องการข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม - ชุมชนในการบริหารโรงเรียน

ที่	ข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม - ชุมชน	ความถี่ที่ใช้ในการบริหารโรงเรียน												รวม	
		ด้านวิชาการ 10 งาน		ด้านบุคลากร 10 งาน		ด้านธุรกิจ การเงิน และพัสดุ 10 งาน	ด้านกิจการ นักเรียน 10 งาน		ด้านอาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม 10 งาน		ด้านความ สัมพันธ์กับ ชุมชน 10 งาน				
		ปีงบประมาณ 2555	ปีงบประมาณ 2556	ปีงบประมาณ 2557	ปีงบประมาณ 2558		ปีงบประมาณ 2559	ปีงบประมาณ 2560	ปีงบประมาณ 2561	ปีงบประมาณ 2562	ปีงบประมาณ 2563	ปีงบประมาณ 2564			
1	อาชีพในท้องถิ่น	53	39	2.32	16	0.95	30	1.78	05	0.29	27	1.60	170	10.09	
2	วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	64	35	2.08	14	0.83	27	1.60	08	0.47	26	1.54	174	10.32	
3	ผู้นำในท้องถิ่น	19	24	1.42	11	0.65	07	0.41	06	0.35	60	3.57	127	7.53	
4	สถานที่ราชการ	26	12	0.71	07	0.41	07	0.41	06	0.35	26	1.54	84	4.96	
5	จำนวนสถานที่ทางศาสนา	17	13	0.77	11	0.65	09	0.53	-	-	07	0.41	57	3.37	
6	รายละเอียดเกี่ยวกับการคมนาคมในท้องถิ่น	19	13	0.77	09	0.53	01	0.05	07	0.41	06	0.35	55	3.24	
7	รายชื่อและจำนวนโรงเรียนประถมศึกษาและ มัธยมศึกษาที่อยู่ในเขตพื้นที่บริการของ โรงเรียน	24	15	0.89	13	0.77	18	1.07	04	0.23	09	0.35	83	4.73	
8	จำนวนนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาและ มัธยมศึกษาที่อยู่ในเขตพื้นที่บริการของ โรงเรียน	24	16	0.95	12	0.71	14	0.83	02	0.11	07	0.41	75	4.43	
9	จำนวนนักเรียนที่ไปเรียนนอกเขตพื้นที่บริการ ของโรงเรียน	22	11	0.65	08	0.47	11	0.61	-	-	09	0.53	61	3.56	
10	แหล่งอบายมุขและแหล่งเสื่อมโทรม	29	49	2.91	17	1.01	21	1.25	15	0.89	11	0.65	142	8.43	

จากตารางที่ 13 พบว่า ความต้องการข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม – ชุมชน ในการบริหารโรงเรียน โดยภาพรวม ข้อมูลที่ต้องการใช้ในการบริหารโรงเรียนมากที่สุด ได้แก่ ข้อมูล วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น (ความถี่ 174 ร้อยละ 10.32) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลอาชีพในท้องถิ่น (ความถี่ 170 ร้อยละ 10.09) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการคมนาคมในท้องถิ่น (ความถี่ 55 ร้อยละ 3.24)

การบริหารงานด้านวิชาการ ข้อมูลที่ต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น (ความถี่ 64 ร้อยละ 3.80) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลอาชีพในท้องถิ่น (ความถี่ 53 ร้อยละ 3.15) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลจำนวนสถานที่ทางศาสนา (ความถี่ 17 ร้อยละ 1.01)

การบริหารงานด้านบุคลากร ข้อมูลที่ต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลแหล่งอบายมุขและแหล่งเสื่อมโทรม (ความถี่ 49 ร้อยละ 2.91) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลอาชีพในท้องถิ่น (ความถี่ 39 ร้อยละ 2.32) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลนักเรียนที่ไปเรียนนอกเขตพื้นที่บริการของโรงเรียน (ความถี่ 11 ร้อยละ 0.65)

การบริหารงานด้านธุรการ การเงินและพัสดุ ข้อมูลที่ต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลแหล่งอบายมุขและแหล่งเสื่อมโทรม (ความถี่ 17 ร้อยละ 1.01) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลอาชีพในท้องถิ่น (ความถี่ 16 ร้อยละ 0.95) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลสถานที่ราชการ (ความถี่ 07 ร้อยละ 0.41)

การบริหารงานด้านกิจการนักเรียน ข้อมูลที่ต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลอาชีพในท้องถิ่น (ความถี่ 30 ร้อยละ 1.78) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น (ความถี่ 27 ร้อยละ 1.60) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการคมนาคมในท้องถิ่น (ความถี่ 01 ร้อยละ 0.05)

การบริหารงานด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ข้อมูลที่ต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลแหล่งอบายมุขและแหล่งเสื่อมโทรม (ความถี่ 15 ร้อยละ 0.89) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น (ความถี่ 08 ร้อยละ 0.47) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลจำนวนนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่อยู่ในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียน (ความถี่ 02 ร้อยละ 0.11)

การบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ข้อมูลที่ต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลผู้นำในท้องถิ่น (ความถี่ 60 ร้อยละ 3.57) รองลงไป ได้แก่ ข้อมูลอาชีพในท้องถิ่น (ความถี่ 27 ร้อยละ 1.60) และข้อมูลที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการคมนาคมในท้องถิ่น (ความถี่ 06 ร้อยละ 0.35)

จากตารางที่ 9 – 13 สามารถทราบความต้องการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานโรงเรียนแต่ละด้าน ทั้ง 6 ด้าน ข้อมูลใดต้องการใช้เพียงใด จากมากที่สุดไปจนน้อยที่สุด นำข้อมูลเรียงจากความต้องการมากลงมาตามจำนวนที่ต้องการไปเก็บในคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ประโยชน์รวมกัน ดังนี้

1. ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับนักเรียน จำนวน 25 ข้อ จัดเก็บ 8 ข้อ
2. ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับครู จำนวน 25 ข้อ จัดเก็บ 8 ข้อ
3. ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน จำนวน 20 ข้อ จัดเก็บ 7 ข้อ
4. ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่ พัสดุ ครุภัณฑ์ การเงินและงบประมาณ จำนวน 25 ข้อ จัดเก็บ 8 ข้อ
5. ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม – ชุมชน จำนวน 10 ข้อ จัดเก็บ 3 ข้อ

ทั้งนี้ การจัดเก็บอาจเพิ่มหรือลดจำนวนได้ตามความเหมาะสม และตามความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศที่ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าสำคัญต่อการตัดสินใจ ข้อมูลที่มีความต้องการใช้น้อย ผู้มีหน้าที่บริหารแต่ละด้านนำไปจัดเก็บเพื่อสะดวกในการใช้ของตน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อวิเคราะห์สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนวัดจันทรีใน สังกัดสำนักงานเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ 3 ประการ คือ 1) เพื่อวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและการใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน 2) เพื่อวิเคราะห์ความต้องการข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน 3) เพื่อเสนอแนะการพัฒนาสารสนเทศที่เหมาะสมเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน

การดำเนินการมีรายละเอียด ดังนี้

1. รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน รวมทั้งศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกิจของโรงเรียน 6 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านธุรการ การเงินและพัสดุ ด้านกิจการนักเรียน ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

2. รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ในสภาพปัจจุบันที่ใช้สำหรับการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน ข้อมูลสารสนเทศดังกล่าว แบ่งเป็น 5 หมวด คือ สารสนเทศเกี่ยวกับนักเรียน สารสนเทศเกี่ยวกับครู สารสนเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน สารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่ พืช วัสดุ ครุภัณฑ์ การเงินและงบประมาณ สารสนเทศเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม – ชุมชน

3. ประชากรในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบุคลากรการศึกษาโรงเรียนวัดจันทรีใน จำนวน 19 คน ประกอบด้วยประธานฝ่าย 6 คน หัวหน้าหมวดวิชา 6 คน หัวหน้าสายชั้น 7 คน และกลุ่มคณะกรรมการโรงเรียน โรงเรียนวัดจันทรีใน จำนวน 9 คน ประกอบด้วย ผู้แทนชุมชนในท้องถิ่น รวมประชากรในการวิจัยจำนวน 28 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนวัดจันทรีใน

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการระดมสมองและใช้แบบสอบถามจากกลุ่มบุคลากรการศึกษาโรงเรียนวัดจันทรีใน จำนวน 19 คน และคณะกรรมการโรงเรียน โรงเรียนวัดจันทรีใน จำนวน 9 คน รวมทั้งสิ้น 28 คน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งการดำเนินการ ดังนี้

6.1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอผลข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อวิเคราะห์สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนวัดจันทรีใน สังกัดสำนักงานเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ 3 ประการ คือ 1) เพื่อวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและการใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน 2) เพื่อวิเคราะห์ความต้องการข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน 3) เพื่อเสนอแนะการพัฒนาสารสนเทศที่เหมาะสมเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน

การดำเนินการมีรายละเอียด ดังนี้

1. รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน รวมทั้งศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกิจของโรงเรียน 6 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านธุรการ การเงินและพัสดุ ด้านกิจการนักเรียน ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

2. รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ในสภาพปัจจุบันที่ใช้สำหรับการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน ข้อมูลสารสนเทศดังกล่าว แบ่งเป็น 5 หมวด คือ สารสนเทศเกี่ยวกับนักเรียน สารสนเทศเกี่ยวกับครู สารสนเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน สารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่ พัสต ุครภัณฑ์ การเงินและงบประมาณ สารสนเทศเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม – ชุมชน

3. ประชากรในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบุคลากรการศึกษาโรงเรียนวัดจันทรีใน จำนวน 19 คน ประกอบด้วยประธานฝ่าย 6 คน หัวหน้าหมวดวิชา 6 คน หัวหน้าสายชั้น 7 คน และกลุ่มคณะกรรมการโรงเรียน โรงเรียนวัดจันทรีใน จำนวน 9 คน ประกอบด้วย ผู้แทนชุมชนในท้องถิ่น รวมประชากรในการวิจัยจำนวน 28 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนวัดจันทรีใน

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการระดมสมองและใช้แบบ สอบถามจากกลุ่มบุคลากรการศึกษาโรงเรียนวัดจันทรีใน จำนวน 19 คน และคณะกรรมการโรงเรียน โรงเรียนวัดจันทรีใน จำนวน 9 คน รวมทั้งสิ้น 28 คน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งการดำเนินการ ดังนี้

6.1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอผลข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

6.2 ข้อมูลปัญหาในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน และข้อมูลปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน เสนอผลเป็นค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอผลข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย โดยกำหนดการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยไว้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	มีปัญหามากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	มีปัญหามาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	มีปัญหปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	มีปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	มีปัญหาน้อยที่สุด

6.3 ข้อมูลความต้องการข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอผลข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ปัญหาในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนวัดจันทรีใน พิจารณาโดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่มีความสำคัญสูงสุด ได้แก่ ครูต้องรับภาระหน้าที่อื่นมาก นอกเหนือจากภาระหน้าที่การเรียนการสอน ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการบางประการ ไม่เอื้อต่อการปฏิบัติและการตัดสินใจ และการตัดสินใจโดยขาดข้อมูลข่าวสารที่มีคุณภาพ

2. ปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียนวัดจันทรีใน มีปัญหา ดังนี้

2.1 ปัญหาขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล พิจารณาโดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ บุคลากรที่รับผิดชอบขาดความรู้ความเข้าใจใน การเก็บรวบรวมข้อมูล และการเก็บรวบรวมข้อมูลไม่เป็นระบบ

2.2 ปัญหาขั้นการตรวจสอบข้อมูล พิจารณาโดยภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ บุคลากรผู้มีหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลขาดความรู้และประสบการณ์ในการทำงาน

2.3 ปัญหาขั้นการประมวลผลข้อมูล พิจารณาโดยภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ไม่มีการฝึกอบรม ซึ่งแจ้งให้ความรู้แก่บุคลากรผู้จะปฏิบัติงานในด้านการประมวลผลข้อมูล และขาดบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ในการประมวลผลข้อมูล

2.4 ปัญหาขั้นคลังข้อมูล พิจารณาโดยภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานคลังข้อมูล ไม่มีความรู้ความเข้าใจในคลังข้อมูลดีพอ และไม่มี

การจำแนกจัดหมวดหมู่ในการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ

2.5 ปัญหาขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล พิจารณาโดยภาพรวมมีปัญหายุ่งยากในระดับมาก ปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์ข้อมูล และไม่มีการชี้แจงการวิเคราะห์ข้อมูลให้แก่บุคลากรที่จะปฏิบัติงาน

2.6 ปัญหาขั้นการนำข้อมูลไปใช้ พิจารณาโดยภาพรวมมีปัญหายุ่งยากในระดับปานกลาง ปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ข้อมูลที่มีอยู่ไม่มีประสิทธิภาพในการตัดสินใจและข้อมูลไม่สะดวกและยากต่อการนำไปใช้

3. ความต้องการข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียนวัดจันทรีใน

3.1 ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับนักเรียน โรงเรียนต้องการข้อมูลที่สำคัญๆ ได้แก่ ข้อมูลชื่อและชื่อสกุล ข้อมูลความสามารถพิเศษ ข้อมูลจำนวนนักเรียนและสภาพปัญหาของนักเรียน ข้อมูลจำนวนนักเรียน : ห้อง และข้อมูลสถิติการมาเรียนของนักเรียน เพื่อให้ประกอบการตัดสินใจในการบริหารโรงเรียน ด้านกิจการนักเรียนมากที่สุด รองลงไปเพื่อให้ประกอบการตัดสินใจในด้านวิชาการ และด้านธุรการ การเงินและพัสดุ

3.2 ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับครู โรงเรียนต้องการข้อมูลที่สำคัญๆ ได้แก่ ข้อมูลวิชาที่สอนและงานที่ปฏิบัติ ข้อมูลชื่อและชื่อสกุล ข้อมูลวิชาเอกและวิชาที่ถนัด ข้อมูลความสามารถพิเศษ และข้อมูลตำแหน่ง ระดับชั้นและเงินเดือน เพื่อให้ประกอบการตัดสินใจในด้านธุรการ การเงินและพัสดุ

3.3 ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนต้องการข้อมูลที่สำคัญๆ ได้แก่ ข้อมูลแผนการเรียนการสอน ข้อมูลอัตราส่วนครู : นักเรียน จำแนกตามชั้นเรียน ข้อมูลจำนวนครูจำแนกตามวิชาที่สอนและคาบที่สอน และข้อมูลจำนวนครูตามเกณฑ์ที่ควรมี เพื่อให้ประกอบการตัดสินใจในการบริหารโรงเรียนด้านวิชาการมากที่สุด

3.4 ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่ พัสตุ ครุภัณฑ์ การเงิน และงบประมาณ โรงเรียนต้องการข้อมูลที่สำคัญๆ ได้แก่ ข้อมูลงบประมาณที่โรงเรียนได้รับจัดสรร ข้อมูลจำนวนห้องปฏิบัติการหรือห้องประจำวิชา ข้อมูลประวัติสภาพ และแผนผังอาคารเรียนและอาคารประกอบ ข้อมูล จำนวนห้องน้ำห้องส้วม และข้อมูลสภาพห้องน้ำห้องส้วม เพื่อให้ประกอบการตัดสินใจในการบริหารโรงเรียนด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมมากที่สุด รองลงไปเพื่อให้ประกอบการตัดสินใจในด้านวิชาการ

3.5 ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม - ชุมชน โรงเรียนต้องการข้อมูลที่สำคัญๆ ได้แก่ ข้อมูลวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น และข้อมูลอาชีพในท้องถิ่น เพื่อให้ประกอบการตัดสินใจในการบริหารโรงเรียนด้านวิชาการและด้านบุคลากรโดยลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัญหาในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนวัดจันทร์ใน ค่าเฉลี่ยของปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่สำคัญ ได้แก่

1.1 ปัญหาครูต้องรับภาระหน้าที่อื่นมาก นอกเหนือจากภาระหน้าที่การเรียนการสอน ปัญหานี้ทำให้ครูไม่มีเวลา หรือมีเวลาน้อยในการ ปฏิบัติและปรับปรุงงานด้านข้อมูลสารสนเทศ

1.2 ปัญหาระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการบางประการ ไม่เอื้อต่อการปฏิบัติและการตัดสินใจ เช่น การใช้จ่ายเงินบำรุงการศึกษา ตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยเงินบำรุงการศึกษา พ.ศ. 2544 แม้ว่าจะจ่ายเงินใช้จ่ายเพียงเล็กน้อย แต่กระบวนการขั้นตอนการดำเนินการต้องปฏิบัติ เช่นเดียวกับการใช้จ่ายเงินจำนวนมาก เป็นการไม่ประหยัดเวลาและเอกสาร

1.3 ปัญหาการตัดสินใจโดยขาดข้อมูลข่าวสารที่มีคุณภาพ ปัญหาข้อนี้มีความสัมพันธ์กับปัญหาข้อ 1.1 คือ ครูมีภาระมากจึงไม่มีเวลาที่จะปรับปรุงข้อมูลข่าวสารให้มีคุณภาพ

2. ปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียนวัดจันทร์ใน โดยภาพรวม ปัญหาหลักๆ ที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านข้อมูลสารสนเทศ ปัญหาดังกล่าว เป็นข้อค้นพบในการดำเนินการข้อมูลสารสนเทศตามขั้นตอนต่างๆ ถึง 5 ขั้นตอน จากจำนวนขั้นตอนการดำเนินการ 6 ขั้นตอน รายละเอียดข้อค้นพบปัญหาสำคัญของข้อมูลสารสนเทศในขั้นตอนต่างๆ มีดังนี้

2.1 ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อค้นพบ ได้แก่ บุคลากรที่รับผิดชอบขาดความรู้ความเข้าใจในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูลไม่เป็นระบบ

2.2 ขั้นการตรวจสอบข้อมูล ข้อค้นพบ ได้แก่ บุคลากรผู้มีหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลขาดความรู้และประสบการณ์ในการทำงาน และการตรวจสอบข้อมูลไม่ทันเวลาและไม่เป็นปัจจุบัน

2.3 ขั้นการประมวลผลข้อมูล ข้อค้นพบ ได้แก่ ไม่มีการฝึกอบรม ชี้แจงให้ความรู้แก่บุคลากรผู้จะปฏิบัติงานในด้านการประมวลผลข้อมูล และขาดบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ในการประมวลผล

2.4 ขั้นคลังข้อมูล ข้อค้นพบ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานคลังข้อมูล ไม่มีความรู้ความเข้าใจในคลังข้อมูลดีพอ และไม่มีการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลที่จัดเก็บไว้แล้วให้เป็นปัจจุบันและทันสมัย

2.5 ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อค้นพบ ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.6 ขั้นการนำไปใช้ ข้อค้นพบ ได้แก่ ข้อมูลที่มีอยู่ไม่มีประสิทธิภาพในการตัดสินใจ และข้อมูลไม่สะดวกและยากต่อการนำไปใช้

3. ความต้องการข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน

การวิจัยครั้งนี้ ได้ผลที่เป็นประโยชน์หลายประการ คือ 1) ทำให้ทราบความต้องการข้อมูลสารสนเทศของผู้ใช้ข้อมูลสารสนเทศในโรงเรียน 2) ทำให้ทราบว่าควรจะต้องจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศใดบ้างไว้เป็นฐานข้อมูลของโรงเรียน เพื่อใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการ และปฏิบัติงาน 3) ทำให้ทราบว่าการบริหารงานโรงเรียน 6 ด้าน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานธุรการการเงิน และพัสดุ งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม งานสัมพันธ์กับชุมชน งานแต่ละด้านต้องการข้อมูลสารสนเทศข้อใดในหมวดใดไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด และรองลงไป 4) ทำให้ทราบว่าครูฝ่ายบริหารและครูฝ่ายปฏิบัติการสอน ย่อมต้องการข้อมูลสารสนเทศที่แตกต่างกันทั้งในด้านรายละเอียดและปริมาณ รวมทั้งความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศด้วยรายละเอียดของการอภิปรายผลการวิจัย มีดังนี้

3.1 ความต้องการข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับนักเรียน ผลการวิจัย ข้อมูลชื่อและชื่อสกุลของนักเรียน ความสำคัญอยู่ในอันดับสูงสุด เป็นการถูกต้องสำหรับผู้ที่ใช้ข้อมูลที่เป็นครูฝ่ายปฏิบัติการสอน หรือครูประจำชั้น เพราะครูจะต้องบันทึกรายละเอียดต่างๆ ของนักเรียน เวลามาเรียน การลา การขาดเรียน น้ำหนัก ส่วนสูง คะแนนผลการเรียน เป็นต้น ให้ตรงกับชื่อและชื่อสกุลของนักเรียน สำหรับครูฝ่ายบริหาร ข้อมูลความสามารถพิเศษของนักเรียน ซึ่งอยู่ในอันดับที่สอง ถือว่าเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญกว่า เพราะผู้บริหารเป็นผู้วางแผนพัฒนา และหาแนวทางส่งเสริมความสามารถของนักเรียนในด้านต่างๆ เช่น ศิลปะ ดนตรี กีฬา วิชาการ ผู้บริหารโรงเรียน ทราบหรือมีข้อมูลว่านักเรียนในโรงเรียน มีความสามารถพิเศษในด้านใด จะได้หาทางสนับสนุนส่งเสริมให้ตรงกับความสามารถของนักเรียน

ผลการวิจัยความต้องการข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับนักเรียน ข้อค้นพบ คือผู้บริหารต้องการนำข้อมูลไปใช้ในการบริหารงานกิจการนักเรียนมากที่สุด

3.2 ความต้องการข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับครู ผลการวิจัย ข้อมูลวิชาที่สอนและงานที่ปฏิบัติของครู อยู่ในอันดับสูงสุด รองลงไปตามลำดับ ได้แก่ ข้อมูลชื่อและชื่อสกุล ข้อมูลวิชาเอกและวิชาที่ถนัด ข้อมูลวุฒิการศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่า ข้อมูลอันดับสูงสุด และรองลงไปดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันและเอื้อต่อการนำไปใช้ประกอบการบริหารจัดการ เช่น การจัดครูเข้าสอนประจำชั้น หรือประจำวิชา การใช้ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นประกอบการตัดสินใจย่อมตรงตามความต้องการ และข้อมูลมีจำนวน 5 ข้อ ย่อมเพียงพอที่จะให้ช่วยตัดสินใจ การมีข้อมูลตรงตามความต้องการ ตรงกับงานที่

ปฏิบัติ และมีจำนวนเพียงพอ สำหรับสนับสนุนการตัดสินใจงานย่อมมีประสิทธิภาพ

ผลการวิจัยความต้องการข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับครู ข้อค้นพบ คือ ผู้บริหารต้องการนำข้อมูลไปใช้ในการบริหารงานวิชาการมากที่สุด

3.3 ความต้องการข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัย ข้อมูลแผนการเรียนการสอน อยู่ในอันดับสูงสุด ตรงตามหลักการ เพราะการเรียนการสอนจะเกิดผลดี มีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนจะต้องคิดและเตรียมการสอนไว้ล่วงหน้าว่า จะสอนอะไร อย่างไร ให้อุปกรณ์อะไร เวลาเท่าใด แผนการเรียนการสอนจะช่วยให้ครูที่เกี่ยวข้องรู้จุดมุ่งหมายและแนวทางการเรียนการสอนเป็นแนวทางปฏิบัติการสอน โรงเรียนสามารถตรวจสอบ ควบคุม ดูแล ให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้ด้วยความเรียบร้อยโดยอาศัยแผนการเรียนการสอนเป็นเครื่องมือ

ผลการวิจัยความต้องการข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ข้อค้นพบที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ผู้บริหารต้องการนำข้อมูลไปใช้ในการบริหารงานวิชาการมากที่สุด

3.4 ความต้องการข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่ พัสตุ ครุภัณฑ์ การเงินและงบประมาณ ผลการวิจัย ข้อมูลงบประมาณที่โรงเรียนได้รับจัดสรร อยู่ในอันดับสูงสุด งบประมาณที่ได้รับจัดสรรเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะช่วยงานด้านอาคารสถานที่ พัสตุ ครุภัณฑ์ พร้อมทั้งจะบริการแก่ครู นักเรียน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้มากน้อยเพียงใด การมีข้อมูลงบประมาณที่ได้รับจัดสรร จะช่วยให้การดำเนินการปรับปรุงอาคารสถานที่ จัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ ได้ดีและถูกต้อง ทันต่อการบริการ การใช้งานและปฏิบัติงาน ช่วยให้การทำคำของบประมาณในปีต่อไปได้ดีเหมาะสมกับความจำเป็นของโรงเรียน ทำให้ครู เจ้าหน้าที่เกิดความเชื่อมั่น มั่นใจในการปฏิบัติงาน

ผลการวิจัยความต้องการข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่ พัสตุ ครุภัณฑ์ การเงินและงบประมาณ ข้อค้นพบประการหนึ่ง คือ ผู้บริหารต้องการนำข้อมูลไปใช้บริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมมากที่สุด

3.5 ความต้องการข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม – ชุมชน ผลการวิจัย ข้อมูลวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น อยู่ในอันดับสูงสุด แบบแผนความเป็นอยู่และแนวทางการดำเนินชีวิตแบบไทยในท้องถิ่น เป็นแบบแผนที่เต็มไปด้วยความงามและมีศิลปะสืบทอดกันมายาวนานสมควรที่จะได้ช่วยกันรักษาและสืบทอด การมีข้อมูลวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น โรงเรียนและครูสามารถอบรม ฝึกสอนนักเรียนให้มีความรู้และรู้จักวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีของไทย ให้รู้จักเข้าร่วมหรือจัดงานเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นในฤดู และโอกาสต่างๆ ให้รู้จักรักษา

วางแผนและสืบทอดต่อไป

ผลการวิจัยความต้องการข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม - ชุมชน
ข้อค้นพบประการหนึ่งคือ ผู้บริหารต้องการนำข้อมูลไปใช้บริหารงานวิชาการมากที่สุด

แนวทางการพัฒนาระบบสารสนเทศ

โรงเรียนจะต้องจัดสารสนเทศ หรือข้อมูลทั้งหมดของโรงเรียน ให้ประสานเชื่อมโยงและ
สามารถใช้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาระบบสารสนเทศ โดยดำเนินการหรือนำข้อมูลมาประกอบ
การพิจารณาการกำหนดแนวทางการพัฒนาระบบสารสนเทศ ดังนี้

1. งานที่โรงเรียนจะต้องปฏิบัติหรือดำเนินการมี 6 งาน คือ 1) งานวิชาการ 2) งาน
บุคลากร 3) งานธุรการ การเงินและพัสดุ 4) งานกิจการนักเรียน 5) งานอาคารสถานที่และ
สิ่งแวดล้อม 6) งานสัมพันธ์กับชุมชน
2. ข้อมูลสารสนเทศสำหรับสนับสนุนการบริหารโรงเรียนมี 5 หมวด คือ 1) ข้อมูล
สารสนเทศเกี่ยวกับนักเรียน 2) ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับครู 3) ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการเรียน
การสอน 4) ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่ พืช ทรัพยากร การเงินและงบประมาณ
5) ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม - ชุมชน
3. การกำหนดจำนวนข้อมูลสารสนเทศสำหรับจัดเก็บ ได้กำหนดไว้ 1 ใน 3 ของจำนวน
ข้อมูลสารสนเทศแต่ละหมวด โดยสอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรการศึกษาในโรงเรียน ผู้ใช้
ข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งมี 3 ฝ่าย คือ 1) ฝ่ายผู้บริหาร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน
2) ฝ่ายผู้บริหารที่ต้องปฏิบัติการด้วย ได้แก่ ประธานฝ่าย หัวหน้าหมวดวิชา และหัวหน้าสายชั้น
3) ฝ่ายครูปฏิบัติการ
4. เน้นข้อมูลที่แสดงให้เห็นผลงานทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ
5. พัฒนาระบบข้อมูลให้เป็นประโยชน์ต่อกระบวนการบริหารจัดการทั้งวงจร คือ
การวางแผน การติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานและการประเมินผล
6. สร้างความหมายให้ข้อมูลด้วยการสร้างกลุ่มตัวชี้วัด
7. เน้นข้อมูลที่แสดงความเหลื่อมล้ำ ความไม่เท่าเทียมกัน เพื่อจะได้หาวิธีลดความ
ไม่เท่าเทียมกัน
8. เชื่อมต่อการประสานข้อมูลระหว่างฝ่ายต่างๆ และเชื่อมโยงกันระหว่างข้อมูลดิ
สารสนเทศ และระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารจัดการการศึกษา

การเสนอแนะเพื่อพัฒนาสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน

การพัฒนาสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน มีภารกิจและขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียน ควรศึกษาหาความรู้และให้ความสำคัญเกี่ยวกับงานข้อมูลสารสนเทศ
2. ดำเนินการฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องข้อมูลสารสนเทศแก่ครู และผู้ปฏิบัติงานข้อมูลสารสนเทศในโรงเรียน โดยอาจแบ่งเป็นระดับความรู้ทั่วไป เป็นการเพิ่มพูนความรู้แก่ครูทุกคน และความรู้เฉพาะงานสำหรับผู้ปฏิบัติงานข้อมูลสารสนเทศโดยเฉพาะ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ
3. วางแผนจัดการเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศ เช่น ขอบข่ายในการเก็บข้อมูล หรือการจัดกลุ่มข้อมูล เป็นต้น
4. ปรับปรุงแบบเก็บข้อมูลให้กระชับรัด เข้าใจง่าย สะดวกในการใช้จ่ายและการเก็บรักษา และลดความซ้ำซ้อนของงาน
5. จัดเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างถูกต้องและเที่ยงธรรม
6. ดำเนินการประมวลผลและจัดเก็บข้อมูลโดยใช้เทคโนโลยีเข้าช่วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาศัยคอมพิวเตอร์สำหรับดำเนินการ มีบุคลากรรับผิดชอบชัดเจน มีการจัดหาและปรับปรุงเครื่องอำนวยความสะดวกในการประมวลผลและการจัดเก็บให้เหมาะสมกับการใช้งาน โดยคำนึงถึงความประหยัดและความคุ้มค่าจากการใช้ประโยชน์เป็นหลัก
7. จัดหาห้องหรือสถานที่สำหรับงานข้อมูลสารสนเทศ ที่บุคลากรของโรงเรียนทุกคนสามารถเข้าไปใช้ข้อมูลได้โดยสะดวก
8. กำหนดการปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศให้ถูกต้อง ตรงตามความต้องการและให้ทันสมัยอยู่เสมอ อาจกำหนดเวลาการปรับปรุงทันทีทุกครั้งที่ข้อมูลเปลี่ยนแปลง
9. สนับสนุน ส่งเสริมให้บุคลากรการศึกษาของโรงเรียน ใช้ประโยชน์จากข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารจัดการ การปฏิบัติการต่างๆ และการปฏิบัติการสอน

การดำเนินงานด้านต่างๆ เช่น การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การบริหารจัดการในสถานศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา และปฏิรูประบบราชการ จำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาจะต้องมีข้อมูลสารสนเทศสำหรับสนับสนุนการบริหารจัดการและการปฏิบัติงาน สถานศึกษาที่มีข้อมูลสารสนเทศที่สมบูรณ์ ถูกต้อง ตรงตามความต้องการ ทันสมัย จะช่วยให้สามารถวางแผนดำเนินงาน และปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจะจัดทำข้อมูลสารสนเทศให้มีคุณภาพได้นั้น ต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ เช่น บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจ สนใจ ให้ความสำคัญ

สำคัญเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศ มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานด้านข้อมูลสารสนเทศ มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศ เช่น วิจัยปัญหาของข้อมูลสารสนเทศ วิจัยความต้องการข้อมูลสารสนเทศ เพื่อจะได้ทราบปัญหาและวิธีแก้ไข ตลอดจนทราบความต้องการข้อมูลสารสนเทศ แล้วจัดข้อมูลให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ มีหลักในการจัดการและคัดสรรจัดเก็บข้อมูล และที่สำคัญที่สุดผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ เห็นความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศ และเป็นผู้ดำเนินการปฏิบัติงานด้านข้อมูลสารสนเทศ โดยนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้งาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรจัดการอบรมเรื่องข้อมูลสารสนเทศให้แก่ครู และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านข้อมูลสารสนเทศ ทั้งถึงทุกโรงเรียน

1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ควรประชุมครู ชี้แจงให้ครูทราบและเห็นความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศ และส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้นให้ครูใช้ข้อมูลสารสนเทศประกอบการตัดสินใจในการปฏิบัติงานและการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอน

1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ควรสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โดยจัดให้มีการอบรม หรือส่งเข้ารับการอบรมในโอกาสที่โรงเรียนหรือหน่วยงานอื่นจัดการอบรม และสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูนำคอมพิวเตอร์ไปใช้ประโยชน์ในการประมวลผลและจัดเก็บข้อมูล

1.4 ผู้บริหารโรงเรียน ควรกำหนดหรือมอบหมายให้ครูหรือเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนคนใดคนหนึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบปฏิบัติงานด้านข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน

1.5 ผู้บริหารโรงเรียน ควรดำเนินการปรับปรุงงานด้านการจัดเก็บหนังสือและเอกสารราชการต่างๆ ของโรงเรียน โดยจำแนก จัดเป็นหมวดหมู่ จัดและจัดหาห้องที่มี ตู้ ชั้น แฟ้ม สำหรับจัดเก็บและจัดเก็บอย่างเป็นระเบียบ เพื่อป้องกันหนังสือและเอกสารราชการสูญหาย และเพื่อสะดวกในการค้นหาและใช้ประโยชน์

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดต่างๆ เปรียบเทียบการปฏิบัติงาน ปัญหา สาเหตุ และการแก้ปัญหา เพื่อนำผลการศึกษาค้นคว้าที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดระบบสารสนเทศต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการนำข้อมูลและสารสนเทศ ไปใช้ในการวางแผน และการบริหารงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อหารูปแบบและ แนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ตามนโยบายการประกัน คุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- นุตพันธุ์. "การจัดองค์การเพื่อบริหารระบบสารสนเทศ," เอกสารการสอนชุดวิชาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ หน่วยที่ 8 - 15. พิมพ์ครั้งที่ 12. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2538.
- ทพมหานคร, สำนักการศึกษา. เอกสารประกอบการอบรมสัมมนา เรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. 2545.
- ญา สว่างเรืองศรี. สภาพและปัญหาในระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2533
- า ปรีดีติลล. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษรพิพัฒน์, 2532.
- วรรณวงศ์. ศึกษาการดำเนินงานสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.
- งศักดิ์ พราวศรี, ภาสกร เกิดอ่อน และคณะ. การจัดระบบสารสนเทศในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตพอยท์, 2544.
- ระกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มือการปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536.
- ระบบสารสนเทศและแนวปฏิบัติในการจัดระบบสารสนเทศระดับโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2537.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542.
- ิต มาลัยวงศ์. ก้าวไกลไปกับคอมพิวเตอร์ พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัทซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน), 2538.
- ลนีย์ ยศบรรดาศักดิ์. การศึกษาลักษณะการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

- จักรกฤษณ์ สุวรรณโท. ปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2538.
- จีราภรณ์ รักษาแก้ว. "การจัดแบ่งสารสนเทศและเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการจัดการสารสนเทศ,"
เอกสารสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม. 2538 . (อัดสำเนา)
- ชุมพล ศฤงคารศิริ. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. กรุงเทพฯ : ป.สัมพันธ์พานิชย์, 2537.
- ชโลมใจ ภิวการวี และสุรพล หวังดี. ระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา.
กรุงเทพ ฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2531.
- ชัยวัฒน์ บุญคิวนนท์. การพัฒนารูปแบบสารสนเทศเพื่อการวางแผนอาชีวศึกษาของ
มหาวิทยาลัยศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532.
- ชัยวัฒน์ วาทะวัฒน์. การศึกษาการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่นสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนไทยรัฐ 62. วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.
- ชัยสิทธิ์ เอลิมมีประเสริฐ. สถิติเพื่อนักบริหาร. กรุงเทพฯ : วีระฟิล์มและไซเท็กซ์, 2544.
- ณรงค์ บุญมี. "ระบบสารสนเทศของกระทรวงศึกษาธิการ," วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 17
(2528) : 43 – 50.
- ทวีศักดิ์ นุ่มฤทธิ์. คู่มือการปฏิบัติราชการและเตรียมเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารการศึกษา. มปท,
2539.
- ไทย ทิพย์สุวรรณกุล. การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจของหัวหน้าภาควิชา
ในคณะครุศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2534.
- ธนา จินดาวัฒน์. การจัดระบบสารสนเทศเพื่อการวางแผนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2534.
- ธงชัย สันติวงศ์ และชัยยศ สันติวงศ์. พฤติกรรมบุคคลในองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, 2523.
- บรรจบ เนียมมณี. หลักการบริหาร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2523.

บ้านสมเด็จพระเจ้าพระยา, สถาบันราชภัฏ. "ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหาร," ใน
เอกสารประกอบการอบรมสัมมนาบริหารยุคปฏิรูปผู้นำการเปลี่ยนแปลง.

กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จพระเจ้าพระยา, 2544.

บุญเรือง เนียมหอม และ ยศววัฒน์ คล้ายมงคล. "การพัฒนาระบบสารสนเทศทางการศึกษา," ใน
เอกสารประกอบการฝึกอบรม หน้า 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

ประชุม รอดประเสริฐ. นโยบายและการวางแผน : หลักการและทฤษฎี. กรุงเทพฯ : เนติกุล
การพิมพ์, 2533.

ประเวศน์ มหารัตน์สกุล. การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ.
กรุงเทพฯ : ส.ส.ท, 2544.

พิชิต สุขเจริญพงษ์ และคณะ. "วิธีการเชิงระบบ," ในเอกสารการสอนชุดวิชาการระบบสารสนเทศ
เพื่อการจัดการ หน่วยที่ 1 - 8. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2528.

ปิญญู สาร. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2517.

มยุรี นุตพันธ์. "ระบบสารสนเทศ : การบริหาร," สารสนเทศกระทรวงศึกษาธิการ 2537. (2537) :
80 - 94.

มยุรี รัตยาภาส. 25 ปีการวางแผนกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว, 2534.

รัชณี ศุภพงษ์. รายงานการวิจัยเรื่องความต้องการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงาน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542.

ราชกิจจานุเบกษา พ.ศ. 2540. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน,
2540.

วัลลภ ภูจอมจิตร. การจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาเกี่ยวกับงานวิชาการในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2540.

วิชัย เลห์มาศวนิช. "การวางแผนเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศ," ในเอกสารการสอนชุดวิชาการระบบ
สารสนเทศเพื่อการจัดการ หน่วยที่ 9 - 15. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช, 2528.

วิชัย โสสุวรรณจินดา. ความลับขององค์กร : พฤติกรรมองค์กรสมัยใหม่. กรุงเทพฯ :
ธรรมนิติ, 2535.

วิชาการ, กรม. คู่มือการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา : การพัฒนาระบบข้อมูล
สารสนเทศของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ครูสภา, 2539.

_____. คู่มือปฏิบัติราชการ. นครสวรรค์ : บริษัท เรียนดี จำกัด, 2536.

วีระ สุภากิจ. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติในโรงเรียน.
กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2538.

ส่งเสริมเทคโนโลยีไทย – ญี่ปุ่น, สมาคม . การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : สมาคม
ส่งเสริมเทคโนโลยีไทย - ญี่ปุ่น, 2544.

สนอง เครือมาก. คู่มือสอบคู่มือปฏิบัติการ. นครสวรรค์ : เรียนดี, 2539.

สมัย สลักศิลป์. รายงานการวิจัยการจัดระบบสารสนเทศสื่อการเรียนการสอนของศูนย์
วิชาการ กลุ่มโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2538.

สมยศ นาวิการ. ทฤษฎีองค์การ. กรุงเทพฯ : สามัคคีสาร จำกัด, 2539.

สามัญศึกษา, กรม. การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา.
กรุงเทพฯ : คอมพิวเตอร์ไมโครซิสเต็ม, 2538.

สายฝน เริงเขาว. การศึกษาการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน
ขนาดใหญ่. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

สุมาลี เมืองไพศาล. การจัดการระบบข้อมูล. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2533.

เสาวนิตย์ ชัยมุสิก. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา.
กรุงเทพฯ : บัคพอยท์, 2544.

สำราญ สำราญณรงค์. ปัญหาการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศของสำนักงาน ศึกษาธิการ
อำเภอในเขตการศึกษา 7. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
นเรศวร, 2535.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ, 2545.

อุทัย บุญประเสริฐ. "ระบบข้อมูลการประถมศึกษา," โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการ
วางแผนและการบริหารการประถมศึกษาระดับจังหวัด. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วน
จำกัด ป. สัมพันธ์พาณิชย์, ม.ป.ป.

อำรุง จันทวานิช , ภาณุรัตน์ รัตยาภาส และ เฉษฐี อนรรฆมงคล. "แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบสารสนเทศ," การศึกษาแห่งชาติ. (2527) : 19 – 31.

_____. สารสนเทศเพื่อการวางแผนและการบริหารการศึกษาระดับจังหวัด. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทหารผ่านศึก, ม.ป.ป.

References Barnard., C.I. *The Function of the executive*. Cambridge : Harvard University Press, 1966.

Fillippo, Edwin. *Management : A Behavioral Approach*. Boston : Allyn and Bacon Inc., 1986.

Griffiths, Daniel E. *Administrative Theory*. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice – Hall, 1959.

Guthrie, J.W. and R.J. Reed. *Education Administration and Policy*. Englewood Cliffs : Prentice – Hall, 1986.

Gwaltney. Robert A. "A Model anagemint Information System for an Institution of Higher Education," *Dissertation Abstracts International*. 43,5 (1982) : 1367 – A.

Hodge, Bartow. *Management Information System*. Virginia : Prentice – Hall, 1984.

Hussain, K.M. *Administration Information System for Higher Education*. Paris : Organization for Economic Co – operation and Development, 1977.

Murdick, R. G. and J.E. Ross. *Introduction to Management Information System*. New Jersey : Prentice – Hall, 1987.

O'Brien, J.A. *Administration Information System : A Managerial End User Perspective*. Boston : Richard D. Irwin, Inc., 1993.

Senn, James A. *Information System in management*. California : Wadsworth Publishing Company, 1978.

Simon, Herbert A. *The New Science of Management Decision*. New York : Harper & Row, 1960.

20

21

22

ภาคผนวก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. นายอุดมศักดิ์ นาคี	หัวหน้าฝ่ายทดสอบและประเมินผลกองวิชาการ
สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. นายสิทธิชัย ลีวเวหา	ศึกษาธิการเขตบางนา
3. นายสุธีร์ วรรณ	อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดใหม่ยายนุ้ย

ที่ศธ1546.03/พิเศษ 119

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

11 กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายอุดมศักดิ์ นาดี หัวหน้าฝ่ายทดสอบและประเมินผล กองวิชาการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวลักษณ ดอกชูรุ่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจันทรีใน ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง “การวิเคราะห์สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนวัดจันทรีใน” ตามหลักสูตรครุศาสตร
มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการ
ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.สุเมธ แยมุ่น	ประธานกรรมการ
2. ดร.ภูซงค์ วัฒมาญ	กรรมการ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงน้อย สุดดี	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถ
ที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว
ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์อรรสา สุขเปรม)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรฯ

คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2890-0841 ต่อ 508 , 521

โทรสาร 0-2890-0841 ต่อ 521

ที่ศธ1546.03/พิเศษ 121

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

11 กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสิทธิชัย ลีวเวหา ศึกษาธิการเขตบางนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวลักษณะ ดอกชูรุ่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจันทรีใน ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง "การวิเคราะห์สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนวัดจันทรีใน" ตามหลักสูตรครุศาสตร
มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการ
ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.สุเมธ แยมุ่น	ประธานกรรมการ
2. ดร.ภูซงค์ วัฒมาญ	กรรมการ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงน้อย สุดดี	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถ
ที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว
ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์อรสา สุขเปรม)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรฯ

คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2890-0841 ต่อ 508 , 521

โทรสาร 0-2890-0841 ต่อ 521

ที่ศธ1546.03/พิเศษ 120

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

11 กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสุธีร์ วรรัตน์ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดใหม่ยายน้อย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวลักษณ ดอกขุรง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจันทรีใน ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การวิเคราะห์สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนวัดจันทรีใน” ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.สุเมธ แยมุ่น	ประธานกรรมการ
2. ดร.ภูงค์ วัฒมา	กรรมการ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงน้อย สุดดี	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าวขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์อรสา สุขเปรม)
ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรฯ

คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2890-0841 ต่อ 508 , 521

โทรสาร 0-2890-0841 ต่อ 521

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การวิเคราะห์สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนวัดจันทรีใน

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนวัดจันทรีใน สำนักงานเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร
2. แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 4 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ปัญหาในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน
 - ตอนที่ 3 ปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน
 - ตอนที่ 4 ความต้องการข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน
3. การตอบแบบสอบถามนี้จะไม่กระทบต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด ขอได้โปรดตอบตามความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้จะไม่วิเคราะห์เป็นรายบุคคล แต่จะนำเสนอผลเป็นภาพรวม
4. การวิจัยครั้งนี้ จะสำเร็จลงได้ด้วยความร่วมมือจากท่าน ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการบริหารโรงเรียนวัดจันทรีใน
5. ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นพื้นฐานสำหรับเสนอแนะการพัฒนาสารสนเทศที่เหมาะสมสำหรับการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน โดยคำนึงถึงความพร้อมและความเหมาะสมในการดำเนินงาน ซึ่งจะครอบคลุมทั้งด้านการจัดเก็บ การวิเคราะห์และรายงาน รวมทั้งวิธีการนำไปใช้ และมีความพร้อมที่จะพัฒนาไปสู่ระบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ต่อไป.

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน.

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ
 - ☐ ชาย
 - ☐ หญิง
2. ปัจจุบันอายุ
 - ☐ ต่ำกว่า 30 ปี
 - ☐ 31 - 40 ปี
 - ☐ 41 - 50 ปี
 - ☐ 51 - 60 ปี
3. วุฒิการศึกษาสูงสุดที่ท่านได้รับ
 - ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี
 - ☐ ปริญญาตรี
 - ☐ ปริญญาโท
 - ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
4. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง
 - ☐ ประธานฝ่าย
 - ☐ หัวหน้าหมวดวิชา
 - ☐ หัวหน้าสายชั้น
 - ☐ คณะกรรมการโรงเรียน
5. ประสบการณ์ที่ได้รับเกี่ยวกับสารสนเทศ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - ☐ เคยได้รับการอบรม
 - ☐ เคยศึกษารายวิชาจากสถานศึกษา
 - ☐ ศึกษาด้วยตนเอง
 - ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 ปัญหาในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ต้องการทราบว่า การตัดสินใจในการบริหารงานของท่าน ในรายการต่อไปนี้มีปัญหามากน้อยเพียงใด โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับปัญหาในแต่ละข้อเพียงช่องเดียว

ตัวอย่าง

รายการ	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10. ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการบางประการ ไม่เอื้อต่อการปฏิบัติและการตัดสินใจ			✓		

ความหมายของคำตอบ ท่านเห็นว่า การตัดสินใจในการบริหารงานโรงเรียนของท่าน มีปัญหาจากระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการบางประการ ระดับปานกลาง จึงทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับ ปานกลาง

ตอนที่ 2 ปัญหาในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน

รายการ	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การตัดสินใจโดยขาดข้อมูลข่าวสารที่มีคุณภาพ					
2. การตัดสินใจโดยขาดข้อมูลของผู้ปฏิบัติงาน					
3. การตัดสินใจโดยไม่มีข้อมูล					
4. การตัดสินใจโดยมีข้อมูลไม่เพียงพอ					
5. มีข้อมูลมากเกินไปในการตัดสินใจแต่ละครั้ง					
6. การตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลที่ไม่ผ่านการวิเคราะห์					
7. การตัดสินใจโดยไม่มีส่วนร่วม					
8. การมอบหมายภาระหน้าที่ไม่ตรงกับความรู้ ความสามารถ					
9. ครูต้องรับภาระหน้าที่อื่นมาก นอกเหนือจากภาระหน้าที่ การเรียนการสอน					
10. ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการบางประการ ไม่เชื่อต่อการปฏิบัติและการตัดสินใจ					

ตอนที่ 3 ปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ต้องการทราบว่า ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียนของท่าน
ในรายการต่อไปนี้ มีปัญหามากน้อยเพียงใด โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับ
ปัญหาในแต่ละข้อเพียงช่องเดียว

ตัวอย่าง

รายการ	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ขั้นการนำข้อมูลไปใช้ 5. ข้อมูลไม่เพียงพอต่อการนำไปใช้ประโยชน์ ในการตัดสินใจ		✓			

ความหมายของคำตอบ ท่านเห็นว่า ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานโรงเรียนของท่าน
มีปัญหาจากข้อมูลไม่เพียงพอต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ
ระดับมาก จึงทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับ มาก

ตอนที่ 3 ปัญหาของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน

รายการ	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล					
1. ไม่มีการมอบหมายบุคลากรให้มีหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูล					
2. ขาดบุคลากรที่มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูล					
3. บุคลากรที่รับผิดชอบขาดความรู้ ความเข้าใจในการเก็บรวบรวมข้อมูล					
4. ไม่มีการกำหนดรายการข้อมูลที่จะเก็บรวบรวม					
5. การเก็บรวบรวมข้อมูลไม่เป็นระบบ					
6. ไม่มีการกำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล					
7. แหล่งข้อมูลกระจัดกระจาย					
8. การเก็บรวบรวมข้อมูลล่าช้าไม่ทันสมัย					
ขั้นการตรวจสอบข้อมูล					
1.บุคลากรผู้มีหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลขาดความรู้และประสบการณ์ในการทำงาน					
2. การตรวจสอบข้อมูลไม่ทันเวลา ไม่เป็นปัจจุบัน					
3. ไม่ให้ความสำคัญในการตรวจสอบข้อมูลอย่างถูกต้อง					
4. ไม่มีกำหนดเวลาแล้วเสร็จ ในการตรวจสอบข้อมูล					
ขั้นการประมวลผลข้อมูล					
1. ขาดบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ในการประมวลผลข้อมูล					
2. ไม่มีการฝึกอบรม ชี้แจง ให้ความรู้แก่บุคลากรผู้จะปฏิบัติงานในด้านการประมวลผลข้อมูล					
3. การประมวลผลข้อมูลไม่ครบถ้วน					
4. ไม่ให้ความสำคัญในการประมวลผลข้อมูล					

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ชั้นคลังข้อมูล					
1. ขาดเจ้าหน้าที่ที่จะปฏิบัติงานคลังข้อมูล					
2. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานคลังข้อมูล ไม่มีความรู้ ความเข้าใจในคลังข้อมูลดีพอ					
3. ไม่มีการจำแนก จัดหมวดหมู่ ในคลังข้อมูล อย่างเป็นระบบ					
4. ไม่มีการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลที่จัดเก็บไว้แล้วให้เป็นปัจจุบันและทันสมัย					
ชั้นการวิเคราะห์ข้อมูล					
1. ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ ความเข้าใจในการวิเคราะห์ข้อมูล					
2. ไม่มีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล					
3. ไม่มีการชี้แจงการวิเคราะห์ข้อมูลให้แก่บุคลากรที่จะปฏิบัติงาน					
4. ไม่มีงบประมาณสนับสนุนในการปฏิบัติงานในการวิเคราะห์ข้อมูล					
ชั้นการนำข้อมูลไปใช้					
1. ไม่มีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการตัดสินใจ					
2. ข้อมูลที่มีอยู่ไม่มีประสิทธิภาพในการตัดสินใจ					
3. ไม่มีการแจ้งหรือประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรในหน่วยงานทราบว่า มีข้อมูลที่จะใช้ประโยชน์ในการทำงาน					
4. ข้อมูลไม่สะดวกและยากต่อการนำไปใช้					
5. ข้อมูลไม่เพียงพอต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ					

ตอนที่ 4 ความต้องการข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานโรงเรียน

- คำชี้แจง**
1. ข้อมูลสารสนเทศมีทั้งหมด 5 รายการ ได้แก่
 - 1.1 ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับนักเรียน
 - 1.2 ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับครู
 - 1.3 ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
 - 1.4 ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาคารสถานที่ พัสดุ ครุภัณฑ์ การเงินและงบประมาณ
 - 1.5 ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม - ชุมชน
 2. การบริหารงานโรงเรียน แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่
 - 2.1 ด้านวิชาการ
 - 2.2 ด้านบุคลากร
 - 2.3 ด้านธุรการ การเงินและพัสดุ
 - 2.4 ด้านกิจการนักเรียน
 - 2.5 ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
 - 2.6 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน
 3. ให้ท่านพิจารณาข้อมูลสารสนเทศในแต่ละรายการทั้ง 5 รายการว่าท่านมีความต้องการข้อมูลสารสนเทศข้อใดบ้างที่จำเป็นต่อการบริหารงานในโรงเรียน ในด้านที่ท่านรับผิดชอบ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องการบริหารงานโรงเรียน ตามที่ท่านต้องการ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวลักษณี ดอกชูรุ่ง
วันเกิด	4 มกราคม 2488
สถานที่เกิด	เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	2933 ถนนเจริญกรุง แขวงบางคอแหลม เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร 10120
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ผู้อำนวยการโรงเรียน ระดับ 8
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดจันทรีใน สำนักงานเขตบางคอแหลม
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2506 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) วิทยาลัยครู สวนสุนันทา พ.ศ. 2519 ประกาศนียบัตรประโยคครูพิเศษมัธยม (พ.ม.) ศึกษาด้วยตนเอง พ.ศ. 2519 การศึกษาระดับบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน พ.ศ. 2521 อาจารย์ 2 ระดับ 5 โรงเรียนวัดดอน เขตสาทร กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2529 อาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนวัดดอน เขตสาทร กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2531 รักษาการผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนวัดไท เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2534 ผู้ช่วยผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง เขตบางแค กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2535 ผู้ช่วยผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดดอน เขตสาทร กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2541 อาจารย์ใหญ่ โรงเรียนวัดสัมพันธวงศ์ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2544 ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจันทรีใน เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร
ประวัติการทำงาน	